

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 21 (2464) 1997 GEGUŽĖ-MAY 20

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA — \$1

Stovykloms besiruošiant

Netrukus savaitgaliais keliuose į gamtą išsities ilgos automobilių vilkstinės. Kas į savo vasarnamius, kas prie ežerų, kad tik toliau nuo miesto taršos ir triukšmo.

ATEINA vasara – atostogų ir judėjimo laikas. Vaikams ir jaunimui rengiamos stovyklos – nepamainoma priemonė suartėti, susidraugauti, pagyventi uždarą lietuviškos aplinkos, išmokyti dainų, žaidimų, rankdarbių, įgyti patirties gamtoje išskylančią, išgyvenant bendrus nuotykius. Kas yra kada stovyklavęs, puikiai pažįsta tą atskirą, visai skirtingą pasaulį, kuris atsiveria vos tik pro stovyklos vartus įžengus. Rodos, už vartų taip ir lieka visa įprasta kasdienybė su įvairiais darbais ir rūpesčiais. Čia, stovykloje, jau pačią pirmąją minutę tave pasitinka žavią gamtos padangę, kur reikės kurtis ir gyventi; pats pirmasis laužas besiantinantis nakčiai sukuria tokią mielą romantiką, kokią žmogus tegali jausti tik po atviru Viešpaties dangumi. O vėsūs rytmečiai, kai visa gamta bunda ir gryniausio oro dvelksmas paliečia veidą kas begalėtų būti malonesnio ir sveikesnio? Miesto žmogui tai tikra dovana. Užtat nenuostabu, kad vasaros metu pilni keliai gamtos prieglobsčio ieškotojų. Šimtus kilometrų žmonės traukia, kad nors dieną kitą galėtų pabūti gamtoje. Tie kad ir trumpi pokyčiai mezga įspūdžių bei nuotakių atgaivą, reikalingą dvasiniam poilsui, nors dažnai jaučiamas fizinis nuovargis. O augančiam jaunimui toks dvasinės atgaivos krautis praturtina ir tolesnį jų gyvenimą.

KANADOS lietuvių jaunimas ruošiasi ir šią vasarą stovyklauti. Savo apimtimi ir dalyvių skaičiumi pati didžiausia stovykla jau penkioliką kartą rengiama Tėvų pranciškonų stovyklavietėje „Kretinga“. Vasagos, Ont., apylinkėse. Joje dvi savaites stovyklauja lietuviškai kalbantys vaikai ir kitas dvi – lietuviškai nekalbantys. Ten pat šioms stovykloms pasibaigus, suvažiuoja gražus jaunų šeimų būrelis kartu pabūti. Tai sveikintina iniciatyva norint saviesiems glaudintis ir išlikti lietuviško gyvenimo dalininkais. Skautai ir skautės šią vasarą stovyklauja jau trisdešimt penktą kartą nuosavoje „Romuvoje“, labai gražioje ir uždarame gamtos kampelyje prie Fox ežero, netoli Huntsville, Ont. Į šią suaktyvinę stovyklą suvažiuos daugiau svečių ir iš JAV-bių. Montrealio jaunimas dažniausiai stovyklauja savo „Baltijos“ stovyklavietėje. Kai kurie tėvai savo vaikus išleidžia ir į „Neringos“ stovyklavietę Vermonte, vadovaujamą N.P.M. seselių. Atsiranda jau ir į Lietuvą vykstančių pastovyklauti. Žodžiu, judėjimas stovyklų kryptimis nemažas. Tai geras ženklas. Pasirinkimą dažnai lemia kaina, nuotolis, programa ar pačių vaikų draugystės. Kaip bebūtų pasirenkama, gal ir ne tiek svarbu. Svarbiau-nusistatymas savo vaikus leisti į stovyklas. Nors kartais pinigais matuojant atrodo brangu, bet rūpinantis vaikų ateitimi – tai geras investavimas. Išimčių pasitaiko, tačiau išvados daromos ne išimtimis remiantis. O mūsų tautinio išlikimo tęstinumui reikalingi nauji branduoliai greičiausiai užsimezga stovyklose. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Provincija mažins mokesčius

Ontario provincijos finansų ministeris Ernie Eves paskelbė 1997 m. biudžetą, kuriuo bus sumažinti mokesčiai, o lėšos sveikatos apsaugai pakeltos iki \$18.5 mln. Asmeniškų mokesčių sumažės 3.4% nuo liepos 1 d., dar tiek nuo 1998 m. sausio 1 d., o 1999 m. dar 7.8%. Nuo rugsėjo 1 d. automobilių registracija kainuos \$74 Ontario pietinėje dalyje, \$37 šiaurėje. Bus skiriama \$27 mln. per 4 metų laikotarpį šelpiti fiziškai skriaudžiamas moteris ir jų šeimas. Studentų stipendijoms vyriausybė paskyrė \$250 mln.

Šių metų deficitas turėtų kristi iki \$6.6 mln., naujų darbų turėtų atsirasti 130,000, ekonominiams lygiui pakilus 3.2%. Nauju provincinės vyriausybės potvarkiu, vairuotojams bus taikomos dvigubos baudos už pavojingą važiavimą ir nesustojimą prie mokyklinių autobusų nustatytose saugumo zonos. Taip pat dvigubai baudžiami bus nepilnamečiai pardavinėjantys cigaretes bei alkoholinius gėrimus.

Ministeris taip pat pranešė, kad anksčiau numatytas \$500 mln. lėšų mažinimas sveikatos priežiūrai bus atidėtas.

Kanados priešrinkiminių vajuje pagrindinės temos, dominančios rinkėjams, yra darbai ir sveikatos priežiūra. Liberalai džiaugiasi smarkiai nukritusiu \$9.6 mln. deficitu (\$14.8 mln. žemesnis negu pernai). Konservatorių kandidatas Jean Charest žada skirti tiek pat, \$12.5 mln., sveikatos priežiūrai, socialinei pašalpai ir švietimui. Reformų partijos vadas Preston Manning keltų sveikatos priežiūrai ir švietimui paramą \$4 mln. daugiau per metus, o Naujųjų demokratų partijos (NDP) kandidatė Alexa McDonough sveikatos priežiūrai ir pašalpai lėšų skirtų \$15 mln.

Mažai buvo pasakyta apie darbų sukūrimą, o svarbiaja tema tapo Kanados vienybė. Reformų partijos vadas P. Manning išliko į žiniasklaidos viršūnes, iš anksto paskelbęs ir nuvertinęs liberalų „Red Book“ – pažadų sąrašą. Nors viešose debatuose jis nuosekliausiai kalbėjo, konservatorius J. Charest daugiausia paveikė publiką savo entuziazmu. Ministeris pirmininkas Jean Chretien savo populiarumo nepakėlė, o Manitoboje juo labai nepatenkinti, kad paskelbė rinkimus tuo metu, kai tos provincijos gyventojai, žiauriai nukentę nuo potvynio, stengiasi atsigausti.

NDP kandidatė A. McDonough pripažįsta, kad jos partija negalės sudaryti vyriausybės, tačiau stengiasi ryškinti liberalų silpnąsias atitraukti balsus ir nuo jų, ir nuo dešiniųjų partijų. Kvebeko klausimas paaštrėjo, kai pasirodė buv. Kvebeko premjero Jacques Parizeau knyga, kurioje jis aiškiai paskelbė (Nukelta į 8-tą psl.)

Pieta – paminklas Antakalnio kapinėse žuvusiems 1991 m. sausio 13 d. už Lietuvos laisvę Vilniuje. Jį primena ano meto dvasingumo ugnelė
Nuotr. V. Balsienės

Tautinio dvasingumo ugnelė dabar

Gėsta Tėvynės meilės, tautinio dvasingumo ugnelė, nekurstoma Lietuvoje ir išeivijoje

DR. DOC. VIKTORAS BAŠKYS.
Šiauliai

1990 m. kovo 11 d. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, daugelio lietuvių širdyse suliepsnojo dvasingumo, tėvynės meilės ugnelė. Nepaprasti tų dienų įvykiai paliko gilią, neišdildomą įspūdį lietuvių širdyse. Nuostabių Baltijos kelio, audringų mitingų, susirinkimų dienos niekada nebus pamirštos ne tik Lietuvoje, bet ir išeivijoje.

Kai 1991 m. sausio 13 d. okupantai tankiais traukė lietuvius prie televizijos bokšto, šautuvų buožėmis daugelį galvas prie spaudos rūmų ir kitokių būdais žmones kankino, daugelio lietuvių širdyse tada liepsnojo tautinio, patriotinio dvasingumo ugnelė. Mitinguose dažnai buvo skanduojama: Lie-tu-va! Lie-tu-va! Prie televizijos bokšto žuvo arba nukentėjo daug jaunų žmonių. Tų dienų įvykiai gražiai parodyti televizijos bokšto muziejuje.

Neigiami reiškiniai

Su liūdesiu reikia pasakyti, kad tada įsiliepsnojusi tautinio gyvastingumo, dvasingumo ugnelė šiandien jau vos ne vos beplevena, o kai kur ir baigia užgesti. Tai neseniai parodė mitingai, protesto akcijos prieš Lietuvos vyriausybės politiką, vykę Vilniuje, Kaune, Šiauliuose ir kai kuriuose kituose miestuose. Pasinaudodami krašto ekonominiais sunkumais, komunistai ragina žmones mitinguoti.

Kai kurių miestų ir rajonų vietinėje spaudoje pasirodo straipsniai, geru žodžiu mininčių stribus, komunistus, bet niekiančių Lietuvos partizanus. Pavyzdžiui, Umerkėgės laikraštis „Gimtoji žemė“ išspausdino J. Petronio straipsnį „Tylos minu-

tė trunka pusę amžiaus“, kuriam Lietuvos partizanai vadinami žudikais, banditais, o stribai – liaudies gynėjais. Kova su okupantais vadinama pilietiniu karu. Kai kurie laikraščiai, nors užmaskuota forma, bet paminėjo Lenino gimtadienį („Šiaulių naujienos“ 1997 m. balandžio 19. nr. 76). Švenčiama gegužės pirmoji. Opozicijos vadas Jursėnas iš Seimo posėdžio paragino visus švęsti.

Tautinis dvasingumas pirmiausia turėtų būti diegiamas mokyklose. Apie tai rašėme anksčiau. Labai svarbus vaidmuo čia tenka grožinei literatūrai ir menui. Sovietų okupacijos metais literatūra ir visi menai buvo panaudojami komunistinei ideologijai sklepti. Vadovautasi Lenino žodžiais apie literatūros partiskumą: „Šalin nepartinę literatūrą, šalin nepartinis rašytojus!“, „Literatūra turi būti partinė!“

Lietuvai atgavus nepriklausomybę, literatūroje ir mene turėjo įvykti lūžis. Tačiau jokio lūžio nebuvo. Mat siekta išlaikyti „kultūros tęstinumą“. Panagrinėsime tik vieną grožinės literatūros žanrą – dramą ir jos pastatymus teatruose, nes spektakliai daro didelį poveikį žiūrovams. Taip pat dirbtelėsime ir į kino filmus.

Drama profesionalų teatruose

Per 1996-1997 metų sezoną 18 Lietuvos dramos teatrų pastatė 63 dramos veikalus („Respublika“, 1997.III.28, nr. 72). Nors profesionalūs teatrai dažniausiai stato tik užsienio rašytojų, klasikų kūrinus, bet buvo suvaidinti ir tokie dramos veikalai, kaip K. Antanėlio, S. Gedyzdžiū, Umerkėgės laikraštis „Gimtoji žemė“ išspausdino J. Petronio straipsnį „Tylos minu-

čiai nebuvo suvaidinta nė viena drama, nesukurtas ir nedemonstruojamas nė vienas filmas apie lietuvių tautos kovą dėl nepriklausomybės, apie tautos genocidą, tremtį, kankinimus kalėjimuose, gulaguose ir t.t. Nebuvo išspausdinta nė viena pjesė.

Gėda, kad tokiomis temomis rašo pjeses užsieniečiai, o ne Lietuvos dramaturgai. Štai, pavyzdžiui, Jurbarko K. Glinskio teatras pastatė britų dramaturgės Pamelos Palmes iš Anglijos pjesę „Mūsų rankose“ apie 1991 m. sausio 13 d. įvykius Lietuvoje. Ji padarė žiūrovams didelių įspūdį. Lietuvos dramaturgai nors tokiomis temomis ir rašo pjeses, bet negali jų išleisti, o didiesiems Lietuvos teatrams jos nereikalingos.

1997 m. sausio 6 d. Kultūros ministerijos kolegijai salėje buvo įteiktos premijos lietuviškos dramaturgijos konkurso laimėtojams. Komisija, susipažinusi su devyniais konkursui pateiktais įvairių autorių pastatymais (nė vieno nebuvo nūdienos tautinė-patriotinė tematika), pirmąją premiją paskyrė Šiaulių dramos teatrui už pastatymą šių pjesių: S. Šaltenio ir G. Kanovičiaus „Katė už durų“ ir S. Parulskio „Iš gyvenimo vėlių“.

Abi šios pjesės nepalieka žiūrovams teigiamo įspūdžio. S. Parulskio pjesė „Iš gyvenimo vėlių“ kai kurių teatro kritikų nuomone tai ne pjesė, o kažkoks jovalas, be aiškios idėjos, be logikos. Vis dėlto ją pastatė profesionalų teatras, režisavo profesionalus režisierius. Panaši menkavertė ir A. Juozaičio pjesė „Paveikslas lange“, pastatyta Klaipėdos dramos teatre. Ją kritikavo žinomas teatro kritikas A. Vengris („Lietuvos aidas“, 1997 m. sausio 11 d.). (Nukelta į 2-rą psl.)

Savaitė Lietuvoje

Prezidentas Japonijoje

Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas gegužės 12 d. nuvyko į Japoniją dėl investicijų skatinimo, praneša ELTA. Jis susitiko su Japonijos imperatoriumi Akihito, taip pat su ministru pirmininku Ryutaru Hashimoto ir Tarptautinės prekybos ir pramonės ministru bei užsienio prekybos organizacijos vadovu. Viena Japonijos stipriausių bendrovių „Marubeni Corporation“ žada plėsti savo veiklą Lietuvoje, jau yra skyrusi kreditus „Klaipėdos medienai“ bei Širdies mikrochirurgijos klinikos statybai.

Susitikimuose buvo kalbėta apie Japonijos paramą Lietuvai, pramoninių kreditų bei techninės pagalbos teikimą, infrastruktūros (žemės ūkio sąrangos) projektų finansavimą. Japonijos vyriausybinių ir verslo atstovų buvo parodytas nemažas susidomėjimas Lietuva ir jos ekonomika. Japonijos užsienio reikalų ministeris padėkojo Lietuvai už jos paramą Japonijos siekiam reformuoti JT saugumo tarybą. Numatomas Japonijos ambasados atidarymas Vilniuje, bus taipgi įsteigta Lietuvos diplomatinė atstovybė Tokio mieste.

Suomijos parama Lietuvai

Gegužės 9 d. Suomijos ambasadorius Lietuvoje Rauno Viemaro pareiškė prezidentui Algirdui Brazauskui, kad Suomija yra pasirengusi padėti Lietuvai įveikti problemas dėl narystės Europos sąjungoje (ES). Kaip praneša ELTA, jis sakė, kad „daugiausia problemų įstojus į ES kyla dėl žemės ūkio dotavimo. Suomija stengiasi laviruoti tarp ES reikalavimų neskirti papildomų lėšų žemės ūkiui ir suomių žemdirbių prašymų remti juos... su panašiomis problemomis gali susidurti ir Lietuva“. Jo nuomone, Suomija galėtų padėti Lietuvai ruošti įvairių sričių specialistus ir profesionalius diplomatus, kurie bus reikalingi deryboms su ES dėl narystės.

Nepakeistas 78 straipsnis

Gegužės 6 d. Lietuvos seimas atmetė Centro sąjungos pateiktą siūlymą pakeisti Konstitucijos 78 straipsnį, išbraukiant reikalavimą kandidatams į prezidentus pastaruosius trejus metus gyventi Lietuvoje. Kaip rašo „Lietuvos rytas“ (nr. 104), pataisa reikalinga tik JAV gamtos augininko Valdo Adamkaus kandidatūrai.

Pataisą palaikantys teigė, kad „visi piliečiai turi turėti vienodas teises, nepriklausomai nuo to, kur jie dirba ar gyvena“. Taip pat tvirtinama, jog daugumoje

Vakarų Europos valstybių kandidatams į prezidentūrą gyvenimo cenzas nereikalingas. Pataisos priešrinkininkai nesutinka keisti Konstitucijos dėl vieno žmogaus politinės karjeros, o apskritai dėl politinio momento keisti tokį svarbų dokumentą laikoma nerimtu žingsniu.

Seimo pirmininkas Danijoje

Lietuvos seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis gegužės pradžioje lankėsi Danijoje, kur susitikimuose su ministru pirmininku ir kitais pareigūnais jam buvo užtikrintas šios valstybės ketinimas padėti Lietuvai siekiant narystės Europos sąjungoje ir ŠAS (NATO).

Padės Kanados lietuvis

Kaip rašo „Lietuvos rytas“, seimo pirmininko Vytauto Landsbergio sekretoriato vadovu pradėjo dirbti Kanados lietuvis Algimantas Eimantas. Tapęs Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) TS(LK) nariu 1993 m. įsteigęs šios partijos skyrių Kanadoje, jis padėjo konservatoriams per seimo bei savivaldybių tarybų rinkimus.

TS(LK) gegužės 10 d. savo suvažiavime priėmęs V. Landsbergio kandidatūrą prezidento rinkimams, A. Eimantas yra vienas iš kandidatų į jo rinkiminio štabo vadovus.

Bendros pratybos

Gegužės viduryje Lietuvos teritoriniuose vandenyse vyko bendros su Danija mokomosios jūrų pratybos, praneša ELTA. Abiejų kraštų laivų įgulos mokėsi užmegzti radijo ryšį, manevruoti, gelbėti žmones, perduoti krovinius, elektroniniais prietaisais stebėti jūrą bei šaudyti į taikinius. Lietuvai naudingos šios pratybos besiruošiant dalyvauti tarptautinėse pratybose „BALTOPS-97“ birželio mėn. vyksiančiose Lenkijos, Vokietijos ir Danijos teritoriniuose bei neutraliuose vandenyse.

Darbo ir kainų statistika

ELTA skelbia, kad nuo praėjusių metų Lietuvoje labiausiai pabrango ryšių paslaugos (33.5%), o transporto – 18.3%. Švietimo paslaugų kainos padidėjo 12.9%, viešbučių, restoranų ir kavinų bei būsto, vandens elektros, dujų ir kito kuro kainos – 11.6%. Alkoholiniai gėrimai ir tabako gaminiai pabrango 10.8%, sveikatos apsaugos paslaugos – 9.8%.

Nedarbas Lietuvoje per balandžio mėnesį sumažėjo 0.3%. Gegužės 1 d. darbo biržose buvo užregistruota 104,174 bedarbiai, ketvirtadaliu mažiau negu prieš metus. RSJ

Šiame numeryje

Stovykloms besiruošiant

Lietuvybės išlaikymo branduoliai dažnai užsimezga stovyklose

Tautinio dvasingumo ugnelė dabar

Pasirodo straipsnių, ginančių komunistus – niekinančių partizanus

Du tūkstančiai metų krikščionybė

Šv. Tėvas sukaktį švęsti kviečia žydus ir musulmonus

Lietuva Rusijos apsuptyje

Rusijos kariuomenė turėtų būti išvesta iš Karaliaučiaus srities

Agronomo kelionė arkliu po Lietuvą

Prof. dr. Petro Vasinausko atsiminimai – įnašas istorijon

Pasikartos gėdingoji išdavystė?

Rusai į kiekvieną perbėgusį žiūri kaip į išdaviką

Skleidė Lietuvą savo kūryba

Andrius Mironas prisimena ansamblių vadovą Gasparą Veličką

Teisininkės požiūris į gyvenimą

Pokalbis su montrealiete teisininke Rūta Rudinskiene

Laisvalaikinės raštijos problemos

R. Kisieliaus eilėraščių rinkinį „Žaidžios širdyje“ apžvelgiant

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-6755.

Canada Post Registration nr. 509 Sales Product Agreement nr. 1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, R. Sakalaitė-Jonaitienė,
Č. Senkevičius, G. Gaiztūnė. Metinė prenumerata – \$40, pusmetinė – \$20,
rėmėjo – \$50, garbės – \$60 (Amerikoj – JAV dol.) oro paštu – \$115. Paviieniai
nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalavimas: "TZ" administracija.
Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį
redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostata. Bendra-
darbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550)
is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in
December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.,
2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672.
U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Membership fee: regular
\$40.00, supporter \$50.00, honorary \$60.00 per year. PERIODICALS
Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to:
"Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA
POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario
L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

Du tūkstančiai metų krikščionybėi

Artėja jubiliejiniai krikščionybės metai. Juos pasitikti bei švęsti Roma kviečia ne tik katalikus, ne tik krikščionis Bendrijas, bet ir žydus, ir mahometonus. Tai istorinis slenkstis, reikšmingas visam pasauliui ir visiems jo gyventojams

Vis svarbesnę vietą Katalikų Bendrijos gyvenime užima pasirengimas prasmingai peržengti trečiojo krikščionybės tūkstantmečio slenkstį. Žodis "jubiliejus" yra kilęs iš hebraiško žodžio "jobel", reiškiančio ragą, kurio garsas skelbdavo malonės metų pradžią. Tokie jubiliejiniai Dievo malonės metai žydų tautoje būdavo švenčiami kas 50 metų. Kas 7 metai būdavo švenčiami vadinamieji "šabo" metai. Septynis kart atšventus "šabo" metus, t.y. po 49 metų, penkiasdešimties metų būdavo minimi kaip jubiliejiniai, Dievo gallesingumo ir malonės metai.

Tais metais žydai netgi nedirbdavo žemės, nes buvo tikima, jog žemė taip pat yra Dievo kūrinys, reikalingas poilsio. Jubiliejiniais metais būdavo dovanojamos skolos, išlaiviniai vergai ir pan.: žodžiu, viskas buvo daroma Dievo garbei, norint pabrėžti, jog Dievas yra žmogaus Viešpats, ir joks žmogus negali laikyti savo nuosavybės kito žmogaus.

Kaip žinome iš istorijos, ypač vėlesniais laikais, žydų tauta menkai tesilaikė jubiliejinį metų tradicijų bei nuostatų. Viduramžiais jubiliejiniais metais atgaivino K. Bendrija. Popiežius Celestinas V pirmasis pradėjo gaivinti jubiliejinį metų tradiciją, atleidimo bei atleidimo sąvokas siedamas su jubiliejumi. Dievas Tėvas visuomet pasiruošęs atleisti, vėl priimti savo globon, ir tas ypatingas Dievo santykis su žmogumi buvo ypač išryškintas jubiliejaus kontekste.

Popiežius Bonifacas VIII, tikinčiųjų prašomas paskelbti atleidimo, malonės ir Dievo gallesingumo metus, pašvęstus Dievui, 1300 m. vasario mėnesį paskelbė pirmąjį krikščioniškąjį jubiliejų. Pradžioje šventieji metai buvo švenčiami kas 100 metų, vėliau, kaip Senajame Įstatyme, juos imta minėti kas 50 metų, o mus pasiekė tradicija šventuosius metus minėti kas 25 metai. Tai vadinamieji eiliniai šventieji metai. O ypatingieji šventieji metai švenčiami minint Jėzaus Kristaus mirtį ant Kryžiaus, pagal tradiciją, pradėtą 33-aisiais jo gyvenimo metais. Paskutinį kartą tokie šventieji metai buvo paminėti 1983-aisiais, kaip Atpirkimo metai.

Dabartinis popiežius Jonas Paulius II jau pačioje savo pontifikato pradžioje išvėlgė artėjantį jubiliejų nepakartojamą progą grįžti prie tikėjimo versmės, atgaivinti mūsų tikėjimą, sutvirtinti viltį, pagilinti ir išryškinti artimo meilę. 2000-ieji metai nuo Kristaus gimimo, kai atversime pirmąjį naujojo tūkstantmečio puslapį, pagal popiežiaus mintį, išreikštą apaštaliname laiške "Tertio Millennio Adveniente", turi būti akivaizdžiausias naujojo tikinčiųjų pavarso pasireiškimas.

Visa Dievo tauta turi jausti atsakomybę už pasirengimą jubiliejui. Pirmiausia ant vyskupų pečių gula atsakomybė už sielovadą vietinėse bendruomenėse. Visi sielovadoje besidarbujantys, o ypač kunigai, turėtų būti atnaujinto apaštališko uolumo nešėjai.

Didžiulis vaidmuo rengiantis jubiliejui tenka ir pasauliečiams – ne tik vyrams, bet ir moterims. Šventasis Tėvas ypa-

tingai pabrėžia būtinybę sudaryti galimybes sielovadinėje veikloje pasireikšti ir moterims. Visai tai turėtų lemti jubiliejinį metų užmojų sėkmę.

Iki šiol šventieji metai, daugiau ar mažiau, būdavo švenčiami katalikiškoje aplinkoje. Popiežius Jonas-Paulius II 2000-iesiems jubiliejiniais metams nori suteikti visuotinį charakterį, pirmiausia pažymėdamas ekumeninį jubiliejus pobūdį. Jau apaštalas Paulius laiškė kordintiečiams rašė: "... vienas krikščionis, viena Bažnyčia, vienas tikėjimas, vienas Tėvas, viena Dvasia". Kaip tik todėl ateinantys jubilieji neturi palikti nuosąlyje nė vienos krikščioniškos Bendrijos. Dar šiemet Centrinio pasirengimo didžiajam 2000-ųjų metų jubiliejui komiteto iniciatyva įvyks studijų diena apie atleidus ir ekumenizmą, į kurią pakviesti ir kiti krikščioniškos Bendrijų atstovai. O visų krikščionių susitikimas jubiliejinių metų proga turėtų įvykti 2000-aisiais metais Šventojoje žemėje.

Šventasis Tėvas kviečia švęsti jubiliejinį metus ne tik krikščionis, bet ir musulmonus, ir žydus – visus, išpažįstančius vieną Dievą. Hebraizmo išpažinėjai, popiežiaus žodžiais tariant, yra mūsų vyresnieji broliai. Juk krikščioniškasis tikėjimas yra giliai įleidęs šaknis į Senąjį Testamentą – galima sakyti yra jo tęsinys, jo atbaigimas. Tad neteisinga būtų palikti nuosąlyje, mūsų tikėjimo pirmtakus.

Islamas taip pat susijęs su mūsų tikėjimo ištakomis. Mahometas, kalbėdamas apie Dievą, savo pasekėjams aiškino apie Torą – Įstatymo knygą ir apie Jėzų Kristų, apie jo stebuklingą gimimą, kurio nepripažįsta net kai kurios protestantiškos Bendrijos. Korane Jėzus Kristus yra iškili figūra. Ten randame parašytą, kad Jėzus yra "Dievo Dvasia". Tai ne paprastas pranašas, bet didis pranašas. Todėl ir musulmonai tam tikra prasme yra šio didžio įvykio tiesioginiai dalyviai: juk pagrindinė jubiliejinių metų figūra yra Jėzus Kristus, o su juo susiję ne tik krikščionys, bet ir žydai, ir islamo išpažinėjai. Belieka pridurti, jog centrinis rengėjų didžiajam 2000-ųjų metų jubiliejui komitetas jau užmezgė ryšius su hebraizmo ir islamo religiniais autoritetais, o tarpreliginis visų trijų didžiųjų monoteistinių religijų atstovų susitikimas planuojamas 1999 m. ant Sinajaus kalno.

Tiesioginį pasirengimą didžiajam jubiliejui K. Bendrija pradėjo 1996 m. lapkričio 30 d., pirmojo Advento sekmadienio išvakarėse.

Popiežius Jonas-Paulius II Šv. Petro bazilikoje iškilmingų

Lietuva Rusijos apsuptyje

Nepriklausomos Lietuvos saugumui gresia dabartinė apsuptyje, ypač rusų kolonizuota Prūsija, kuri yra istorinė lietuvių tautos dalis. Ji turi būti prijungta prie Lietuvos respublikos. Dabartiniam respublikos saugumui užtikrinti reikalinga Šiaurės Atlanto sąjungos globa

ALGIRDAS GUSTAITIS.

Los Angeles

Los Angeles mieste veikia Amerikos baltiečių sąjunga (Baltic American Freedom League). Jie bendrauja su baltiečiams palankiais asmenimis JAV kongrese, senate, studijų ir strategijos centruose, ŠAS (NATO) įstai-gose.

Jų pastangomis 1997 balandžio 5 buvo surengtas seminaras. Kalbėjo Lietuvos, Latvijos, Estijos generaliniai konsulai, keletas aukštųjų pareigūnų, amerikiečių įstai-gose. Jų ir seminaro pagrindinė mintis – ŠAS apsauga Baltijos valstybėms.

Aiškaus atsakymo neišgirsta. Kodėl, plečiant ŠAS karinės veiklos ribas, dar nepriimtas teigiamas sprendimas? Helisinkyje 1997 kovo 20-21 d.d. tarėsi JAV prezidentas Clinton'as ir Rusijos prez. Jelcin'as. Jie atidėjo Lietuvos, Latvijos, Estijos siekius. 1997 m. Madride įvyksiančioje konferencijoje tebus į ŠAS pasiūlytos Lenkija, Čekija, Vengrija. Koks sprendimas bus padarytas Lietuvos, Latvijos, Estijos atvejais, parodys ateitis.

Siūlyta rašyti ar telefonu pareikšti, kad norima priklausyti ŠAS. Visi kviečiami skambinti 1-800-651-1418 ir pareikšti, kad norite ŠAS (NATO) apsaugos Baltijos valstybėms. Jūsų vardu tinkama telegrama bus pasiųsta jūsų valstijos senatoriui, telefono sąskaiton įrašys 6 dol. 40 ct. Neatidėliokime!

Lietuviai taip pat pageidauja, kad Rusijos kariuomenė būtų išvesta iš Karaliaučiaus srities. Tokia rezoliucija, JAV kongreso nario Christopher Cox'o dėka, talinant lietuviams ir mūsų draugams, 1996 m. priimta JAV kongrese, bet dėl laiko stokos dar nepriimta JAV senate. Tikimasi, 1997 m. bus priimta ir JAV senate.

Rusijai į jį okupuotos Prūsijos srities išvedus kariuomenę, toji sritis turėtų būti perleista Lietuvai. Tos' srities neįjungus Lietuvon, gali padidėti grėsmė valstybės nepriklausomybei.

Kad Prūsija (Mažoji Lietuva) yra lietuvių tautos dalis, aiškiai pasiskaidė pagrindinės užsienio lietuvių organizacijos VLIKo baigiamajame seime 1991 m. Štai jos tekstas.

Mažoji Lietuva yra lietuvių tautos ir gentinių žemių nuo seniausių amžių. Jokia kita tauta ir valstybė neturi pirmumo teisės į jos teritoriją. Baigiantis karui, sąjungininkai pavedė Sovietų Sąjungai laikinai administruoti Mažąją Lietuvą, įskaitant Karaliaučius (Kaliningrado sritį). Sovietų Sąjunga, piktaudžiaudama pasiūlykimu, išteriojo arba išvarė to krašto gyventojus, sugriovė aik, kolonizavo šalį svetimais žmonėmis ir paverė ją didžiule ir grėsminga militarizmo baze. Todėl VLIKo baigiamųjų darbų seimas kreipiasi į didžiulias Vakarų valstybes, prašydamas, kad iš Mažosios Lietuvos būtų atitrauktos visos karinės pajėgos ir kad ta šalis būtų sujungta su Lietuva.

mišparų metu, savo paties sukurta malda pradėjo tiesioginį trejų metų pasiruošimo jubiliejui laikotarpį, o taip pat ir pirmuosius metus, skirtus Jėzaus Kristaus asmeniui.

"Viešpatie Jėzau, laiko pilnatvė ir istorijos Viešpatie, pareng mūsų protus su tikėjimu švęsti didįjį dutūkstantųjų metų jubiliejų, kad tai būtų malonės ir gallesingumo metai. Suteik mums tyrą ir paprastą širdį, kad mes su neblėstančia nuostaba galėtume mąstyti įsikūnijimo paslaptį, kai Tu, Dievo Sūnau, Mergelės iščišio, Dvasios šventovėje, tapai mūsų broliu". (Paruošė Vatikano radijo darbuotojai)

Rytų ir Pietų Lietuvos sienos, einančios etnografinėmis lietuvių tautos žemėmis, yra apspręstos 1920 m. liepos 12 d. Lietuvos Respublikos ir Sovietų Rusijos Taikos sutartimi.

Seimas skatina visus lietuvius remti pastangas taikiu būdu atstatyti lietuvių tautos teises Rytų, Pietryčių ir Pietų Lietuvoje.

Aptariant, nagrinėjant Helsinkio konferencijoje JAV ir Rusijos prezidentų pareikštas mintis, aiškėja, kad JAV pažadėjo Rusiją įsileisti į ŠAS. Kai vėliau JAV vis dėlto pareiškė Rusijai, kad į ŠAS naujos valstybės bus priimamos, Rusija bando išsiderėti kiek galint daugiau nuolaidų, bet įeiti ŠAS sudėtin neketina.

Vokietijos ir Sov. Sąjungos sutartis

Hitlerio valdoma Vokietija 1939 m. buvo pasiruošusi karui. Visi žino, kad vienu metu kariuoti dviejuose frontuose pavojinga, todėl Hitleris su Sov. Sąjunga pasirašė viena kitos nepuolimo sutartį, kurios pirmame straipsnyje parašyta:

"Abi susitariančios šalys įsipareigoja susilaikyti nuo bet kurio smurto veiksmo, nuo bet kurios agresyvios akcijos ir viena kitos puolimo, ar atskirai, ar drauge su kitomis valstybėmis".

Prie tos sutarties 1939 m. rugpjūčio 23 d. prijungtas slapstas protokolas, kurio pirmas skirsnis toksai:

"Tuo atveju, jeigu įvyktų teritorinių ar politinių pasikeitimų teritorijose, priklausančiose Baltijos valstybėms – Suomijai, Estijai, Latvijai ir Lietuvai, šiaurinė Lietuvos siena bus Vokietijos ir Sovietų Sąjungos įtakos sferų riba. Ryšium su tuo abi šalys pripažįsta Lietuvos interesus Vilniaus teritorijoje".

Papildomas slapstas Vokietijos ir Sov. Sąjungos protokolas pasirašytas 1939 rugsėjo 28. Ten rašoma: "Buvusiai Lenkijos valstybei išnykus, Vokietijos vyriausybė ir Sovietų Sąjungos vyriausybė laiko savo uždaviniu atstatyti taiką ir tvarką tose teritorijose..."

Apie Lietuvą slapstas protokolas, pasirašytas 1939 rugpjūčio 23 d., pakeičiamas taip: "Lietuvos valstybės teritorija įeina į Sovietų Sąjungos įtakos sferą, o iš kitos pusės, Liublino provincija ir Varšuvos provincijos dalys įeina į Vokietijos įtakos sferą".

Kad tokius susitarimus pasirašė Vokietija ir Sov. Sąjunga, lietuvių sužinojo gerokai vėliau. Kas ir kaip naikino, trėmė,

žudė lietuvius, mes žinome iš patikimų šaltinių.

Teherano konferencija 1943.XI.28-XII.1

Santarvininkai (JAV, D. Britanija, Sov. Sąjunga) pastebėjo, kad laimi Antrąjį pasaulinį karą, Sov. Sąjungai pageidaujant, Teherane (Irano sostinėje) susirinko pasitarti. JAV prezidentas F. D. Roosevelt'as apsi-stojo Sov. Sąjungos ambasados patalpose. Su Stalinu tarėsi, kaip valdyti pasaulį laimėjus karą. Pasitarimuose dalyvavo D. Britanijos W. L. S. Churchill. Stalinas siūlė Vokietiją padaryti nepavojingą, – sušaudyti visus vokiečių karininkus ir karinių reikalų specialistus. Roosevelt'as su tuo sutiko, bet Churchill'is pasipriešino. Pasiūlymas atkrito. Sutarė, kad sieną su Lenkija Sov. Sąjunga "išstaisys". Stalinas padiktavo taikos sąlygas Suomijai, kuri nesileido okupuojama. Nutarė bendrai pulti, naikinti Vokietiją. JAV ir D. Britanija pažadėjo 1944 m. per Prancūziją pradėti invaziją Europon.

Jaltos konferencija 1945.II.4-11

Stalinui pageidaujant, sekanči konferencija įvyko Jaltoje, Krymo pusiasalyje. "Trys didieji" nutarė Vokietiją suskaldyti, sunkiąją pramonę atimti ar sunaikinti. Lenkija turi gauti sovietų pastatytą vyriausybę be laisvų rinkimų. (Pirmojo pasaulinio karo metu Jaltoje lietuvių įsteigė pabėgėlius lietuviams sanatoriją, joje gydėsi šimtai lietuvių. Ją užtikė sovietiniai rusai viską atėmė, išvaikė).

Potsdamo konferencija 1945.VII.17-VIII.2

Potsdamas yra puošnus Berlyno priemiestis. Konferencija vyko jau Vokietijai kapitulavus. JAV atstovavo prezidentas H. S. Truman'as, D. Britanijai W. Churchill'is (jam nelaimėjus rinkimuose, jį VII. 28 pakeitė C. R. Attlee), Sov. Sąjunga – Stalinas.

Nutarė, kad JAV, D. Britanija, Sov. Sąjunga ir Prancūzija laikinai Vokietiją padalins į keturias sritis, kurias tvarkys minėtos keturios valstybės. Valdančios šalys paima ką tikrai nori iš Vokietijos. Sov. Sąjungai leista, be to, iš kitų trijų Vokietijos dalių dar paimti 25% Vokietijos pramonės, įrengimų, daiktų ir Vokietijos indėlius sa-

(Nukelta į 3-čią psl.)

A+A

JUSTINUI KRIAUCIŪNUI mirus,

užjaučiame žmoną LAIMĄ, dukras – RŪTĄ ir KAROLINĄ su šeimomis, SOFIJĄ RAKŠTIENĘ ir visus gimines –

Janina ir Viktoras Pilkauskai
Alina Kšivickienė

A+A

JUSTUI KRIAUCIŪNUI mirus,

liūdesyje likusius žmoną LAIMĄ, dukras – RŪTĄ, KAROLINĄ, vaikaitę ELYSĄ, uošvę SOFIJĄ, žentus – RIMVYDĄ, JOHN ir visus gimines nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdimė –

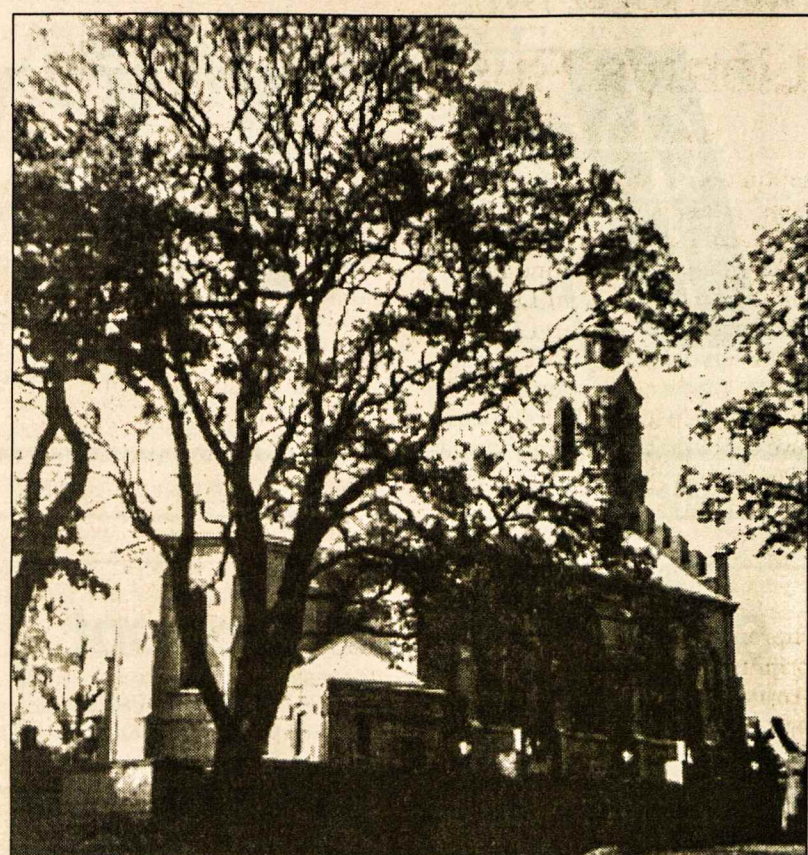
L. Morkūnienė
Trinkų šeima

MYLIMAI MAMYTEI

a. a. BIRUTEI JANUŠKIENEI mirus,

sūnų ARŪNĄ, dukras – RŪTĄ ir BIRUTĘ nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdimė –

N. A. Cherkas
R. O. Bobyk
H. S. Butkevičiai

Kernavė – istorinė Lietuvos vietovė, garsėjanti savo piliakalniais. Ten karaliaus Mindaugas buvo pastatydinęs vieną iš savo tvirtovių. Nuo-traukoje – dabartinė Kernavės šventovė

Nuotr. G. Kurpio

Tautinio dvasingumo...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Prisimintinas karo metų Šiaulių dramos teatras, kai jo direktorius buvo žinomas Lietuvos poetas Faustas Kirša. Žymus režisierius I. Tvirbutas (po karo pasitraukė į Vakarų, mirė Amerikoje) pastatė K. Inčiūros pjesę "Vincas Kudirkas", kuri žadino žiūrovų patriotinius jausmus. Buvo statomos tokios pjesės, kaip K. Binkio "Atžalynas", P. Vaičiūno "Prisikėlimas", Rustano "Žmogus, kurį užmušiau" ir kitos.

Šiaulių dramos teatras sunkiais karo metais žadino žmonių tautinį dvasingumą, teikė gyvenimo vilties. Šiandien negalėtų tuo pasididžiuoti profesionalūs Šiaulių dramos teatras.

Nors respublikoje švenčiamos teatro dienos, organizuojamos apžiūros, konkursai, LIFE festivaliai, nors pasiektas gana aukštas spektaklių meninis lygis, tačiau mūsų teatruose nedega tautinio dvasingumo ugnelė, nestatomos pjesės tautinė-patriotine tematika žvelgiant iš nūdienos pozicijų. Senujų dramaturgų pjesės, kurios kartais ir būdavo statomos sovietų laikais, šiandien turėtų būti kitaip interpretuojamos, nes tada būdavo iškraipomas jų idėjinis turinys pagal komunistinės ideologijos principus. Tą patį galėtume pasakyti ir apie kino filmus.

Mėgėjų teatras

Mėgėjų teatras veikia prie Kultūros rūmų beveik kiekviename rajone ir mieste. Jiems vadovauja Lietuvos liaudies kultūros centro dramos sekcija. Kiekvienas teatro vadovas stato tokią pjesę, kuri jo mąnymu gali sutraukti daugiau žiūrovų ir duotų pelno. Meninis lygis neaukštas. Kartais net juokingai atrodo tokiam teatre pastatytas Šekspyro "Hamletas" arba "Romeo ir Džuljeta" bei kitų klasikų pjesės.

Tautinė patriotinė tematika spektaklių čia nėra, tokioms pjesėms "neduodama žalia švieša", nes, anot Lietuvos liaudies kultūros centro dramos sektoriaus vedėjo R. Kaškausko, pjesės apie tremtį, lietuvių kančias gulaguose gali tik suerzinti žmones. Todėl geriau jų nestatyti. Dažnai vyksta mėgėjų teatrų apžiūros, konkursai, įvairūs seminarai Kelmėje, Biržuose, Radviliškyje, tačiau tautinio teatro atgaivinimo klausimai nekeliama.

Drama mokykloje

Lietuvos mokyklose dabar pradėta intensyviai naudoti drama bei jos elementus mokymo ir auklėjimo procese. 1997 m. mėnraščio "Mokykla" pirmas ir antras numeriai skirti tam tikslui ir pavadinti "Drama mokykloje". Čia yra straipsnių apie dramos pamokas, mokyklinius dramos būrelius, apie mokyklinį teatrą ir t.t. Straipsnius rašo mokyklinio teatro žinovai – Z. Buožis, V. Kazragytė ir kiti. Mokytojai dalijasi dramos pamokų vedimo patirtimi. Klaipėdos universiteto dėstytojai-teatrolagai savo straipsniuose duoda daug vertingų patarimų mokytojams. Mat Klaipėdoje rengiami mokyklinio teatro režisieriai, todėl lietuvių iš Vakarų, iš Amerikos, Kanados. Jei ir yra grįžusių, tai ant pirštų galima suskaičiuoti. Tegu negesta tautinio dvasingumo ugnelė ir lietuvių širdyse, ypač jaunimo širdyse. Sėkmingas būdas palaikyti lietuvių išsivijus jaunime yra jo glaudus ryšys su nepriklausomos Lietuvos jaunimu. Tik bendravimas su Lietuvos jaunimu įvairių varžybų, dainų švenčių, festivalių ir kitokių sambūrių metu gali padėti išsivijus lietuvių jaunimui neatsiplėšti nuo savo tautos kamieno ir išlikti lietuviškas. Todėl Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas, kuris liepos 17-27 d.d. vyks JAV, gal galėtų vykti nepriklausomoje Lietuvoje.

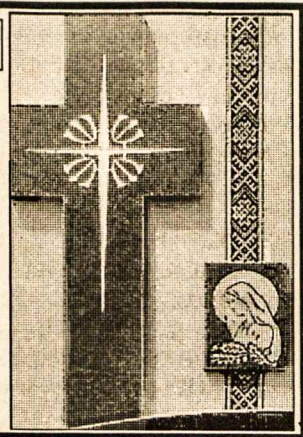
SMITH MONUMENT CO. LTD.

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. 416 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7

Lietuva Rusijos apsuptyje

(Atkelta iš 2-ro psl.)

telitiniuose kraštuose. Sovietams leista laikinai administruoti Šiaurinę Prūsijos dalį imtinai su Karaliaučiumi. Pietinę Prūsijos dalį pavedė laikinai Lenkijos administracijai. Padaryta ir kitokių geografinių pakeitimų. Apie Potsdamo konferenciją ir Prūsiją Klaipėdoje "Ryto" spaustuvė 1993 m. išspausdino knygą "Potsdamas ir Lietuva dega", aštuoniomis kalbomis apie Lietuvą.

Po konferencijų

Dabar sąmoningi lietuviai supranta, kad prie Lietuvos neprijungus Prūsijos pasibaigus Antrajam pasauliniam karui, padaryta sunkiai atitaisoma klaida. Juo labiau, kad to karo metu Stalino valdoma Sov. Sąjunga siūlė prie sovietinės Lietuvos prijungti Prūsų kraštą ir tuo atitaisyti lietuvų tautai Kryžiuočių ordino ir Vokietijos padarytą skriaudą. Vokiečiai viduramžiais save pradėjo vadinti prūsais, o Prūsiją laikė Vokietija. Antrojo pasaulinio karo metu Prūsijoje nebuvo nė vieno sovietų-rusų kareivio.

Karui pasibaigus kariuomenė paprastai grįžta iš kur atėjo. Tikėta, lietuviai pasiūlys Sibiran išstremtus lietuvius su jų šeimomis grąžinti Lietuvon ir įkurdinti atgautoje Prūsijoje. Su dar nespėjusiais išvykti rusais kolonistais lietuviai būtų galėję susikalbėti rusiškai.

To nevykdė nepriklausomybė 1990 kovo 11 d. atgavusi Lietuvą. Nesistengė sudaryti sąlygų užsienyje gyvenantiems lietuviams ir jų šeimoms grįžti Lietuvon, įsikurti prūsų krašte esančiose tuščiose vietovėse. Kiekvienais metais sąlygos blogėja. Nepamirškime, kad prūsiai yra pagrindinė lietuvų tautos gentis. Mums tuo nesirūpinant, tos srities pareikalaus už lietuvius veiklesnės tautos.

Nusilenkimas sovietams

Potsdamo konferencijoje JAV, D. Britanijos nusilenkimas Stalinui buvo vienas baisiausių, nes vienu metu JAV ir D. Britanija Sov. Sąjungai pavedė naikinti 200,000,000 europiečių. Per keltą dešimtmečių tuose jiems paskirtuose kraštuose bruko, grūdų, skiepų sovietinė-komunistinė rusams palanki galvosena. Taip paveikti, beveik sukvailinti pavergtieji negalėjo ir dar ilgokai negalės atsikratyti sovietinės-komunistinės galvosenos. Tai aiškiai pastebime tiems kraštams išsilaisvinus vykdomuose rinkimuose, pasisakymuose, įskaitytinai Lietuvą. Ta tema rašiau knygutėje "200,000,000 and Lithuania", išleisto Los Angeles mieste 1971 ir 1976 m. Su ja mūsų vadovaujantieji asmenys, organizacijos nesistengė supažindinti platesnę įvairia-

kalbė visuomenę.

Potsdame reikėjo nutarti, kada nugalėtojai pasitrauks iš karo metu okupuotų kraštų. Vakariečiai pasitraukė nevilkindami, sovietai-rusai, niekieno netrukdomi, okupuotiems pom-pavo sovietinę galvosena, išnaudojo laimėjimus Potsdame. Į lietuvių teises nebuvo atsižvelgta.

Rusijos apsuptyje

Lietuva negali likti apsupta Rusijos, tarsi karo metu greito dalinio atkirstoje kišenėje. Jei 1990 kovo 11 Lietuvai būtų pareikšusi, kad atstatoma nepriklausoma Lietuva lietuvų tautos etnografinėse ribose, – palaukus įvairių valstybių pripažinimo, būtų buvę galima teisiškai, istoriškai įrodyti, kad Europoje yra teritorija, okupuota Sov. Sąjungos, kurią tebelauko Rusija. Ta sritis, Europos ir pasaulio taikos labui, turi būti prijungta prie Lietuvos. Tos teritorijos prie Lietuvos prijungimui Lietuvos diplomatinė tarnyba būtų turėjusi gerokai pasidaruoti.

Dabar Baltiečių laisvės sąjungai būtų aišku, kad pirmiausia reikia stengtis tą sritį taikiai būdu prijungti prie Lietuvos, tada bus žymiai lengviau gauti ŠAS apsaugą visais valstybės, nesančiai okupanto apsuptyje.

Rusijos uostai

Rusija turi daug uostų ne tik Rytuose, Pietuose, bet ir Vakaruose bei šiauriniame kraštyje.

Olandijos jūrininkas, gamtininkas, tyrinėtojas Willem Barendsz XVI š. atrado vandenyną vėliau pavadintą Barentso jūrą. Netoli Suomijos, prie Varangerio fiordo, gerokai vėliau žvejai statėsi namus. Geresnę statybą vykdė anglai, 1915 m. Anglija, Prancūzija uostą išplėtė, per jį siuntė karinę pagalbą Rusijai. Tuo laiku vietovę vadino Romanov na Murmansk. 1918-1919 m. užėmė Anglija, kuri rėmė Rusiją. Antrojo pasaulinio karo metu JAV ypač daug laivų su kariniais reikmenimis gabeno į Murmanską: tankus, lėktuvus, įvairius karinius įtaisus, daugybę kariškų batų, įvairių vaistų ir t.t. Murmansko uostas yra liečiamas Golfo šiltos srovės, todėl ištisus metus neužšąla.

Netoli Ladogo ežero, prie Baltijos jūros, Rusija turi Peterburgą, uostą tinkamą įvairių rūdų laivams. Gražiuoju tarantais, Rusija galėtų naudotis (spėjū), Estijos, Latvijos uostais, taip pat Lietuvos Klaipėda. Rusijai nereikalingi Prūsų krašto uostai. Ji turi labai daug negyvenamos žemės, jiems mažučio Prūsų krašto, juo labiau jo šiaurinės dalies, nereikia teritorijos padidinti, o Lietuvai toji sritis labai svarbi. Je tvirtina, kad daugiau žemių Lietuvai nereikia.

Per pavasario potvynius paupio medžiai Lietuvoje atrodo lyg įsibridę į vandenį...

Nuotr. D. Meliūno

Agronomo kelionė arkliu po Lietuvą

Sovietmečių rašytos pastabos pasirodė tik dabar. Paskutinio Lietuvos gyvenimo šimtmečio liudininkas. "Agronomijos tėvas". Žemės ūkio kooperacija. Ano meto agronominė veikla. Pasikeitęs kaimas, pasikeitę žmonės. Bolševikinė cenzūra. Gyvenimo pabaiga. Agronomų agronomo laidotuvis

JONAS DAUGĖLA

"Mūsų rašytojų literatūroje yra aprašytas kaimo mokytojas, inžinierius, gydytojas. Agronomo niekas nemėgino kaip reikiant aprašyti. Nei senoji, nei dabartinio tipas neišryškintas".

Tokiomis mintimis savo išsamų veikalą "Kelionė arkliu po Lietuvą" pradeda jos autorius prof. dr. agr. Petras Vasinauskas. Ši naujai išleista knyga ir yra nemažas įnašas į lietuviškos agronomijos ir lietuvių agronomo gyvenimo bei veiklos istoriją.

Į žemės ūkį

Vasinauskas gimė Pasvalyje 1906.XII.14, mirė 1995.X.1 Dotnuvoje. Tad jam teko drauge su sava tauta išgyventi viso šio šimtmečio džiaugsmo ir skausmo dienas. Jis dar pačioje jaunystėje įsijungė į Lietuvos žemės ūkio ir organizacinių suaugo su mūsų kaimu.

Pirmosios nepriklausomybės metais baigęs agronomijos mokslus, jis dirbo tiesioginį agronominį darbą, eidamas rajono ir apskrities agronomo pareigas. Anuo metu tikėjome, kad tautai ūkiui naudingiausias yra vidutinis ūkis, kurį tvarko pats ūkininkas ir jo šeimos nariai. Toks ūkininkas turi turėti pilną žemės nuosavybės teisę, o jo palikuonims turi būti patikinta ūkio paveldėjimo teisė. Vasinauskas rašo: "Kaip specialistas pusę savo jėgų atidaviau individualaus ūkio sukūrimui" (48 psl.).

Nauju keliu

Apsilankęs skandinavų šalyse, jis suprato, kad jau keičiasi ūkininkavimo būdas. Žemės įdirbimo ir derliaus nuėmimo darbams vis daugiau naudojama moderni technika. Palengvinamas ūkininko darbas, padidinama ir atpiginama gamyba. Lietuvoje tuo metu žemės ūkio darbams buvo naudojama išimtinai arklio jėga. Tačiau smulkiam ir vidutiniam ūkiui brangių įrankių ir mašinų įsigijimas buvo beveik neįmanomas. Reikėjo ūkius stambinti.

Vasinauskas pirmas suprato, kad šis ūkių stambinimas yra įmanomas tik buriant ūkininkus į kooperatyvus. Jis jau buvo pradėjęs mūsų kaimuose šalia gamybos, vartotojų ir kredito kooperatyvų, steigti žemės ūkio mašinų bei įrankių bendro naudojimo kooperatyvus (agroservisus). Jis tvirtai tikėjo, kad ir visus kitus kasdieninio gyvenimo

mo sunkumus ūkininkai gali nugalėti tik pačių sutelktinėmis jėgomis, laisva valia susibūrę į kooperatyvus.

Sovietmečiu

Tuo metu į mūsų šalį įsiveržė bolševikai. Pradžioje pavergėjo valdžia vykdė tik dalinę žemės reformą. Net buvo draudžiama ištarti "kolchozo" žodį. Vasinauskas rašo: "Tikėjome, kad smulkus ūkio ekonominis pagrindas bus kooperacija. Svajojome, kokius statysime žemės ūkio mašinų naudojimo kooperatyvus". Tad Vasinauskas nesipriešino būti įjungtas aukštos pareigos į naują valdžią. "Naktimis nemiegojome projektuoti smulkiųjų ūkių ekonominius pagrindus", bet antrą kartą bolševikams sugrįžus į mūsų šalį "prasidėjo naujas stambinimas, stambios gyvenvietės, šakninis valdymas" (80).

Žinoma, mūsų laikų agronomas negalėjo tokiai naujai žemės ūkio "politikai" pritarti. O dar labiau negalėjo prisidėti prie jos vykdytojų. Jis priešinosi tokiai politikai ir buvo pašalintas iš valdžios. Tik geri santykiai su Lietuvos komunistų vadu Sniečkum išgelbėjo jį nuo kalinimo ir trėmimų.

Vasinauskas tuoju pasitraukė iš bet kokių viešumos. Daug rašė žemės ūkio klausimais ir vengė dalyvauti bet kokiame visuomeniniame gyvenime.

Kelionė po kaimus

Aklinai užsidaręs tyrimų įstaigose ir akademijų laboratorijose, jis negalėjo stebėti savo mylimo kaimo pasikeitimų. Išsilgo gimtojo kaimo aplinkos ir jos žmonių. Tad 1975 m. jis ryžosi keliauti per Lietuvos žemę.

Tuo metu jis turėjo savo automobilį, bet gimtųjų laukų ir namų jis nenorėjo stebėti pro pilnų greičiu asfaltuotais plentais skrendančio automobilio langus. Pasiryzo į kelionę leistas lauko keliais arkliu. Du draugas, vieno kolchozo pirmininkas, parūpino jam bėrą arkliuką, gimtojoje apylinkėje susirado dar užsilikusių tradicinį birto vežimėlį "linėiką". O vienas kaimynas dar jam paskolino šventadieninius ano meto pakinktus "šorus". Prisikabinęs drauge pakeliauti žurnalista Vaičekauską, leidosi kelionėn.

Kelionėje kasdien rašė dienoraštį. Vakarašis jis dar rado laiko surašyti ir savo atsiminimus, kuriuos įpyne į dienoraštį

ir tuo būdu susidarė turiningas bei istoriškai įdomus kūrinys. (Šiame rašinyje visos citatos yra paimtos iš šios knygos).

Skaitytojas knygoje gali rasti biografines autorius žinias ir pasekti mūsų agronomijos istoriją įvairiais mūsų tautos gyvenimo laikotarpiais. Autorius neužmiršo pasukti savo bėručio ir į savo tėviškę. "Kiekvieną kartą, kai atvažiuoju į savo tėviškę, krūtinėje jaučiu palengvėjimą. Tartum atsikratau kasdieninių rūpesčių ir užmirštu visas sunkias problemas... bet mūsų karta, be kitų sunkumų, vardan komunistinės visuomenės sukūrimo, pergyveno ir tėviški netekimą" (120).

Žemės ūkio akademijoje

1925 m. Vasinauskas, baigęs Biržų gimnaziją, norėjo studijuoti ekonomijos-kooperacijos mokslus. Lietuvai tuo metu gyveno pirmąjį laisvės dešimtmetį. Vyriausybė siekė sukurti našų žemės ūkį. Buvo vykdoma žemės reforma. Kūrėsi nauji ūkiai, ir visa žemė pasipuošė tvarkingomis naujakurių ūkininkų sodybmomis.

(Bus daugiau)

Slaptai perėjus sieną

Apie kontrabandininkus iš Rytprūsų žemės

ANTANINA GARMUTĖ

Spaudoje ir televizijoje mirga žinios apie tai, kad mūsų valstybės sienos kaip rėtis: didžiuliai sunkvežimiai gabena kontrabandinio alkoholio upes ir milijoninės vertės cigarečių krovinius, kuriuos kartais lydi ginkluota apsauga, o "gailestinę" muitininkai uoliai, tarsi kregždės, lipdosi pilaites.

Kaip ten iš tikrųjų yra su mūsų valstybės sienom, nežinia, bet pasienis su buvusiu Karaliaučiaus kraštu uoliai saugomas iš abiejų pusių: tiek rusų, tiek mūsų. Bene šimtmetės knygnegės gaudymo tradicijos tęsiasi...

Jaunos Pečiulių šeimos, neseniai atsikėlusios iš Rytprūsų į Lietuvą, "nuotykiškai" nesibaigia. Pavasariui beldžiantis, Edmundas Pečiulis išvyko į Rytprūsus parsigabenti savo senų žemės ūkio padargų. Tai buvo jo paties rankomis per eilę metų išnuolažų ir detalių sumontuotų traktorių, šienapjovė, lėkštutinės akėčios ir kt.

Pečiulių su savo senutėliu automobiliumi M-20 ("Pobieda") geranoriškas Zapyškio kaimynas Sigitas P. palydėjo iki Sudargo miestelio ir pasiliko čia jo laukti. Taigi "Pobieda" sienos nekirto (nors pasieniečiai labai norėjo tai įrodyti ir ją konfiskuoti), o E. Pečiulis nuėjęs 4 km atstumą iki muitinės ir antra tiek rusų pusėje, greitai atsirado savo buvusioje Lubėnų gyvenvietėje (Zelenodolje). Padargus pasikrovė, kaip ir buvo ketinęs, į pasikointą traktorinę priekabą ir pajudėjo Lietuvos sienos link.

Dabartinė Kaliningrado sritis kimšte prikimšta karinės technikos. Pravežti per savo muitinę žemės ūkio padargų Pečiuliui rusai neleido: "technika!" (Kas ten žiūrės, kuo skuriasi traktorių nuotanko). Nusiminė vyras. Kuo jis vaikams

Čikagoje leidžiamas "Daily Southtown" 1997 m. balandžio 18 d. laidoje išspausdino platų straipsnį, pailiustruotą net šešiomis spalvotomis nuotraukomis ir pavadintą "Requiem for a Hero". Straipsnio autorė Silvija Kučėnaitė-Foti, dukraitė žinomo laisvės kovotojo, partizanų vado Jono Kazimiero Noreikos – generolo Vėtros, prieš 50 metų išdavikišku būdu sovietų Saugumo suimto, kalinto, kankinto ir sušaudyto. Šios sukakties proga apie jį čia ir rašoma. Autorė 1997 m. kovo mėnesį su mama sol. Dalia Kučėnienė lankėsi Lietuvoje. Grįžusi paskelbė savo įspūdžius. Rašo apie Kryžių kalną, kur taipgi ir jos seneliui pastatytas aštuonių pėdų kryžius. Prieš 10 metų ji nebūtų galėjusi ten stovėti ir laisvai kalbėti. Šiam kraštui reikėjo didvyrių, kad jis galėtų išsilaivinti iš okupacijos.

Silvija pasakoją: užaugusi pietinėje Čikagoje, apie Lietuvą girdėjusi iš motinos ir senelės, visada jautusi, kad gyvena viena koja Amerikoje, kita Lietuvoje. Senelis Jonas K. Noreika dirbęs pogrindyje ir vokiečių okupacijos metais, 1943 m. kovo 17 d. buvęs suimtas, kalintas Stutthoffo koncentracijos stovykloje. Po karo įsijungęs į kovą prieš sovietų okupantus ir veikęs kaip generolas Vėtra.

Toliau rašoma, jog praėitų metų pabaigoje mama gavusi pranešimą, esą surasti generolo Vėtros palaikai, velionis apdovanojamas Vyčio kryžiumi ir perlaidojimas įvyks Vilniaus Antakalnio kapinėse, kur būsiąs pastatytas paminklas. Lietuvos kariuomenės daliniai tvarkysią apeigas. Tai turėję įvykti š.m. kovo mėn.

Mama nusprendusi vykti į Lietuvą ir dalyvauti iškilmėje. "Tada kažkas atsitiko, kas mums priminė tas dienas, kai Lietuva buvo Sovietų Sąjungos okupuota", – rašo autorė. Vos

duoną uždirbs? Betgi išeitį rado. Juk šiose vietose užaugo. Knygnegės takais, miško keliuku pasuko Sudargo link. Rusišką pasienio zoną sėkmingai pervaziavo, o lietuviškoje... įklimpo griovyje. Jis vėl ieškojo išeities, ką pajėgė pats tempte nusitempė iki Sudargo. O miestelyje jį atpažino ir sulaukė lietuvičiai iš pasienio policijos. Pakviesti, nes nepažįstami nebūtų atkreipė dėmesio. Jų tarpe buvo ir Jonas Damašius – tas pats "širdies žmogus", kuriam anąkart Edmundas gero padaręs... Žinoma, pareigūnai buvo teisūs, jie elgėsi pagal įstatymus, nes sulaukė "kontrabandininką", kuris perėjo Lietuvos sieną be muitinės. Surado ir jo krovinį Sudargo miške.

Edmundo Pečiulio bylą išsprendė Marijampolės teritorinės muitinės viršininkas R. Gražulis, vadovaudamasis LR ATPK 237 str.: "Edmundą Pečiulį nubausti 1000 (vieno tūkstančio) litų administracinę bauda, konfiskuojant kontrabandos gabeninimo priemonę – traktorinę priekabą (...) bei kontrabandos būdu įvežtus žemės ūkio padargus".

Taip žmogus, pasiryžęs gyventi tėvynėje, grįžta į Lietuvą "apčiulptais kaulais"... Baudos sumokėjimas ir skolinčios traktorinės priekabos išpirkimas "suvalge" ir užatlatės geradarių aukas, ir šio straipsnio autorės eilinė pensija, ir nužiūrėta pirkti vaikučiams ožką... išėjo kaip garsioje dainoje apie Alvitą: "anei dūdos, anei ožkos, anei traktorėlio..."

Taip Lietuva sutinka savo vaikus, drebancius nuo patirtos nuoskaudos. Ne turto liūs, kuriuos lengva apiplėšti. Ne svertišalius perėjūnus, kuriuos reikia įkurdinti Rukloje. O eilinius jaunus žmones, su vaikais, tenorinčius vieno – savo rankomis statyti Lietuvos ateitį.

Pagerbtas partizanų generolas Vėtra

Išpūdziai jo dukraitės, dalyvavusios pagerbtuvių iškilmėse Vilniuje

JONAS-KAZIMIERAS NOREIKA-GENEROLAS VĖTRA, Lietuvos laisvės kovotojas, nužudytas sovietinių okupantų prieš 50 metų

keltas valandas prieš skrydį į Vilnių mama gavusi telefoninį pranešimą, kad rasti palaikai dar nesą tikrai atpažinti ir perlaidojimo iškilms atšaukiamos.

Nepaisant šio nemalonaus pranešimo, autorė ir mama pasiryžo vykti į Vilnių ir paminėti 50-tąsias generolo Vėtros mirties metines. Ten mama susitikusi su prezidento sudarytu specialiu komitetu, kuris turėjęs rūpintis senelio perlaidojimo reikalais. Nelengva buvę suprasti, kodėl taip staiga viskas pasikeitė. Kur iš tikrųjų buvusi problema ir ko pareigūnai bijojo? Atsakymo nesulaukta. Galimas dalykas, kas nors iš vadovybės nenorėjo, kad būtų viešai prisimintas tasai laisvės kovotojas. Spėjiojimai kiek prasisklaidę, kai prezidentas Algirdas Brazauskas seimo rūmuose iškilmingai mamai įteikė Vyčio kryžį.

Gedulinės pamaldos buvo atnaušintos Vilniaus arkikatedroje. Po to simboliškai buvo perlaidota nedidelė dėžutė su žiupsneliu žemės iš Tuskulėnų dvaro apylinkės, kurioje, buvo manyta, rasti senelio palaikai. "Mama, brolis ir aš padėjome rožių puokštes ant to laikinojo kapo", – rašo autorė. Lietuvos kariai joms pagelbėję, vienas kariškis laikė generolo Vėtros portretą, kitas – Vyčio kryžį. Visi buvę apsupti fotografų ir korespondentų. Autorė likęs klausimas, kada jos senelis sulauksias tikrų laidotuvių?

Viešnagės metu su mama ir kitais aplankiusi buvusius KGB rūmus, kur beveik metus kankintas jos senelis, susipažinusi su Genocido muziejumi, nuvažiavusi į senelio gimtąją Šukonių (Pakruojos raj.) apylinkę. Tenai veikiantis Jono Kazimiero Noreikos vardo mokykla. Su gėlėmis ir deklamacijomis čia juos pasitikė 100 vaikų. Tuo pat buvęs suruoštas priėmimas. Namu, kur gimęs senelis, nebėra. Toje vietoje pastatyta maisto parduotuvė. Mažame sklypelyje išlikę tik du kraušėjų medžiai, vieninteliai generolo Vėtros vaikystės liudininkai. Snk.

• Ne nuo kitų peikimo, niekinimo, žeminimo reikia pradėti Kristijų atnaujinimo darbą, bet nuo jėgimo į patį save, gilesnio išsiūrijimo ir savo gyvenimą ir pasielgimą, nuo savęs išsižadėjimo...
ARKIV. JURGIS MATULAITIS

Turner & Porter

LAI DOTUVIŲ NAMAI

**TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE**

muz. a. a. STASIUI GAILEVIČIUI išskelavus amžinybėn,

nuoširdžią užuojautą reiškiamo liūdesį likusiai jo šeimai bei visiems artimiesiems. Niekad nemirštantys muzikos garsai teldi ilgą velionies prisiminimą.

Anapilio parapijos choras

PADĖKA

Mūsų mylima žmona, motina ir močiutė

a. a. JANINA ADOMONIENĖ-VIENOŽINSKAITĖ

po sunkios ligos išsiskyrė iš mūsų tarpo 1997 m. balandžio 4 d.

Nuosirdžią padėką reiškiamo Aušros Vartų parapijos kun. Kazimierui Ambrasui, SJ, už Mišias, Rožinį ir maldas kapinėse; Aušros Vartų parapijos chorui ir sol. Antanui Kebliui.

Nuosirdi padėka giminėms, draugams ir pažįstamiems mūsų didelio skausmo valandą pareiškusiems užuojautą žodžiu, laiškais ir spaudoje; aciu už Jūsų maldas šventovėje ir velionės palydėjimą į amžino poilsio vietą. Nuosirdžiai dėkojame už užprašytas Mišias velionės intencija ir gausias aukas "Vaiko tėviškės namams". Didelis aciu mielai velionės draugei Genovaitei Kudžmieniui už jos rūpestį ligos ir laidotuvių metu.

Mes būsimės visuomet dėkingi už Jūsų nuosirdumą, parodytą šią skaudžią valandą. Giliame nuliūdimė –
vyras Jonas, vaikai – Violeta, Gintaras ir vaikaičiai

Taip atrodo šventinė procesija Lietuvoje, Panevėžio katedros šventoriuje
Nuotr. H. Paulausko

LAISVOJE TĖVYNĖJE

ANTKAPINIAI AKMENYS

Klaipėdoje, senosiose Vilties kapinėse, buvo pastatyti paminkliniai akmenys I D. kare žuvusiems kariams. Taip buvo pagerbti ir tose kapinėse palaidoti du Britanijos kariai. Jų antkapių atidengimo proga Klaipėdon atplaukė trys Britanijos karo laivyno kateriai. Žuvusių tautiečių pagerbime dalyvavo ir Britanijos ambasadorius T. Macanas.

KARININKŲ RAMOVĖS ŠVENTĖ

Lietuvos karininkų ramovės reprezentacinių rūmų atidarymo šeštas dešimtmetis Kaune buvo paminėtas balandžio 26 d. Minėjimo dalyvavo lietuvių karių veteranų "Ramovės" sąjungos nariai, karininkai, birutietės, PLB nariai, savanoriai, šauliai ir partizanai. Šventiniai renginiai 9 val. ryto buvo pradėti Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje skambėjusia varpų ir karo aviacijos dūdų orkestru muzika, iškilmingu Vytauto Didžiojo vėliavos iškilimu, gėlių padėjimu prie Nežinomo kario kapo, Laisvės paminklo, prie prezidentų paminklų buvusios Prezidentūros sodelyje. Mišias Šv. Mykolo Arkangelo (Igulos) šventovėje atnašavo vyriausiasis Lietuvos karinių pajėgų kapelionas kun. Alfonsas Bulota, giedant Vilniaus karininkų ramovės vyrų chorui, grojant Lietuvos vidaus reikalų ministerijos vidinės tarnybos pirmojo pulko pučiamųjų orkestrui. Iškilmingas minėjimas su koncertu Lietuvos karininkų ramovėje buvo skirtas tik kvietimus turintiems šios šventės dalyviams.

NELEGALŲ KOVA PABRADĖJE

Nelegalias dabar vadinami geresnio gyvenimo siekiantys atbėgėliai iš Azijos, turintys pakankamai pinigų Maskvon atkristi keleiviniams lėktuvams. Iš ten jie su brangiai apmokamais vedliais per Gudiją, Lietuvą ir Lenkiją nelegaliai veržiasi Vokietijon ir nemaža jų dalis vėl būna sugrąžinama Lietuvon. Jiems Pabradėje dabar jau yra įsteigta tų nelegalų registracijos centras. Balandžio 9 d. Lenkijos pasieniečiai Lietuvon sugrąžino 56 nelegalus iš Pakistano, Nepalo, Indijos, Bangladešo, Šri Lankos ir Libano. Šioje atbėgėlių grupėje tik vienas turėjo pasą, o kiti savo dokumentus buvo sunaikinę. Kai jie buvo atvežti Pabaradėn, nelegalų registracijos centre iškilo žiaurios muštynės tarp pakistaniečių ir afganistaniečių. Ligoninėje atsidūrė šeši pakistaniečiai, o vieną afganistanietį dėl sunkiai sužeistos galvos teko siųsti pas specialistus Vilniaus ligoninėje. Muštynės pradėjo pakistaniečiai, įsiveržę nuo jų atskirton afganistaniečių patalpon. Centro tarnautojai džiaugiasi, kad daug kraujo atnešusias muštynės pavyko sustabdyti be kariuomenės pagalbos. Muštynių priežastis – nesutarimas dėl pi-

nigų. Mat kiekvienas Pabradėn sugrąžintas nelegalas vedliams buvo sumokėjęs po 3.000 JAV dolerių.

"VILNIJOS" SUVAŽIAVIMAS

Vilniuje įvykusiame "Vilnijos" draugijos narių suvažiavime paaiškėjo, kad ši visuomeninė organizacija, įsteigta 1988 m., vis dar nėra išsprendusi Pietryčių Lietuvos švietimo problemų. "Vilnijos" draugija, turinti keturiolika skyrių, ir dabar labiausiai rūpinasi lietuvių kultūros, švietimo reikalais. Matematikos ir informatikos instituto mokslinis bendradarbis Evaldas Gečiauskas, "Vilnijos" pirmininkas, skundėsi, kad ne visose savivaldybėse vykdomas lietuvių kalbos įstatymas. Per pastaruosius devynerius metus Vilnijoje atidaryta apie 40 lietuviškų mokyklų ar bent klasių, bet jų vis dar stinga. Šalčininkų rajone jų reikėtų atidaryti 14, Vilniaus – 13, Švenčionių rajone – 4. Tačiau tokią darbui kai kur trukdo savivaldybių valdininkai. Jie kartais netgi nesutinka mokėti algų lietuviškų mokyklų vedėjams. Pagal įstatymą prie kiekvienos kitakalbės mokyklkos turėtų būti ir tėvams pasirinkimą leidžianti mokykla su dėsnomia valstybine lietuvių kalba.

NAUJAS "VILNIJOS" SKYRIUS

Šalčininkų rajone yra aštuoniolika lietuviškų mokyklų. Jos ten laukomos ne tik švietimo, bet ir kultūros bei lietuviybės židiniai. Deja, joms trūksta mokytojų. Aukštųjų mokyklų absolventai Šalčininkų rajonui nenori važiuoti, nes ten lietuviškų mokyklų pedagogams nėra butų. Jiems daugiausia padėdavo "Vilnijos" draugijos Kauno skyrius. Dabar tie lietuviškų mokyklų mokytojai specialiaime susirinkime įsteigė savo reikalams ištikimai tarnaušiantį "Vilnijos" draugijos Šalčininkų skyrių, pirmininku išsirinkę Paškonų pagrindinės mokyklos direktorių Vidmantą Žilų. Lietuviškų mokyklų mokytojų butams planuojama pirkti namus, kurie kaime yra gerokai pigesni.

SPALVOTA "TV ANTENA"

"Lietuvos rytas" kovo 22 d. pradėjo leisti savaitinį spalvotą televizijos ir radio programų žurnalą "TV antena". Šio dienraščio skaitytojai jį gauna nemokamai kaip šeštadienio laidos priedą. Televizijos žiūrovai, neskaitantys "Lietuvos ryto", už jį turės mokėti pusrėčio lito. Pradinis tiražas – 140.559 egzempliorių. "TV antena" galima ir prenumeruoti. Jos mėnesinė prenumerata betgi kainuoja 7,6 lito. Kanados dienraščiai taipgi turi panašaus formato TV programų priedą, kuris nėra pilnai spalvotas. Tas priedas gaunamas nemokamai su didesnėmis ir brangesnėmis savaitgalių laidomis. Televizijos žiūrovams taipgi yra specialaus mažesnio formato spalvomis trykštantis leidinys "TV Guide", atskirai perkamas ar prenumeruojamas. Iki jo lietuviškajai "TV antenai" dar tolimas kelias ir technika, ir turiniu. "TV antenos" redaktorius – Valdas Vasiliauskas, pavaduotojai – Vladas Janušis ir Neringa Jonuškaitė. Naujojo žurnalo metrika yra penkios apžvalgininkų bei reporterių pavardės, trys – dizainerių, viena – fotografo. V. Kst.

Advokatas

VIDAS J. AUGAITIS

persikėlė į naują istaigą

Baulke, Augaitis & Wright

150 Hurontario Street, P.O. Box 100
Collingwood, Ontario, L9Y 3Z4

Tel. 705 445-4930 Fax: 705 445-1871

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPDIST ROBERTAS NEKRAŠAS, M.D., D.C.H.

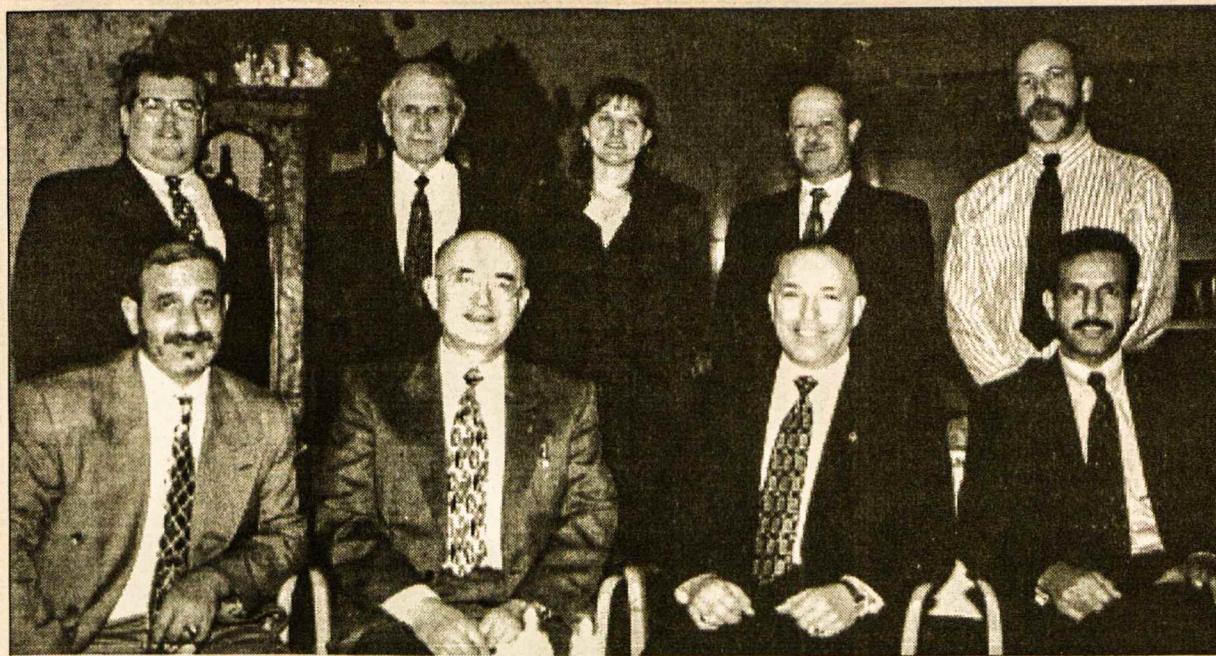
- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- JAUGĖ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

- ♦ VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- ♦ PLOKŠČIAPEDEYSTĖ
- ♦ EISENOS SUTRIKIMAI
- ♦ PĖDOS DEFORMACIJŲ TAIŠYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAI
- ♦ PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- ♦ STERILUS ĮRANKIAI

PRIMAME LIGONIUS TRIJOSE JUMS PATOGIOSE VIETOSE:

83 ANCASTER, 352 WILSON ST. E. TEL 648-9176
83 HAMILTON, 609 UPPER JAMES ST. TEL 388-3541
83 HAMILTON, 255 MAIN ST. W. TEL 523-7944

R. A. SLAVICKAS, Welland Hydro-Electric Commission vedėjas (general manager) ir sekretorius, sėdi (ant ras iš kairės) su svečiais iš Saudi Arabijos ir su jais susitikusiais Ontario vyriausybės ir įvairių energetikos institucijų atstovais

Hamiltono, Ont.

PETRAS ŠIDLAUSKAS kovo 19 d. atšventė savo 75-ąjį gimtadienį 80 draugų bei pažįstamų tarpe. Renginys įvyko Giedraičio medžio dailininkų rajone – 4. Tačiau tokią darbui kai kur trukdo savivaldybių valdininkai. Jie kartais netgi nesutinka mokėti algų lietuviškų mokyklų vedėjams. Pagal įstatymą prie kiekvienos kitakalbės mokyklkos turėtų būti ir tėvams pasirinkimą leidžianti mokykla su dėsnomia valstybine lietuvių kalba.

Jo gyvenimą ir pasiekimus išsamiai apibūdino šios popietės vadovė Liuda Stungevičienė, pabrėždama suaktyvininko patriotiškumą ne tik žodžiu, bet ir sunkiu darbu. P. Šidlauskas po karo apsigyveno Wellando apylinkėje, kur su žmona Vanda darbuos iki 1986 m. Buvo veiklus bendruomenės narys ir dosnus rėmėjas, įsijungęs į beveik kiekvieną lietuvišką organizaciją. Tarp žymesnių pasiekimų paminėtas jo 1957 m. suorganizuotas 5-tųjų Kanados lietuvių dienų renginys Wellande; buvo jis vienas iš keturių pirmo Kanadoje medžiotojų ir žūklautojų klubo "Lituanica" steigėjų; vadovavo jam 35 metus, taipgi – ilgmetis šaulių vadovas. Atvykęs į Hamiltoną, įsijungė į Bendruomenės darbą. Šiuo metu P. Šidlauskas vadovauja Hamiltono pensininkams bei Hamiltono ir Niagaros pusiasalio Tėvynės sąjungos židiniui. Priklauso Toronto chorui "Aras" ir Hamiltono Aušros Vartų parapijos chorui.

Sukartuvininką sveikino raštu Aušros Vartų parapijos klebonas kun. Juv. Liauba, OFM, ir kiti. Žodžių sveikino vaikystės mokslo ir jaunystės draugai Jonas Stankus ir Ged. Skaistys, Hamiltono pensininkų klubo vardu Aldona Mutulicz, Tėvynės sąjungos Kanados skyriaus pirm. Eug. Čuplinskis, Tėvynės sąjungos Toronto židinio pirm. dr.

PETRAS ŠIDLAUSKAS
Nuotr. R. Choromanskys

Welland, Ont.

Marytė Uleckienė, Hamiltono ir Niagaros pusiasalio Tėvynės s-gos židinio vardu Antanas Laugalys, LKJS-gos vardu Onutė Stanevičiūtė ir iš Lietuvos atvykusių anglų kalbos pasimokyti Camp Bordene gyvenančių karininkų vardu – vyr. ltn. Ričardas Pocius. TS Kanados skyriaus išd. Vyt. Bireta, neseniai dalyvavęs seimo ir savivaldybių rinkimuose Lietuvoje, papasakojo apie gyventojų nuotaikas.

Sveikintojai įvertino P. Šidlausko veiklą ir jį patį kaip neabejojantį kovotoją, atiduodantį pareigą Dievui, artimui ir atbudančiai tėvynei, paminėjo jo draugiškumą, optimizmą ir darbą šaulių s-goje. Sukartuvininkas prašė vietoj asmeninių dovanų aukoti Tėvynės sąjungos rinkiminių vajui besirušiant prezidento rinkimams. Buvo surinkta daugiau kaip 1300 dol.

P. Šidlauskas padėkojo savo žmonai Vandai už iniciatyvą rengti šį pobūvį, organizatoriams/rengėjams, iškilmių pravedėjai, ponioms už pyragus, visiems už sveikinimus žodžiu, raštu ir per radiją, atvykusiems iš toli ir artų, už dovanas ir ypatingai dosnias aukas Tėvynės sąjungos rinkiminių vajui.

V. Stanevičienė

A.a. Justo Kriaučiūno atminimui pagerbti per KLB moterų drjos Hamiltono skyrių "Vaiko tėviškės namams" aukoję: \$25 – L. Pluša; \$20 – M. J. Gimžauskas, V. Kežinaitis, R. Ramanauskienė, J. Z. Rikšai; \$10 – R. Choromanskis. E. K.

KANADOS LIETUVIŲ FONDUI aukoję: a.a. Antano Žemaičio atminimui žmona Danutė Žemaitienė ir šeima \$50; a.a. Liudo Boruso atminimui žmona Marija Borusienė ir vaikai \$20. Fondas nuoširdžiai dėkoja.

PADĖKA

Už mūsų 48 metų vedybinio gyvenimo suaktyvinęs šventės rengimą nuoširdžiai dėkojame Eugenijai Biržaitienei ir Agotelei Pranckevičienei. Ačiū visiems už dalyvavimą Mišiose ir už dovanas. Dėkojame Hamiltono Aušros Vartų parapijos klebonui kun. J. Liaubai, OFM, už sveikinimą prašant Dievo palaimos. Niekada visų nepamiršime –

M. S. Aleksos

Wasaga, Ont.

NAUJA KLB Vasagos apylinkės valdyba, išrinkta balandžio 23 d. yra šios sudėtis: Juozas Baltaitis, Juozas Gudas ir Emilija Stribinevičienė. J.M.

Padėka

Atšventęs savo 75 metų gimtadienio sukaktį, nuoširdžiai dėkoju gyvenimo draugei žmonai Vandutei už šio pobūvio ruošos iniciatyvą, A. ir V. Stanevičiams ir R. Choromanskietei padėjusiesiems organizuoti ir daug prisidėjusiems darbais ir dovanomis, L. Stungevičienei už gražiai pravestą pobūvio programą, už sveikinimus žodžiu A. Biretai, E. Čuplinskiui, A. Laugaliui, A. Matulicz, G. Skaisčiui, O. Stanevičiūtei, J. Stankui, dr. M. Uleckienei, už aukų rinkimą L. Paškui, ponioms už pyragus, visiems už atvykimą, už dovanas, už dosnias aukas Tėvynės sąjungai. Lietuvos prezidento kandidatą rinkimams (surinkta virš 1300 dol.). Dėkoju už sveikinimus raštu ir per radiją. Visiems už malonius prisiminimus dar kartą ačiū.

Petras Šidlauskas

KESTAS

Sukursiu gražų paminklą pagal jūsų pageidavimus

Dailininkas Kęstutis Keparutis

Tel. FAX 905 540-1705

238 Emerald Street North,
Hamilton, Ontario L8L 5K8

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Prel. Jonas Kučingis, įsteigęs veiklą Šv. Kazimiero lietuvių parapiją Kalifornijoje, Los Angeles mieste, jau yra pensijon 1984 m. išėjęs emeritas, ilgai laukęs kunigystės šešiasdešimtmečio. Tos datos jis sulaukė kovo 16 d. Tada jį jo atnašautas Mišias įsijungė atvykęs kardinolas ir Los Angeles arkivyskupas Roger Mahony. Šv. Kazimiero lietuvių parapija šią ne visų kunigų sulaukiamą sukaktį paminės gegužės 18, Sekminių dieną. Šventės įsijungs ir iš Bruklino atvykęs lietuvių išeivių vysk. Paulius Baltakis, OFM. Liepos 27 d. didelės iškilmės bus Švėkšnejo. Mat ten 1937 m. birželio 6 d. vysk. Justinas Staugaitis į kunigus įšventino jauną klieriką Joną Kučingį, didelių planų autorį.

JAV LB švietimo taryba Pasaulio lietuvių centro "Bočių" menėje Lemonte kovo 16 d. surengė mokytojų konferenciją, pradėtą Plm. Jurgio Matulaičio koplyčioje atnašautomis Mišiomis. Konferencijon buvo pakviestos dvi paskaitininkės – pedagogė Dalilė Polikaitienė iš Los Angeles ir Amerikos gabiųjų vaikų programos direktorė Rima Kašubaitė-Binder. D. Polikaitienė mokytojus supažindino su naująja knyga penkerių-septynerių metų vaikams "Pirmosios lietuvių kalbos pamokos". Rima Binder skatino liuanistinių mokyklų mokytojus tiesiti tiltus tarp išeivijos ir Lietuvos.

Čikagos lietuvių skautų ir skautių Kaziuko mugė kovo 2 d. Jaunimo centre sutraukė beveik du tūkstančius lietuvių. Mugės atidarymo juostas atrišo Jonas Dainauskas, kuris amžiumi yra vyriausias skautas Čikagoje. Mugėje apsilankė ir Vaclovas Kleiza, Lietuvos garbės konsulas Čikagoje. Pagrindinė valgykla buvo įrengta Jaunimo centre apatinėje salėje. Meninės dalies programa vyko Jaunimo centro kavinėje.

Latvija

Daugpilyje dvi dienas truko paroda "Lietuviškos prekės-97", sudominusi latvių lietuvišką gaminių pasiūlą iš kaimyninės Aukštaitijos. Tautvydo Kontrimavičiaus pranešimu "Lietuvos ryto" skaitytojams, latviai Daugpilyje ypač domėjosi lietuviškuoju trikotažu. Tad bendrovė "Utenos trikotažas" dar šį pavasarį ten žada atidaryti pirmąją savo gaminių parduotuvę.

Iš Daugpilyje surengtos lietuviškų gaminių parodos paaiškėjo, kad Lietuvos pienas bei jo ir mėsos gaminiai yra gerokai pigesni už latviškuosius. Jų eksportui Lietuva susilaukė suvaržymų, padidinančių muitą vietinių gaminių apsaugai. Latviai betgi nenori lietuviško alaus, uteniškių statybines medžiagos ir plastikinių gaminių.

Estija

Estijos LB pirm. Rasa Unt surengė ten gyvenančių lietuvių suvažiavimą 1996 m. gruodžio 21 d. Taline. Iš tikrųjų tai buvo proga ELB nariams ir svečiams iš Lietuvos susėsti prie bendrų Kūčių stalo. Jų dalyvius pasveikino prie to stalo atvykusi ir Lietuvos ambasadorė Halina Kobeckaitė,

Estijoje gyvenanti pianistė Aleksandra Juozapėnaitė-Eesmaa, PLB valdybos pirm. Bronia Nainio sveikinimus iš Vilniaus atvežusi PLB atstovybės Vilniuje administratorė Virginija Grybaitė, iš ten atsivežusi ir liaudiško giedojimo grupę "Karunka", Estijos lietuvių supažindinusi su kalėdiniais lietuvių papročiais. Visus nustebino jauniausia ELB narė Laura Rukšėnaitė, gražia lietuvių kalba padėklavusi eilėraštį. Po Kūčių jų dalyviai susirinko lietuviškoms Mišioms Talino katalikų šventovėje.

Vokietija

Pernykštis metinis VLB veiklų suvažiavimas įvyko Vasario šešioliktosios gimnazijos patalpose lapkričio 22-24 d.d. Pagrindinį metinės veiklos pranešimą padarė VLB krašto valdybos pirm. A. Lipšys. Keturių VLB apylinkių pranešimais, įsijungę suvažiavime dalyvavę jų pirmininkai: Bonnos Koelno – A. Sakalauskas, Salzgitierio – R. Gasitūnas, Stuttgarto – I. Kundrotaitė, Schwetzingeno – J. Vitkus. Penkios VLB apylinkės pranešimus atsiuntė raštu, o kitos penkios iš viso neatsiliepė. Susidaro įspūdis, kad trečdalis VLB apylinkių jau yra sustabdžiusios savo veiklą. Paskaitą apie Lietuvą po rinkimų suvažiavimo dalyvius skaitė, iš Prahos atvykęs "Laisvės" radijo darbuotojas Darius Udrys.

Australija

Adelaidės lietuvių savaitgalio mokyklėlė, veikianti Lietuvių katalikų centre, naujuosius mokslo metus pradėjo vasario 22 d. Ta proga įvyko ir tėvų susirinkimas. Jiems buvo parodyta vaizdajuostė "1996 mokslo metų užbaigimas".

Karaliaučiaus kraštas

Spaudoje nuskambėjo rusinamo Karaliaučiaus krašto gubernatoriaus Leonido Gorbenskio pareiškimas, kad vadinamoji Kaliningrado sritis priklausys Rusijai ir kad Lietuvai negalima daryti jokių nuolaidų net ir dėl Klaipėdos krašto ateities. Mat Lietuva Klaipėdos kraštą buvo atidavusi Trečiajam Reichui. Klaipėdos kraštas II D. karo pabaigoje su Rytprūsiais tapo Sovietų Sąjungos laimėto karo lobiu. Tas lobis dabar priklauso Rusijai. Gubernatorius L. Gorbenska nori, kad dėl Klaipėdos krašto ateities sprendimą padarytų dabartinės Rusijos vyriausybė.

Century 21
OFFORD REALTY LTD.
 Member Broker, 38 Hurontario St.,
 Collingwood, Ontario L9Y 2L6

Parduoant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į
Angelę Šalvaitę, B.A.,
 pirkimo ir pardavimo atstovę.
 J. mieliai jums patarnaus.
 Darbo tel. 705 429-2121 ar
 705 445-5640
 namų tel. 705 429-6428

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, isikūres nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos.

AKTYVAI PER 39 MILIJONUS DOLERIU

MOKAME UŽ:	PASKOLAS
kasd. pal. čekių sąsk. iki1.75%	Asmenines nuo.....6.25%
santaukas.....2.25%	neklm. turto 1 m.....5.50%
kasd. pal. taupymo sąsk.....1.50%	
INDELIAI:	
90 dienų indėlius.....2.50%	Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai. Nemokama narių gyvenbės drauda pagal santauų dydį iki \$2,000. Be to, narių santaukos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 ml. dol. ir Kanados valdžios iki \$60,000 sumos draudimu
180 dienų indėlius.....2.75%	
1 m. term. indėlius.....3.25%	
2 m. term. indėlius.....4.00%	
3 m. term. indėlius.....4.50%	
4 m. term. indėlius.....5.00%	
5 m. term. indėlius.....5.50%	
RRSP ir RRIF (Variable).....2.50%	
1 m. ind.....3.25%	
2 m. ind.....4.00%	
3 m. ind.....4.50%	
4 m. ind.....5.00%	
5 m. ind.....5.50%	

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje" MASTER CARD KREDITO KORTELE INTERAC KORTELE

Amerikos Lietuvių fondas

Iš suvažiavime pateiktų duomenų paaiškėjo, kad per visą savo veiklos laikotarpį LF lietuviybės reikalams išleido šešis milijonus dolerių, turi dabar beveik devynis milijonus dolerių ir 6,899 narius

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ,
Čikaga

34-tasis visuotinis LF narių suvažiavimas įvyko 1997.IV.5 PLC Lemonte. Dalyvavo 100 narių bei igaliojusių, turinčių 10,170 balsų. Suvažiavimą pradėjo LF tarybos pirm. Vytautas Kamantas ir sveikindamas jis pabrėžė, kad metinis LF narių suvažiavimas yra vyriausias organas, nes čia yra išklausi pranešimai, aptariama LF veikla, išskeliami nauji sumanymai, išrenkama 1/3 tarybos narių trejų metų laikotarpiui ir kontrolės komisija vieneriems metams. Džiaugėsi kartu dalyvaujančiais Lietuvos ambasadoriumi dr. Alfonsu Eidintu, PLB v-bos pirm. Broniu Nainiu ir JAV LB kr. v-bos pirm. Regina Narušiene. "Šiandien mes visi tarsimės, kaip sukaupti 10 milijonų dol. kapitalą, kad dar daugiau ir didesnėmis sumomis galėtume amžinai remti lietuviybės darbus, tarsimės, kaip geriau tobulinti LF administravimą ir jo narių atstovavimą metiniuose suvažiavimuose, tarsimės, kaip į LF narių šeimą įtraukti visus mūsų vaikus ir vaikaičius, kad LF visą laiką būtų dinamiškas, stiprus, jaunatviškas ir atstovaujantis veikliajai lietuvių visuomenei".

Kun. Algirdui Paliokui, SJ, negalint dalyvauti, invokaciją perskaitė Vaclovas Momkus, tarybos pirm. Vyt. Kamantas, valdybos pirm. Povilas Kilius ir sekr. Aldona Šmulkštienė.

Prezidiumą sudarė: dr. Antanas Razma, dr. Jonas Valaitis, Vaclovas Momkus, tarybos pirm. Vyt. Kamantas, valdybos pirm. Povilas Kilius ir sekr. Aldona Šmulkštienė.

PRANEŠIMAI

Po sveikinimų ir protokolų tarybos pirm. V. Kamantas kalbė-

jo apie tarybos sudėtį, jos darbą, sukauptą kapitalą ir pelno skirstymą lietuviškiems reikalams. Dėkojo LF nariams, spaudai, radijui ir TV už LF garsinimą, lietuvių or-joms, kurios remia LF, visiems pareigūnams bei talkininkams.

Valdybos pirm. P. Kilius džiaugėsi našia LF veikla 1996 ir dėkojo visiems nariams ir visuomenei už LF veiklos rėmimą. Dabar LF turi 8,677,787 dol. kapitalą ir 6,899 narius. Įskaitant šių metų \$400,000 skirstymui duotą sumą, iš viso lietuvių paremti iki šiol paskirta apie 5 mil. dol., o įskaitant vieną milijoną, paskirtą Lietuvai, susidaro 6 milijonai lietuvių išlaikyti!

Šiemet LF kapitalas paaugo \$400,000, bet į LF įstojo tik 45 nauji nariai. LF per paskutinius kelerius metus daugiau įnašų gavo iš palikimų. Iš perėjais metais skirtos \$400,000 sumos apie \$177,000 teko švietimui, \$90,000 kultūrai, \$143,000 visuomeninei veiklai (spaudai, radijui ir TV – per \$50,000).

LF finansų komisijos pranešimą padarė jos pirm. Saulius Čyvas. Pereitų metų realizuotos pajamos siekė \$252,972, o nerealizuotos (iš akcijų ir bonų) \$927,830. 1996 m. pajamos sudarė \$1,180,802. 1996 m. gale LF investuotas portfolio buvo sudarytas iš grynų pinigų (trumpalaikių investavimų), valdžios obligacijų, korporacijų akcijų, kitų aktyvų ir pastovių aktyvų (žemės, namų) – iš viso \$7,667,024. Didėsniųjų dalis šio investuoto portfolio yra tvarkoma R.W. Graybill Ltd. – profesionalios investicijų bendrovės. Kiti investavimai bei pastovūs aktyvai yra tvarkomi LF v-bos ir Finansų komisijos.

Pelno skirstymo komisijos pranešimą padarė pirm. Daina Kojelytė. 1996 m. įvairius prašymus LF parėmė \$419,395. Prašymų vis daugėja! Iki šiol būdavo tik vienas pelno skirstymas per metus, o dabar svarstoma, kaip pertvarkyti skirstymo eigą, kad "ji labiau atitiktų visuomeninės veik-

JAV LIETUVIŲ FONDO NARIŲ SUVAŽIAVIMO PREZIDIUMAS. Iš kairės: dr. A. Razma, dr. J. Valaitis, V. Momkus, sekr. A. Šmulkštienė, valdybos pirm. P. Kilius, tarybos pirm. Vyt. Kamantas. Žemiau – spaudos atstovai: A. Jurkutė, E. Šulaitis, Br. Juodelis, J. Končiūš

los tikrovę".

Palikimų komisijos pirm. Algirdas Ostis sakė, kad 1996 m. palikimais buvo įnešta \$300,533. Nuo LF įsteigimo palikimais yra gauta \$4,252,525, 49% viso LF pagrindinio kapitalo. LF 1996 buvo išmokėti 8 palikimai. Stambiausi palikėjai yra dr. V. Karoblis, Emily Zubrickas, Jeronimas Cibiras, Peter Juska ir Marija Ksecauskas.

Kazys Ambrozaitis padarė pranešimą apie Istatų komisijos veiklą. Komisija nutarė pasiūlyti LF tarybai ateityje atsisakyti jau 35 m. naudoto "proxy" balsavimo būdo ir naudoti tiesioginių narių balsavimą. Taryba pasiūlymą priėmė ir nutarė pasiūlyti š.m. suvažiavimui. Tai buvo suvažiavime padaryta vėliau.

Dr. Gediminas Balukas padarė Meno komisijos pranešimą, kuriame kalbėjo apie dail. Domaičio paveikslus, skirtus Lietuvai.

LF patikėtinių tarybos pirm. dr. A. Razma pranešė, kad baigiamą išmokėti Lietuvai skirta \$1,150,212 suma, kuria buvo paremti įvairūs Lietuvos projektai mokslo, švietimo, kultūros srityse. Išmokėta \$785,218, neišmokėta \$364,994.

Kontrolės komisijos pranešimą padarė Pijus Stončius. 1997.IV.2 patikrinus visas knygas, buvo rasta, kad knygos vedamos tvarkingai ir visos pajamos bei išlaidos paremtos pateisinamais dokumentais.

St. Baras Nominacijų komisijos vardu pasiūlė šiuos 6 kandidatus perrinkti į LF tarybą 3 metų kadencijai: dr. G. Baluką, D. Kojelytę, V. Momkų, A. Ostį, dr. A. Razmą, dr. J. Valaitį. Daugiau kandidatų nebuvo, ir jie buvo dalyvių perrinkti aklamacijos būdu. Romualdas Kronas, Dalia Puškorienė ir Pijus Stončius, nesant daugiau kandidatų, irgi aklamaci-

jos būdu, buvo išrinkti į kontrolės kom-ją.

KLAUSIMAI IR PASIŪLYMAI

V. Kamantas pakvietė Istatų kom-jos pirm. adv. Vytenį Kirvelaitį supažindinti su komisijos paruoštu tiesioginio balsavimo būdu. Visiems dalyviams buvo išdalintas siūlomo balsavimo metodo planas, kuriame siūloma, kad balsavimas vyktų paštu prieš suvažiavimą. Taip kiekvienas LF narys galėtų balsuoti, ir LF nariams nebereikėtų rūpintis igaliojimais. Pranešimas apie suvažiavimą bus siunčiamas kaip ir iki šiol, bet bus pridėta balsavimo kortelė su paaiškinimais. Kortelėje bus įrašyti 6 kandidatai į tarybą ir 3 į kontrolės komisiją. Reikalui esant, kortelėje bus įrašyti ir kiti siūlymai, kuriuos LF nariai turi patvirtinti. Nariai savo balsavimo kortelės siųs nepriklausomai firmai. Kandidatų sąrašas bus sudaromas

(Nukelta į 6 psl.)

Pasikartos gėdingoji išdavystė?

Amerikiečių dienraštis apie buvusios sovietinės kariuomenės karius, pasitraukusius iš jos tarnybos ir apsigyvenus Vakarų Vokietijoje

LEONAS BALUŠIS

"Chicago Tribune" korespondentas Ray Moseley 1997 m. vasario 23 d. numerio straipsnyje "Pabėgusiems iš sovietų armijos gresia priverstinis grįžimas" atskleidžia daug naujų ir įdomių faktų.

R. Moseley tvirtina, kad vokiečių spaudos apskaičiavimu 600 buvusių sovietų armijos karių, gyvenančių Vokietijoje, gresia pavojus būti grąžintiems į Rusiją. Kaip pavyzdį jis mini buvusį sovietų armijos majorą Rif Akmetganejev (Rusijos totorius). Majoras, 47 metų amžiaus vyras, šiuo metu gyvena miestelyje Stade, kuris yra apie 58 km į vakarus nuo Hamburgo. Amerikiečiui korespondentui jis aiškiai pareiškė jaučiąs vokiečių apgautas ir išduotas. Štai jo istorija.

* * *

Sugriuvus Berlyno sienai ir M. Gorbačioviui atleidus varžtus, minėtasis majoras, kaip ir daugelis kitų sovietinių karininkų, užmezgė ryšius su vietiniais gyventojais ir Vakarų sąjungininkais. Ta draugystė tačiau nepatiko sovietų armijos vyr. vadui Vokietijoje gen. Matvej Bulakovui. Jis savo rašte kariams nurodė, kad jų būklė panaši į partizanų iš visų pusių apsuptą priešo.

KGB netrukus išsikvietė majorą R.A. "draugiškam" pasikalbėjimui ir "patarė" nutraukti visus ryšius su vakariečiais, nes bus apkaltintas išdavyste. Jo geras draugas vyr. armijos štabe perspėjo, kad KGB jau paruošusi jam kelionės dokumentus į Rusiją.

Mjr. R.A., Afganistano karo veteranas, gerai žinojo, ką toks grįžimas reikštų jam ir jo šeimai, todėl ir jo sprendimas buvo labai greitas. 1991 m. spalio 6 d. iš sovietų armijos bazės Frankfurte prie Oderio jis, žmona, dvi dukterys ir sūnus išėjo į artimiausią miškelį "pagrybauti". Mergaitės šiuo metu yra 20 ir 17 metų amžiaus, o berniukas – 8. Per mišką pasiekę pirmąjį greitkį, vieno vokiečio prekybininko padedami, pasiekė V. Vokietiją.

Majoras R.A. su KGB taktika yra gerai susipažinęs. Jo tėvas, II pasaulinio karo metu, kaip Raud. armijos karys, pateko į vokiečių nelaisvę. Badu nenumirė ir 1945 m. sulaukė, kaip ir visi kiti belaisviai, Raud. armijos "išvadavimo". "Išvadavimas" jo tėvui baigėsi dvejų metų tremtimi Sibire. Grįžęs namo buvo KGB terorizuojamas. KGB tardytojų žodžiais, jis buvo nacių šnipas. Tėvas, neiškentęs to moralinio teroro, 1982 m. nusizudė.

Mjr. R. A. buvo apklausinėtasis vokiečių, o paskui amerikiečių karinės žvalgybos. Kai jis paprašė vokiečių žvalgybininką politinės globos teisių, gavo labai trumpą atsakymą: "Laisvę reikia nusipirkti". Tuo duota suprasti, kad reikia "kalbėti"... Jis, kaip ir visi kiti, atvirai kalbėjo, nes bijojo, kad vokiečiai gali juos grąžinti sovietams.

Amerikiečių tardytojas jam patarė prašyti vizos į JAV, nes Vokietijoje jis, kaip užsienietis, niekuomet negaus visų piliečio teisių. Amerikietis buvo teisus. Dauguma perbėgusių buvo Afganistano karo veteranai, turį labai daug informacijų, kurios vakariečiams buvo labai naudingos. Majoras, be to, tarnavo sovietų atominių raketų bazėje Semipalatske, ir jo informacija buvusi ypatingai svarbi.

Amerikiečių karo žvalgybos karininkas, nesutikęs, kad jo pavardė būtų skelbiama spaudoje,

korespondentui R. Moseley pareiškė: jei šie vyrai bus išduoti Rusijai, jų ateitis bus labai liūdna. Rusijos kariuomenės darbo stovyklose niekas neišgyvena ilgiau kaip 18 mėnesių, o daugumoje atvejų jie visi nepasiekia tų stovyklų, nes būna paprasčiausiai likviduojami. Pasikeitė tik pavadinimas. Rusijos armija kaip buvo, taip ir yra nepasiekianti. Į kiekvieną perbėgusį žiūri kaip į išdaviką.

Mjr. R. A. suorganizavo 40 perbėgusių vyrų grupę, kurią pavadino vardu "Viltis". Jo iniciatyva buvo išsiųstas laiškas JAV prez. W. Clinton'ui, prašantis visiems šiems vyrams suteikti politinės globos teisę. Buvęs amerikiečių žvalgybos karininkas sako, kad šis prašymas turi labai mažą galimybę ką nors laimėti, nes 1991 m. buvo pasirašyta sutartis tarp Vakarų ir buvusios Sov. Sąjungos nepriimti karių, siekiančių politinės globos teisių.

Wanda Wahnsiedler iš "Tarpautinės žmogaus teisių draugijos" pasipiktinusi pareiškė, kad šie vyrai tikėjo demokratijos principais, o dabar gali būti kiekvienu metu išduoti. Vokiečių politikai atsisako šį reikalą svarstyti arba tvirtina, kad šiems vyrams negresia joks pavojus.

Vokietijos "žaliųjų partija" surengė protesto demonstracijas, bet Bonn'os politikai tyli. Vokiečių karių sąjunga kreipėsi į vyriausybę, kad šiems vyrams būtų suteikta apsigyvenimo teisė Vokietijoje. Sąjungos pirmninkas plk. Bernhard Gertz sako, kad pagal Rusijos kriminalinę teisę tiems vyrams gresia 10-15 metų bausmė, bet mirties bausmė irgi galima.

"Chicago Tribune" 1997 m. kovo 24 d. laidoje išspausdino vedamąjį "Rimtas politinės globos atvejis". Jame rašoma, kad vadinamoji "Keelhaul operacija" yra viena gėdingiausių Amerikos istorijoje. Po II pasaulinio karo milijonai sovietų piliečių, kurie buvo belaisviai ar atvežti į Vokietiją darbams, buvo prievarta grąžinti Stalinui. Šis beveik visus juos išsiuntė į Sibirą ar vietoje likvidavo.

Dabar susidarė situacija, kad ši "Keelhaul operacija" gali vėl pasikartoti. Laikraštis reikalauja, kad JAV ir ŠAS sąjungininkai darytų viską, kad to būtų išvengta. Vokietija jaučia politinį Rusijos spaudimą, bet Boris Jelcino valdžiai nebūtų jokios naudos baudžiant šiuos karius, nes jie, kaip ir Jelcinas, nemėgo komunistinės sistemos. Bonn'a ir Maskva esą turi rasti taikų sprendimą, nes įvykdžius kitą "Keelhaul operaciją", pasaulis nedovanos. Taip baigia savo vedamąjį "Chicago Tribune".

* * *

Keletas žodelių apie a.a. profesorį Julijų Epstein iš Hoover instituto, kuris keliolika metų bandė priversti JAV valstybinį archyvą atidengti pasauliui paslaptis bylos "File 383.7-14.1 – Operation Keelhaul". JAV valdžia buvo linkusi tą paslaptį atskleisti Vakarų pasaulio viešumai, bet britų valdžia, kuri turėjo "veto" teisę, reikalą užblokuodavo. Prof. Epstein du kartus savo lėšomis kovojo teisme prieš Amerikos krašto apsaugos sekretorių ir parašė keliolika labai svarbių straipsnių šiuo klausimu.

1976 m. rudenį, N. Tolstojaus prašymu, britų krašto apsaugos ministerija pagaliau leido jam pamatyti dokumentus, surištus į tris tomus. Kaip N. Tolstojus rašo, jis ten nieko naujo nerado. Visa tai jau buvo žinoma, ir jam tik lieka nesuprantami britų motyvai laikyti tą bylą paslapyje.

Prof. Epstein mirė prieš pat tuos dokumentus atskleidžiant viešumai. N. Tolstojus savo knygoje "Victims of Jalta" išreiškia ypatingą pagarbą šiam puikiam akademikui ir principo žmogui, kuris, jo žodžiais, jam buvo visuomet didelis paskatinimas rimtam istoriniam darbui, ieškant visos teisybės.

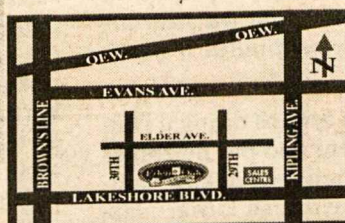
PIETINIAME ETOBICOKE NUOSAVI JUNGTTINIAI NAMAI GERAME RAJONE

\$189,990
NUO

- Plytų namai
- Neeline architektūra
- Nuosavi namai
- Namai su palėpėmis
- Gerame rajone

PATARNAVIMO VALANDOS
Nuo pirmad. iki ketvirtad. 1 v.p.p. - 8 v.v.
Sestad., sekmad. ir šventėmis 11 v.p.p. - 6 v.v.
PENKTADIENIAIS susitarus telefonu:
416 259-9512

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių Namus)
Tel. 416 535-6252
Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Tik Eden Oak namas patenkins Jūsų norus!

Kainos ir vaizdiniai gali būti pakeisti be išankstinio pranešimo. Visi piešiniai yra menininko vaizduotės padaras.

Teisininkė Rūta Pocauskaitė-Rudinskienė savo įstaigoje Montreale mieste
Nuotr. K. J. Ambraso

Teisininkės požiūris į gyvenimą

Per dvi tris kartas lietuviai, kurių tėvai ar seneliai buvo pabėgę nuo krizės ar karo pavojų, jau spėjo įsitvirtinti greta kitų vietinių gyventojų Kanadoje ir netgi išsinerti iš vidutiniško gyvenimo lygio. Jų atrasime tiek universitet auditorijose, gamyklų direktorių kabinetuose, tiek ir valdžios ar prekybos srityje. Kalbamės su montrealiete lietuvi teisininkėnotare RŪTA POCAUSKAITE (POCAUSKAS) RUDINSKIENE

– Kokie Jūsų tėvų ir Jūsų pačios šeimos svarbiausi praeities įvykiai?

– Mano tėveliai atvyko į Kanadą po Antrojo pasaulinio karo. Čia jie susituokė. Brolis Algis gimė 1953 m., aš – 1956 m. Patys geriausi mano atsiminimai – lietuvių skautų ir ateitininkų stovyklose „Baltijos“, prie Sylvere ežero (Kanadoje), Rake (Čikagoje) ir Jubiliejinėje skautų stovykloje (Vokietijoje) 1971 m. praleistas laikas. Kai būdama penkiolikmetė jaunuolė tą vasarą lankiausi Europoje, iš tos kelionės man išliko labai gražių ir neužmirštamų įspūdžių.

– Ką galėtumėte pasakyti apie Jūsų šeimos ir visos giminės tautines tradicijas, papročius ir jų išlaikymą?

– Mūsų tėveliams buvo labai svarbu, kad vaikai, brolis ir aš, taisyklingai ir gražiai kalbėtume lietuviškai. Todėl mudu abu leido į šeštadieninę mokyklą. Tada dar net gerai nežinojau, kaip toji mokykla man bus svarbi gyvenime, kai užaugsiu. Šiuo metu lietuvių kalba man reikalinga kasdien mano tiesioginiame darbe: turiu daug lietuvių klientų, su kuriais ir tiesiogiai lietuviškai. Be to, šia kalba dažnai susirašinėju su Lietuvoje gyvenančiais advokatais, notariais, bankais, ypač tada, kai reikia tvarkyti palikimo bylas.

Savo šeimoje taip pat mėgį name palaikyti lietuviškas tradicijas, ypač prieš Kalėdas, per Kūčias ir Velykas. Mano vaikai – penkiolik metų dukra Ina ir trylikametis sūnus Tomas – šiek tiek kalba lietuviškai ir gana gerai supranta. Manau, kad jie dar turi stiprų ryšį su lietuviškomis šaknimis. Močiutė ir senelis kalbasi su vaikais lietuviškai. Taip pat neseniai iš Lietuvos buvo atvažiavusi ir pas mus praleido beveik metus laiko mano pussešė. Taip vaikai užmezgė naujų pažinčių su Lietuvoje gyvenančiais giminėmis. Tikiuosi su jais ateityje aplankyti Lietuvą.

– Kodėl pasirinkote teisininkės profesiją? Ar sunku buvo baigti mokslus ir gauti darbą Montrealyje?

– Jau nuo pat jaunystės kažkodėl norėjau būti teisininke. Mane domino teismas, psichologinės ir intelektualinės žmonių tarpusavio kovos, kurių tikslas – surasti teisybę. Kadangi mano mokslo pažymiai buvo neblogi, būdama aštuoniolikos metų įstojau į Montreale universiteto teisės fakultetą.

– Kokios svarbiausios Jūsų darbo kryptys ir apimtys?

– Pasirinkau civilinės teisės specialybę ir nutariau pasidaryti notare. Kvebeko provincija skiriasi nuo kitų Kanados provincijų ir nuo Amerikos, kur nėra angliškiosios kilmės „Papročių teisės“ („Common Law“). Kvebeko civilinės teisės pagrindai yra atkeliavę iš Prancūzijos ir daugiausia remiasi vienu įstatymu „Kvebeko civilinio kodekso“ („Quebec Civil Code“). Pagal tą įstatymą tam tikros sutartys, pvz. testamentai, turi būti pasirašyti notaro. Vienintelis testamentas, kuriam nereikia teismo patvirtinimo, yra notaro patvirtintas testamentas. Palikanų paskolos (Hypothecs) irgi privalo būti patvirtintos notaro

parašu. Taigi notaro specialybė yra itin svarbi, kai tvarkomi nekilnojamo turto pirkimai ir pardavimai, testamentiniai palikimai ir kt.

– Kaip klostėsi Jūsų mokslai?

– Baigusi trejus universiteto kursus, įsigijau teisės mokslų bakalaurą (BCL – Bachelor of Civil Law). Tada prasidėjo sunkiausi mokslo metai – vadinamoji notaro specializacija arba notarinės teisės diplomai (Diplome en Droit Notarial-Post Graduate Law Degree) ir reikėjo išsilaikyti notaro kontoros egzaminus. Kai viskas gerai pasisekė, 1978 m. gavau teisę imtis privačios notaro praktikos.

– O kaip susiklostė asmeninis gyvenimas?

– Pradėjusi dirbti notare, tais pačiais metais susitikau būsimajį savo vyrą Rimą Rudinską. Mudu susituokėm Montreale Aušros Vartų lietuviškos parapijos šventovėje. Susiradusi darbą mažoje firmoje, per trejus metus įgijau daug praktiškų savo darbo žinių. Gimus Inai ir Tomui, darbas nutrūko. Po kelerių metų vėl grįžusi į darbą, atidariau savo įstaigą.

– Kokie Jūsų ryšiai su Lietuva?

– Didžiama lietuvių dalį savo turto neretai palieka Lietuvoje gyvenantiems giminėms, tad be atvangos susirašinėju su atitinkamomis įstaigomis, jų teisiniais atstovais ir bankais. Neutrūksta korespondencija su giminėmis, su kuriais susipažinau per pirmąjį lietuvių teisininkų kongresą Lietuvoje 1992 m.

– Kas Jus labiausiai nustebino, kai dalyvavote I amerikiečių-lietuvių teisininkų kongrese Lietuvoje?

– Labiausiai nustebino daugelio Lietuvos įstatymų stoka arba neatleistinas kasdienių reikalų tvarkymo atsilikimas, pavyzdžiui, kai kuriems lietuviams teisininkams tada aiškinome, kas yra čekis, kredito kortelė, kada ir kaip jie naudojami, būtinybę turėti nekilnojamo turto registracijos sistemą. Teisininkas turi užtikrinti savo klientų garantijų saugumą. Tikiuosi, kad nuo 1992 m. nūnai jau daug kas bus pasikeitę į gera.

– Jūsų nuomone, sunku ar lengva suderinti teisinius Kanados pagrindus su krikščioniška morale?

– Mano supratimu, teisininkui tikrai yra gana sunku suderinti teisinius pagrindus su krikščioniškąja morale. Sunku, bet su gera valia yra įmanoma tai padaryti. Teisininkas be atlydžio jaučia didelį spaudimą panaudoti savo profesionalias žinias, savo patirtį vieno ar kito kliento labui, pasinaudoti kito nežinojimu, naivumu ar per dideliu pasitikėjimu. Viskas priklauso nuo kiekvieno teisininko sąžiningumo, asmeniškos moralės arba etikos. Taigi moralė jau turi būti išugdyta dar prieš teisės mokslų studijas šeimoje, tėvų, senelių globoje, tvirtu religinio auklėjimo dėka.

– Koks Jūsų požiūris į dabartinę lietuviškąją šeimą išvijoje, į vaikus, jų auklėjimą ir motinos bei tėvo pareigas?

– Tėvų pareigos anksčiau būdavo aiškesnės, labiau api-

Skleidė Lietuvą savo kūryba

Prisimenant aktorių, kūrėją ir ansamblių vadovą GASPARĄ VELIČKĄ, gimusį prieš 90 metų, mirusį prieš 35 metus

ANDRIUS MIRONAS

Tokį Gasparą atsimeinu

Su Gasparu Velička susipažinau Vokietijoje, Bambergo pabėgėlių stovykloje, 1945 m. birželio 16 d., atvykęs ten ieškodamas amerikiečio lietuvių žurnalisto, per kurį galėčiau gauti informacijų apie emigravimą į JAV. Užsiregistravau stovyklos raštinėje, įsikūrusioje Ruder klube ir gavau irklinių laivelų sandėlyje guolį „antrajame aukšte“, geležinėje lovoje. Čia rinkosi vis daugiau įvairių pabėgėlių iš sovietų užimamos Tūringijos, daugiausia lietuvių. Iš jų sužinojau, kad klubo salėje vyksta choro repetitijos. Nuėjęs radau ten keletą žmonių. Priėjusi aukšto ūgio vyrą paklausiau, koks čia choras organizuojamas. Jis apžvelgė mane ir tarė:

– Mes patys čia neseniai persikėlėme iš Lichtenfelso, prie Coburgo, kur sudarėme kelių asmenų grupę ir pasivadino me Lietuvių tautiniu ansambliu, nes daugelis esame dalyvavę Vilniaus filharmonijos ansamblyje. Mums reikia ne tik choro dainininkų, bet ir tautinių šokių šokėjų, aktorių arba ir kada nors scenoje vaidinusių. Norime sudaryti didesnį ansamblį.

Čia pat sumaniau, kad tikčiau šiam kolektyvui ir paaiškinau:

– Esu vaidinęs Kauno „Aušros“ gimnazijoje, režisuojant aktoriui Jarašui ir pulkininkui Baziulevičiui. Bet šokėjų nebuvau, tik grojau gimnazijos orkestre trompete. Taip pat dalyvavau, tarnaudamas pulke, karių chore ir kvartete...

– O, tai gerai! Aš esu režisierius, tai man reikia vaidintojų! Kaip pavadė?

Pasisakiau, o Gasparas pasisakė savo pavardę ir kad buvo Valstybės teatro aktorium. Nebuvau jo matęs scenoje, nes iš viso nedaug Kaune teko lankyti teatrą, tarnaujant 2-me pėstininkų pulke.

Gasparas parodė man stoti neilgon eilėn prie pianino, kur, kaip vėliau sužinojau, vyrų ir moterų balsus tikrino muzikas Stepas Sodeika. Patikrinęs mano balsinių stygų veikimą ir klausą, priskyrė mane prie pirmųjų tenorų ir pasakė, jog mano balso diapazonas gana platus ir galii išdainuoti žemesnes gaidas, bet jam stigo pirmųjų teno-

Veiklos 25-mečio proga balandžio 20 d. Toronto dramos teatras „Aitvaras“ suvaidino komediją „Uošvė į namus – ramybės nebus“. Kairėje – Paulius Sukauskas tariasi su Mykolu Slapšiu (dešinėje) Nuotr. B. Tarvydo

brėžtos. Tėvas dažniausiai dirbo, parnešdavo pinigų, o motina paprastai vaikus daugiausia auklėdavo, maitindavo, rengdavo ir prižiūrėdavo jų mokslą. Dabar, sakysime, mūsų šeimoje abudu su vyru auklėjame vaikus, ruošiamės namuose, kartu rūpinamės pajamomis, tvarkome savo ir vaikų išlaidas. Kartais pasitaiko nesklaidumų ir neaiškumų, bet su laiku įpratame tuos dalykus be didelių keblumų sutvarkyti, išspręsti.

– Kas ir kokios profesijos, tautybės, įsitikinimų yra Jūsų artimiausi šeimos draugai ir bendradarbiai?

– Mūsų šeimos draugai įvairūs: vieni seni nuo pat mažumės lietuviai ir nelietuviai, kiti – mūsų geri kaimynai, su kuriais dažnai bendraujame. Tikrai esame patenkinti pakliuvę tarp gerų žmonių. Aš pati artimai bendrauju su penkiomis geromis draugėmis Kvebeko prancūzėmis, kurias pažįstu nuo teisės studijų laikų. Su jomis ne tik

A.A. GASPARAS VELIČKA – portretas, pieštas Andriaus Mirono

ry. Nuo tada pradėjau su kitais vyrais repetuoti įvairias dainas, o vėliau ir su mišriu choru.

Pradiniai užmojai

Po kelių dienų Gasparas sušaukė ansamblių ir paskelbė, jog ansamblyje yra jau gero kaimo dainininkų. Esą jis planuoja statyti savo kūrybos veiklą „Kur namas mūs“. Iš sąrašo iššaukė kelis narius, jų tarpe ir mane. Po choro repetitijos visi kiti buvo laisvi, o iššauktuosius vaidintojus Gasparas supažindino su savo veikalo turiniu.

Deja, tik po vienos repetitijos parinktai sumažintai grupei teko vykti koncertuoti Amerikos kariams, todėl minėto veikalo repetavimas buvo atidėtas neribotam laikui. Be to, administratorių Kęstutis Miklaševičius pranešė: amerikiečių karinei vadovybei pageidaujant, ansamblis bus perkeltas į didesnę Wiesbaden stovyklą, kur jis galės rasti daugiau dalyvių.

Kariniais sunkvejimais netrukus persikėlėme į karinius Wiesbaden pastatus. Tose karinėse buvome pabirai apgyvendinti tarp lietuvių šeimų. Tik vėliau, įtikinus stovyklos vadovybę ansamblio pajėgumu koncertuoti, gavome rajono pakraštyje atskirą dviejų aukštų nedidelį pastatą ir visi nariai persikėlėme ten gyventi bei repetuoti. Apatinio aukšto kambariuose apsigyveno vadovai (Velička, Sodeika ir administratorius Miklaševičius), o likusieji nariai su šokių vadove Albertina Ličkūnaite susitarpino antrojo aukšto saliuokėje. Čia karinėmis atklodėmis buvo atskirta vieta merginoms ir atskirai vyrams,

paliekant salės vidurį repetitijoms ir ilgam stalui su suolais. Vyrai gautose dviejų aukštų lovoose turėjo labiau susispausti, nes jų buvo daugiau nei moterų, ypač atvykus tuzinui vyrų iš Norvegijos.

Veikla naujoje patalpoje

Vadovai nustatė pilnos dienos darbotvarkę repeticijoms. Laisva salės erdvė buvo naudojama choro ir šokių repeticijoms, o kartais ir stovyklos scenoje.

Savo veikalo „Kur namas mūs“ pavadinimą Gasparas pakeitė į „Nemunas žydi“, paaiškindamas, jog tam tikru laiku Nemuno pakrantės pasipuolia pražydusiais žiedais. Tačiau „Nemunas žydi“ repetitijas teko laikinai nutraukti. Mat reikėjo vėl duoti keletą koncertų amerikiečių kariams Wiesbaden teatre. Tuo laikotarpiu kiekvienoje pabėgėlių stovykloje veikiantieji lietuvių ansambliai stengėsi įtikti karinei amerikiečių vadovybei, norėjusiai palinksinti savo karius. O už teikiama ansambliui visą aprūpinimą ir už atskirą pastatą stovyklos vadovai pageidavo daugiau pasirodymų lietuviams gyventojams.

Naujas sumanymas

Amerikiečiams duodamose koncertuose Gasparas pats dalyvaudavo dainuodamas scenoje bosu kvarteto sudėtyje. Tautos šventės (rugsejo 8) proga jis sumanė chorines, solines, kvarteto dainas bei tautinius šokus sujungti tam tikru turiniu ir sukurti vaidinimą su muzika.

Vieną rytą repetitijoje jis pranešė, jog per naktį parašė montažą „Joninių vakaras“ apie JAV lietuvių karį, atvykusį į pabėgėlių stovyklą. Jame įvairiais dialogais sujungė kone visus dainavimus ir šokus. Visiems labai patiko šis neilgas veikalėlis, kuris po labai pasisekusios premjeros Tautos šventės dieną stovyklos gyventojams, o iš viso Vokietijoje buvo parodytas 98 kartus.

Po premjeros ansamblis buvo pakviestas gastrolėms į Augsburg stovyklos paminklinio kryžiaus iškilmes. Ta proga ansamblis aplankė ir daugiau lietuvių stovyklų. Gasparas susirašinėjo su buvusiu Vilniaus filharmonijos instrumentinės dalies vadovu Baliju Pakštu, kuris su kitais lietuviais buvo nacių išsiųstas darbams į Norvegiją. Su Pakštu atvyko apie tuziną „norvegų“ dainos ir muzikos mėgėjų. Jisai sudarė kaimo kapelą ir tuo būdu pakėlė „Nemunas žydi“ veikalo kokybę. Veikalas visur praėjo su dideliu pasisekimu. Iš viso „Nemunas žydi“ suvaidintas 51 kartą.

Patarimai vaidintojams

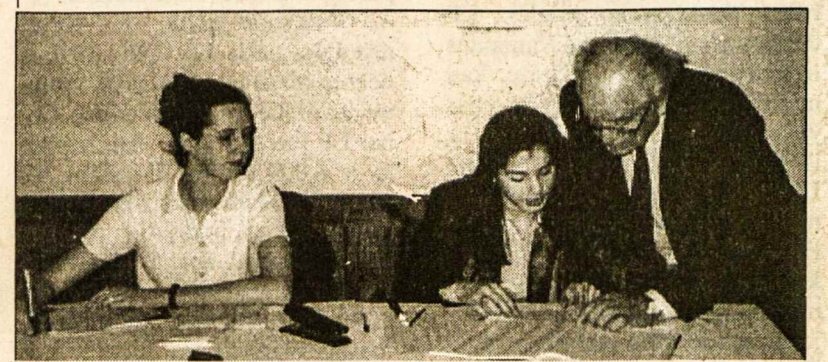
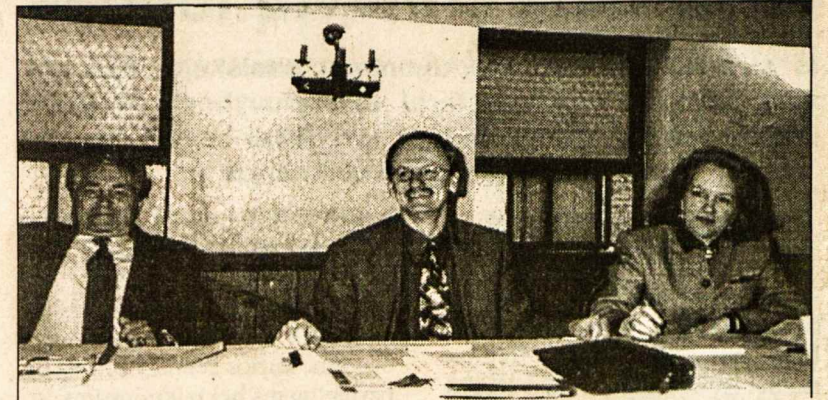
Gasparui tekdavo kartais instruktuoti naujus vaidintojus, pasitraukus arba susirgus kurio nors vaidmens atlikėju. Vienoje stovykloje gastrolių metu dalyvavau repetitijoje, nes Gasparas turėjo dar kartą repetuoti „Nemunas žydi“ vieną sceną, kurioje atlikau išdaviko Kazio vaidmenį pokalbyje su samdine Marce, dalyvaujančią naujai parinktai atlikėjai. Salėje buvo ir keli kiti vaidintojai. Tuo metu atėjo kažkoks senyvas stovyklos gyventojas. Gasparas kalbėjosi su juo, ir vyras, trumpai papuvis, išėjo. Gasparas kreipėsi į visus buvusius salėje ansamblių šokių paklausyti, ką jam sakė buvęs labai žymus latvių solistas Janis Niedra, tik trumpai stebėjęs Kazio-Marcės sceną. Jis išėjo pirmo Kazio atėjimo pamatęs, kad įėjo aktorius. Toks pagyrimas mano samveliškai labai pakuten, o vėliau pastebėjau kitų ansamblių ir Gasparo rodomą man pagarbą. Gasparas patarė visiems pasitempti ir stengtis tobuliau vykdyti juo duodamus vaidybinius patarimus.

Wiesbadene atsirado rėmėjų, dovanai parūpinančių vadovams stiprijų gerimų, o kitiems dalyviams atveždavo didelių bosus vyno. Gasparas kai kada prisidėdavo prie vyrų, tačiau vynduotose vadovai dalyvaudavo tik laisvalaikio, po repetitijų arba ilsintis po gastrolių.

– Ačiū Jums už pokalbį.

Kun. K. J. Ambrasas, SJ

(Bus daugiau)

Kanados lietuvių fondo (KLF) trisdešimt trečiasis visuotinis susirinkimas įvyko 1997 m. gegužės 10 d. Toronto Lietuvių Namuose. Nuotraukoje viršuj iš kairės: BR. SAPLYS – KLF valdybos pirmininkas, P. KURAS – KLF tarybos pirmininkas, R. SAKALAITĖ-JONAITIENĖ – tarybos sekretorė; apačioje V. UNDERYTE, I. VISKONTAITĖ ir ALF. JUOZAPAVIČIUS – mandatų komisijos nariai Nuotr. T. Stanulio

Kanados lietuvių fondui 35 metai

Kanados lietuvių fondo metinis visuotinis narių susirinkimas įvyko gegužės 10, šeštadienį, 10.30 v.r., Toronto Lietuvių Namuose. Susirinko 55 nariai, turintys 153 įgaliojimus (iš viso 208 balsų). Juos pasveikino susirinkimą atidaręs tarybos pirmininkas Paulius Kuras.

Po invokacijos, kurią sukalbėjo kun. Eugenijus Jurgutis, OFM, susirinkusius sveikino Lietuvos garbės generalinis konsulas H. Lapas, KLB valdybos pirmininkas A. Vaičiūnas. Buvo pagerbti fondo įsteigėjai dr. A. Pacevičius ir V. Ignaitis (negalėjęs dalyvauti). Taip pat minutes tyla buvo prisiminti mirusieji KLF nariai.

Prezidiume dalyvavo valdybos pirmininkas B. Saplys ir tarybos sekretorė R. Sakalaitė-Jonaitienė. Mandatų komisijon įėjo A. Juozapavičius, Vaiva Underlyte ir Indrė Viskontaitė. Balsų skaičiavimo komisija – Alvydas Saplys ir kun. V. Volertas.

Tarybos pirmininkas savo pranešime padėkojo valdybos pirmininkui B. Sapliui, įždininkui dr. Arūnui Pabedinskui ir investicijų komisijos pirmininkei Gražinai Ignaitytei bei raštinės vedėjui A. Juozapavičiui už atliktus darbus. Valdybos pirmininkas taip pat padėkojo jiems ir pabrėžė, kaip svarbu įjungti jaunimą į fondo eiles. Paminėjo, kad fondui įsisteigus 1962 m., šiemet sueina jo trisdešimtpenketis.

KLF įždininkas dr. Arūnas Pabedinskas pranešė, kad 1996 m. fondo kapitalas paaugo \$72,527 ir pasiekė \$2,161,133. Už investicijas buvo gauta \$130,904 pajamų, arba 5.9% prieš išlaidas (1995 m. buvo 6.9%). Iš viso buvo paskirstyta \$129,480. Fondo sąrašuose yra įrašyti 2263 nariai, iš jų 1192 gyvi (neorganizaciniai) asmenys.

Investicijų komisijos pirmininkė Gražina Ignaitytė pristatė duomenimis, 1996 m. pabaigoje buvo investuota \$2,209,000 (\$920,000 lietuviškuose kredito kooperatyvuose, \$1,129,000 Kanados bankuose ir \$160,000 kitose finansinėse in-

stitucijose) pagal tarybos patvirtintas gaires, 1 ir 2 metų GIC ir, nuosimčiams nukritus, 2 ir 3 mėn. laikotarpiui.

Eugenijus Čuplinskas, pelno skirstymo komisijos pirmininkas, patikslino, kokios sumos buvo paskirtos Kanados lietuvių organizacijoms (\$76,000), humanitarinei pagalbai ir specialioms projektams Lietuvoje (\$26,000) bei stipendijoms ir jaunimo veiklai (\$19,000).

Revizijos komisijos pirmininko V. Skrinso vardu, sekretorius F. Mockus perskaitė komisijos aktą ir pristatė jos pasiūlymus dėl stipendijų skirstymo ir veiklos. Svarbiausia – kreipti dėmesį į Kanados lietuvių organizacijas, nuo kurių veiklos priklauso ir KLF ateitis.

Roger Chaplin perskaitė savo 1996 m. revizijos pranešimą, ir buvo patvirtintas dar metams kaip samdomas revizorius, kaip reikalauja valdžios įstatymai.

J. Kuraitei-Lasienei paaiškino naują rinkimų tvarką, kuria 1997 m. renkama 12 narių taryba, o po to kasmet trečdalis jų pakeičiamas arba perrenkamas, buvo pristatyti kandidatai. Kontrolės komisija buvo priimta aklamacijos būdu. Į ją įėjo B. Saplys, Leonas Garbaliuskas ir Angelė Abromaitytė. Naujon tarybon išrinkti (pagal balsų skaičių): Gražina Ignaitytė, Julija Adamonytė, Eugenijus Čuplinskas, Paulius Kuras, dr. Arūnas Pabedinskas, Vincas Piečaitis, Algis Nausėdas, Linas Zubrickas, Kazimieras Deksnys, Rimas Sriubikis, Juozas Kristolaitis ir Algis Kaminskis.

Diskusijose dėl pranešimų buvo pareikštas susirūpinimas dėl investicijų saugumo, pasiūlyta skirti mažesniai skaičiui studentų didesnes stipendijas. Buvusios tarybos pareigūnai paaiškino apie nustatytas stipendijų skirstymo gaires ir konservatyvią KLF investicijų politiką.

Kanados lietuvių fondo trisdešimt trečiasis visuotinis susirinkimas buvo užbaigtas 1 v.p.p. visiems sugiedant Tautos himną. Dlv.

Amerikos Lietuvių fondas

(Atkelta iš 5-to psl.)

kaip ir dabar: nominacijų komisija, taryba priitarian, pasiūlys 6 kandidatus į tarybą ir 3 į kontrolės komisiją. Nereikia būtinai balsuoti už kortelėje įrašytus visus kandidatus, galima pasirinkti už kuriuos balsuoti ir galima prirašyti naujų kandidatų. Firma rezultatus pristatys suvažiavimo prezidentui, kuris praneš suvažiavimo dalyviams.

Po adv. V. Kirvelaičio paaiškinimo kilo gyvos diskusijos. Vieni siūlė šį pasiūlymą atmesti, sakdami, kad LF taryba turi per daug galios, kiti manė, kad balsavimo reikalas bus labai komplikotas, treči buvo patenkinti esama padėtimi, ketvirti buvo nuomonės, kad visus kandidatus siūlytų suvažiavimas.

Po ilgokų diskusijų buvo nutarta diskusijas šiam suvažiavimui baigti ir pavesti įstatymų kom-jai toliau ieškoti būdų tinkamiausiam balsavimui, kurį įstatymų kom-jai pristatys sekančiam

suvažiavimui.

Ką labiau remti?

Pasivaikymose kalbėtojai reikė savo nuomones dėl LF paramos ateityje. Vieni siūlė labiau remti Lietuvą, kiti – išsivijus lietuvių. Dr. J. Valaitis sakė, kad Lietuvai labai reikalinga mūsų parama lietuviųbės išlaikymui ypač Vilniaus krašte. Milda Lenkauskienė siūlė išlaikyti lietuviųbės užsienyje ir padėti Lietuvai, nes Lietuva dar ilgai negalės padėti gyvenantiems Rytų kraštuose lietuviams. St. Baras sakė, kad LF remia Vilniaus kr. lietuvių mokytojus, mokinius ir atsisakytų tų projektų būtų nehumaniška.

Diskusijoms pasibaigus, D. Kojelytė perskaitė šio suvažiavimo nutarimus, kurie buvo priimti ir bus paskelbti spaudoje. V. Kamantas dėkojo visiems suvažiavime dalyvavusiems LF nariams ir pakvietė sugiedoti Lietuvos himną. Po suvažiavimo visi dalyviai LF buvo pavaisinti pietumis.

Laisvalaikinės raštijos problemos

Romualdo Kisieliaus eilėraščių rinkinys „Žaizdos širdyje“

YYTAUTAS A. JONYNAS

Romualdo Kisieliaus (gim. 1932 m.) pavardė „Tėviškės žiburį“ skaitytojui girdėta, pažįstama iš nuotraukų laikraščioje, kurias neretai palydi jo ketureilė. Žinoma tik tiek, kad jis pradėjo spausdinti savo kūrybą periodikoje nuo 1951 metų „Ateityje“, „Drauge“, „Darbininke“ ir kitur. Debiutinę savo lyrikos knygą „Pirmosios sėjos“ jis išleido 1960 m.

Jo lyrikos pavyzdžių aptinkame stambioje išeivijos poezijos antologijoje *Lietuvių poezijos III-jam tome*, redaguotame K. Bradūno. Jo pavardė taip pat sumirga ir kapitaliniame apžvalginiame veikalė „Lietuvių egzodo literatūra, 1945-1990, palydima tokiu komentaru:

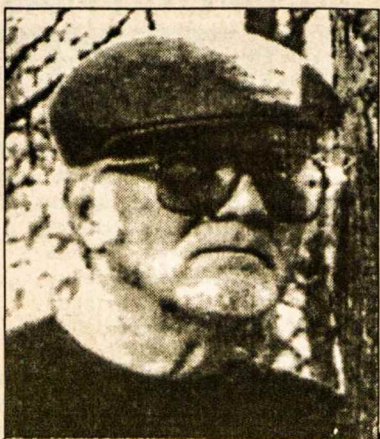
„Jo (R. Kisieliaus) primityvus sukirpimo ir daugiau tradicinės tematikos posmeliai dar stokojo ne vien originalumo, bet ir ryškios talento“ (Alg. Titus Antanaitis, kiti egzodo augintiniai poetai. *Lietuvių egzodo literatūra, 1945-1990*, Chicago, Lituanistinis institutas, 1992).

Nuosprendis, pripažinkim, kietokas. Juo labiau, kad perankstas, nes Antanaičiui teko remti savo nuomonę negausia tada Kisieliaus kūryba. Užtat neseniai išvydęs Vilniuje dienos šviesą naujasis poeto rinkinys – *Žaizdos širdyje* įgalina pasekti kuria kryptimi pasuko tolesni poeto ieškojimai: ar pavyko surasti jam savitą braižą, kokią paskirti gali suvaizdinti jo rinkinys nūdienės mūsų raštijos nagrinėjimuose.

Poeto talentas yra Dievo dovana, duotybė, kurios iš esmės negalima padidinti, bet jos kokybę įmanoma pagerinti, nugludinti budriai stebint pasaulio įvairovę, mokantis iš bendraamžių kolegų, verčiant svetimtautių lyriką. Remiantis tenka pripažinti, kad tokių pastangų tobulintis, tokios „saviruošos“ Kisieliaus lyrikos raidoje nepastebim. Trumpi Kisieliaus posmeliai išsitenka gamtos išpūdžių perteikime ir dienos aktualijų kedenime.

Nemažiau pasigendama naujųjų ir formos srityje. Autorius laikosi tradicinės eilėdaros, sklandžiai sueiliuotų ketureilių, neišdrįsdamas pasukti į sudėtingesnes, pvz. soneto, formas. Jo rimai toli gražu neišradingi. Metaforos negausios ir tos pačios banalios. Nuskalbtų poetizmų daug.

Kadangi eilėraščių parašymo datos nesužymėtos, skaitytojui nelengva įžvelgti, ar poeto jausenoj ir pasaulėvokoj būta staigesnių lūžių. Veikia atrodytu, kad ne. Vis dėlto yra pagrindo manyti, kad jo gyvenimo kelyje būta tarpinių, kada kurpti eiles buvo jam nusibodę galbūt naujos aistros – fotografijos meno – poveikys. Tą spėlionę patvirtintų faktas, kad visuomenėje jo kūrybinis kraitis pažymėtinai nežymus. *Žaizdų širdyje* rinkiny-

Kaip vijoklis raitos medžio šakomis, taip aš apvyniojau savo eilėmis visą žmogaus vargą likimo keliuos, visą žmogaus džiaugsmą saulės spinduliuos...

R. Kisielis

je esama arti 80 eilėraščių sukurto per ... 35 metų tarpsnį. Ir tai aiškiai pastebima, kad stambi jų dalis parašyta palyginti visai neseniai – Dainuojančios revoliucijos ir vėlesnių įvykių Lietuvoje poveikyje.

Kaip trumpai apibūdinti R. Kisieliaus poeziją? Bene praverčiausia būtų palyginti jo kūrybą su mėgėjų tapytojū, vadinamųjų sekmadieninių dailininkų, laisvalaikiniais užsiėmimais. Jų rezultatai mėgėjiški, žinoma, ne visada vienodi. Vienas, sakykim, visai nevaldo piešinio, kito drobės – graudi spalvų makalynė. Bet pagrindinė jų silpnybė yra sustabarėjimas rutinoj, nepajėgumas išsivaduoti iš įprastų trafaretų, nedrąsa eksperimentuoti, atsinaujinti. Gal net nesuvokimas pasaulio slėpiningumo.

Tradicinis, trafaretiškas Kisieliaus požiūris ir jo poeto vaidmenį bei poeziją. Jo lyrikos samprata yra utilitaristinė, dalykiška, nes poeto pašaukimu jis laiko prometišką, šviesiejišką misiją: būti gyvenimo liudytoju, puoselėti patriotizmą, skatinti ir dorą ir šviesą apsnūdėlę tautą. Todėl jo žodis, savaime aiškus, privalo būti nedviprasmiškas, paprastas, aiškus, visiems suprantamas. Jam nėra kada vaikytis eksperimentų, kaisyti tekstus įmantriom puošmenom.

Netradicinis leidinys

ANIUTOS VITKAUSKAITĖS-DUKYNIENĖS-LAUKŲ ŽOLĖS knygos „Akimirka kelionės dienorašty“ sutiktuvs

STASYS ILGŪNAS, Marijampolė

Saulėta, šiltoką balandžio 2-sios popietę gražus žmonių būrys susirinko Marijampolės Petro Kriaučiūno bibliotekos salėje. Su gėlimis rankose ir nuosirdžiais plovimais pasitiko knygos autorė. Ją lydėjo garsi Kauno Dramos teatro aktorė Dolorosa Kazragytė ir knygos viršelio dailininkė Jurga Korytė.

Vakarą pradėjo D. Kazragytė, jautriai prisimindama pažintį su autore. Paskaitė keletą ištraukų iš naujosios knygos.

Skirta dienraščių ar savaitraščių puslapiams pajavrinti R. Kisieliaus lyrika yra stambia dalimi proginė. Vardinių proga jis prisimena žmoną, pavadindamas ją „saulės spindulėliu“, Kalėdų šventės įkvėpia jam net du atvirutinių stiliaus eilėraščius, žmonių nutolimas nuo savos literatūros iššaukia kitą jo komentarą, panašiai kaip voratinklis sode. Visa tai apdainuojama naiviai, autoriui galbūt tikint, kad atidengia negirdėtas tiesas.

Niūresnį išpūdį daro skaitytojui patys naujas Kisieliaus eilėraščiai, sudarantys skyrelį „Gintaro lašai“. Atrodo, kad poetas buvo apsilankęs Lietuvoje ir glausčiausią tų viešnagės išpūdžių sintezę išreiškė eilėraštyje „Tautos veidas“.

Kadaise buvo Lietuva Kryžių ir dievstulpių tauta... Šiandien ji merdi nevyti Tarytum Dievo nubausta.

Kiek daug šiandien Lietuvoje Žmonių su žvėrio (sic!) širdimis. Kas pasidarė su tauta? Kas pasidarė su mumis? (Tautos veidas)

Deja, atsakymo į klausimą „kas pasidarė su mumis“ nėra. Tuo tarpu dūsavimų ir priekaištų tautos kamienui nesigailama:

Nors į šalį metė Pjautuvą ir kėjų, Penkiasdešimt metų Pakaitė lietuvių“ (Po penkiasdešimt metų)

Vienur aptinkam, kad „lietuviai yra prisitaikėlių tauta“ (psl.92), kitur sužinom, kad

Lietuvai gyvenant vogti Būtinai turi išmokti, Reikia imti, reikia duoti. Reik mokėti kombinuoti (Lietuviška demokratija)

Nors prasimušantis po tuos posmus nusivylimas ir beįgiskumas yra neužginčijamai autentiški, išgyventi, teisuoliška, prokuroriška autoriaus poza nėra patraukli skaitytojui. Pernelyg toji egzaltacija primena panašias jeremiadas mūsų spaudoje.

Romualdas Kisielis, ŽAIZDOS ŠIRDYJE. Eilėraščiai. Viršelis ir skyrių nuotraukos R. Kisieliaus. Vilnius, „Austėja“, 1997 m., 112 psl.

Scenoje autorei talkino ir vaikų ansamblis, kuriam akompanavo Anas Miliauskas. Jis atliko poetės sukurta dainas.

Aniutos knyga „Akimirka kelionės dienorašty“ – netradicinė. Autorė rašo apie savo vaikystę, mokslo dienas, meilę tėvynei, žmogui, apie susitikimus su nusipelnusiais Lietuvai žmonėmis, kaip pvz. a.a. diplomatas Juozas Urbšys. Kiekvienas jos puslapiuose randa sau tinkamų atvejų, minčių. Yra ir poetės eilėraščių, kurių atvirumas ir nepretenzingas grakštumas pasiekia kiekvieno skaitančiojo širdį. Poetė atskleidžia tai, kas jautriam žmogui nesvetima: gerumą ir šilumą, kuris sklinda iš kiekvieno šios knygos lapo.

Dalyviai porą valandų klausėsi autorės skaitymo, Bronelės Leonienės deklamavimo ir nuosirdžiaus akt. D. Kazragytės bendravimo. Salė buvo papuošta dail. Aurelijos Končienės karpiniais, dail. J. Korytės spalvota grafika ant šilko, sukurta Aniutos kūrybos motyvais.

Didelėmis autorės ir jos kūrybos vertintojų pastangomis ši knyga pasiekė skaitytojus. Tai antroji jos knyga. Pirmą poezijos knygelę turėjo nemažą pasisekimą tarp poezijos mėgėjų. „Akimirka kelionės dienorašty“ spausdinta Kauno „Aušros“ spaustuvelyje (12,500 litų). Autoriui pavyko surinkti 8400 litų. Likę skolinga per 4000 litų. Kadangi autorės mėnesio pajamas tesudaro tik invalidumo pensija 240 litų, ji atsidiūrė finansinėje aklavietėje ir būtų labai dėkinga tautiečiams, kultūros mecenatams, kurie galėtų autorę paremti savo auka. Jos adresas: Aniuta Vitkauskaitė-Dukynienė, Jaunimo 9-27, 4520 Marijampolė, Lithuania.

Vokietijos pašto ženklai, kurių autorius yra dail. Vytautas-Kazys Jonynas, gyvenęs Vokietijoje 1944-1951 m. Jis yra nupiešęs apie 137 pašto ženklus ir susilaukęs plataus tarptautinio pripažinimo

Muzikinis lobis išeivijoje

Lietuvių muzikologijos archyvas Čikagoje – didžiausias už Lietuvos ribų

KAZYS SKAISGIRYS

1986 m. liepos 22 d. buvo sujungti du archyvai Jaunimo centre Čikagoje: Juozo Žilevičiaus lietuvių muzikologijos archyvas ir Juozo Kreivėno lietuviškos muzikos biblioteka. Nuo tos datos pilnas šios įstaigos pavadinimas yra toks: „Žilevičiaus-Kreivėno lietuvių muzikologijos archyvas. Tai dalis Lituanistikos tyrimo ir studijų centro, kurio pirmininkas yra dr. Jonas Račkauskas.

1984 m. spalio 12 d. Juozas Kreivėnas ir LTSC pirmininkas dr. Jonas Račkauskas pasirašė susitarimą: „Kadangi Krista-navičiaus fondas yra užtikrinęs LTSC-ui patalpą Jaunimo centre Čikagoje, Kreivėnas neatsiunkiamai dovanuoja savo muzikologijos rinkinį, pavadintą Lietuviškos muzikos biblioteka, LTSC-ui, kuris perima, tvarko ir globoja šį rinkinį kaip lietuvių tautos turtą“. Kitame sutarties punkte pasakyta: „Kol amžiumi ir sveikata Kreivėnas pajėgus, tol jis įsipareigoja bibliotekoje dirbti kaip jos direktorius ir toliau ją didinti“. J. Kreivėnas staiga mirė 1987 m. gegužės 24 d., grodamas per pamaldas Aušros Vartų šventovėje Čikagoje. Palaidotas lietuvių Šv. Kazimiero kapinėse.

Apie 1980 m. J. Žilevičiaus regėjimas visiškai nusilo. Jaunimo centro kavinėje įvyko atsišveikinimas, ir Žilevičius išvyko pas dukterį į Baltimore, MD.

Po jo išvykimo kurį laiką archyva tvarkė Gilė Liubinskaitė. 1981 m. B. Pakštas, kuris buvo archyvo taryboje, prikalbėjo mane įvairyti Žilevičiaus muzikologijos archyvą. Aš tai galėjau daryti tik nuo kitų darbų atliekamu laiku. Pirmiausia reikėjo prasiskinti kelią – sutvarkyti visą tai, kas buvo sudėta dėžėse ant grindų. 1985 m. balandžio 2 d. J. Žilevičius atsiuntė sutikimą sujungti archyvus. Laišką mašinėle parašė Aleksandras Radzius, nes Žilevičius dėl visiško akių nusilpimo jau negalėjo rašyti. Jis tik pasirašė laišką. Birželio mėn. jis atsiuntė dar vieną laišką, kuriame džiaugėsi archyvų sujungimu. Šį kartą laišką surašė Rūta Pakšaitė.

J. Žilevičius mirė Baltimorėje 1985 m. liepos 5 d. Žilevičiaus muzikologijos archyvo tarybą sudarė šie asmenys: Algis Modestas, pirmininkas, Jonas Borevičius, SJ, dr. Leonardas Šimutis, Dalia Kučėnienė, B. Pakštas, Petras Vacbergas. Jie visi pasirašė dokumentą, perduodantį visą archyvo turtą LTSC-ui.

J. Kreivėnas ir J. Žilevičius didesnę gyvenimo dalį rinko gaidas, programas, nuotraukas, spaudos iškarpas ir kitą muzikinę medžiagą. Jų dėka ir turime šį muzikologijos turtą, kuris yra didžiausias už Lietuvos ribų.

● Ačiū Dievui už knygas. Jos yra mirusių balsai, kurie padaro mus praėjusių amžių paveldėtojai (Channing).

DANUTĖ ŽILAITYTĖ

Mamos akys

Buvo tokia tyla, tokia baisi. Atrodė, kad mirusieji kelias.

Mano žalios akys, panašios į žolę, meilgai žiūrėjo į tavo akis, mama.

Į tavo žydras akis, žydras už rudens dangų.

Išmokei mane melstis, džiaugstis jaunais medžių lapais, ir gelsvais lapais, nešamais rudens vėjos.

Kai sirgai, pasakei kartą: neverk, susitiksime, laukiau tavęs ten, kur niekas niekada neverkia.

Mano žalios akys išbluko. O tavo akys, mama, vis žydi, vis šviečia – mano širdy.

Kai ruduo vaikščioja

Lėtai krinta lapai – geltoni, raudoni. Rudas ruduo vaikščioja po sodus. – Prie balto šulinio kalbasi moterys. Jų akys į lapus panašios. – Visur šešėliai: žolė, ant vieškelio, ant vaisių. – Gėlės neskleidžia saldžių kvapų nei dieną, nei mėnesienoj. – Rudas ruduo vaikščioja visur, lėtai, abejingai.

Nusilenkiausi brastiskleidusiai gėlei, baltiems debesims, jauniems medžių lapams, paukščių lizdams, rasotai pievai. Ir negalvoju apie savo gyvenimą, greit artėjantį prie Paslapties....

Jeigu mano gyvenimas – sapnas, norėčiau sapnuoti tik Tave, Dieve.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Jeronimo Kačinsko, Bostono lietuvių kompozitoriaus, dirigento ir pedagogo, dėsciusio kompoziciją ir dirigavimą Berklio muzikos kolegijoje, devyniasdešimties gimtadienis buvo iškilmingai paminėtas balandžio 18 d. koncertu Klaipėdos universiteto salėje. Sukaktuvininko kūrinius atliko Vilniaus styginis kvartetas, klaidėdiečių choras „Gilija“ ir Klaipėdos universiteto meno fakulteto merginų studijos choras. Šia proga „Lietuvos ryto“ skaitytojams primename, kad sukaktuvininkas, gimęs 1907 m. balandžio 17 d. Vilkulėje, dabartiniame Raseinių rajone, yra baigęs Klaipėdos muzikos mokyklą, studijęs gilynės Kauno muzikos mokykloje ir Prachos konservatorijoje. Kompozitorius Jeronimas Kačinskas, Lietuvos kompozitorių sąjungos nariu tapęs 1989 m., už savo kūrinius 1991 m. yra apdovanotas valstybine Lietuvos premija ir išrinktas Klaipėdos garbės piliečiu, vieną Klaipėdos muzikos mokyklą pavadinus jo vardu. Teigiama, kad sukaktuvininkas išeivijoje yra sukūręs apie šimtą muzikos kūrinių.

Minima jo opera „Juodas laivas“, Mišios karaliaus Mindaugo garbei, kantata „Saulės giesmė“. Sol. Genovaitė Stanaitytė-Vasiliauskienė, lyrinis sopranas, Australijos Adelaidėje kukliai paminėjo dvi sukaktis – sulaukto pensininkės amžiaus ir vadovavimo chorui „Lituanica“ dvidešimtpenkmečio. Ji yra šakiėtė, baigusi Skuodo gimnaziją, dainavimą ketverius metus studijavusi Kauno konservatorijos Gedan ir Vladislavos Grigaitienės klasėse. Dainavimo studijas dvejus metus tęsė Adelaidės konservatorijoje ir pas sol. A. Binkevičiūtę-Gučvičienę. 1964 m. su koncertais lankėsi JAV lietuvių kolonijose. Australijoje dainuodavo lietuvių bei australų renginiuose, valstybiniame Adelaidės radiofone. Jai, atrodo, pakenkė nepastovios ir nepalankios dainavimo studijos. Geriau sekėsi su chorui „Lituanica“ atiduotu dvidešimtpenkmečiu. Ten ji suorganizavo oktetą „Klajūnas“, mergaičių chorą „Eglutė“, moterų ansamblį, dėstė dainavimą Adelaidės lietuvių savaitgalio mokyklėlėje.

Lituanistikos institutas, skirtas tik išeivijai, buvo įsteigtas Čikagoje 1952 m. kovo 2 d. Platesnis darbo dirvonas lituanistams ir išeivijoje, ir Lietuvoje atnešė jos prisikėlimas nepriklausomam gyvenimui. Tad 1994 m. birželio 21 d. iniciatorijų konferencijoje Vilniaus pedagoginiame universitete buvo įsteigta platesnio masto Pasaulio lituanistų bendrija, apimanti visas mokslo sritis, susietas su lituanistika: ir etnologija, ir folkloristika, ir mitologija, net ir Lietuvos architektūra. Bendrijai vadovauja Vilniaus pedagoginio universiteto prof. dr. Albertas Zalatorius. Šios vasaros liepos 1-2 d.d. Pasaulio lituanistų bendrija Vilniaus pedagoginiame universitete turės savo IV konferenciją „Lituanistika šiandienos pasaulio tautų ir problemos“. Organizacinę konferencijos komitetą sudaro: pirm. kalbotyrininkas B. Stundžia (Taikos 18-72, Vilnius 2017), I. Lukšaitė (istorija), B. Stundžienė (folkloristika), A. Samalavičius (kultūrologija), B. Savukynas (kalbotyra), G. Viliūnas (literatūrologija). Konferencijon kviečiami ir užsienyje gyvenantys lietuviai.

Lituanistikos institutas Čikagoje savo darbo nenutraukė, nors gausus jo narių būrys dabar jau aktyviai reikiiasi Pasaulio lituanistų bendrijoje. „Draugo“ šeštadieniniame priede vasario 1 d. pranešama, kad buvo kalbėta net ir apie Lituanistikos instituto uždarymą. Tačiau narių dauguma nori institutą išsaugoti kaip svarbią kultūrinę vienietą Mokslo ir kultūros simpoziume Čikagoje. Tad korespondenciniu būdu buvo išrinktas naujas Lituanistikos instituto prezidiumas: pirm. dr. Andrius Valevičius, vicepirm. Rasa Mažeikaitė, sekr. Vytautas Jonynas, narė Ilona Maziliauskienė. Didžioji jų dalis yra Kanados lietuviai. Tad Lituanistikos instituto vadovybė perkeliama Kanadon. Pirm. dr. A. Valevičius Mokslo ir kultūros simpoziumo Čikagoje organizacinę komisiją Lituanistikos instituto atstovais paskyrė dr. Tomą Remeikį ir dr. Joną Račkauską. Simpoziumas įvyks lapkričio 27-30 d.d.

Lietuvos simfoninis orkestras, diriguojamas Juozo Domarko, kunigaikščio M. K. Oginskio polonezu „Atsisveikinimas su Tėvyne“ pradėjo koncertą Rietavo Šv. Arkangelo Mykolo šventovėje, skirtą pirmosios Lietuvoje Rietavo muzikos mokyklos šimtas dvidešimtpenkmečiui.

Jurgio Baltrušaičio namuose Maskvoje Vilniaus „Lietuvos aidų“ galerija, paprašyta Lietuvos ambasados Rusijoje, surengė dabartinės lietuvių tapybos darbų parodą „Anapus laiko“. Pasak galerijos vadovės Birutės Patašenės, ši paroda nebuvo išsami, bet ji leido maskviečiams susidaryti nuomonę apie jiems nepažįstamą lietuvių tapybą, kurtą komunistinio režimo sąlygomis, nerodytą oficialiose Pabaltijo ir sąjunginėse parodose. B. Patašenės pranešimu, šiai parodai buvo atrinkta 30 tapybos darbų, kuriuos tose sąlygose sukūrė Lietuvos dailininkai A. Martinaitis, V. Kirsarauskas, V. Antanavičius, L. Surgailis, K. Zimblytė ir L. Katinas. Jiems teko patirti įvairių visuomeninės ir politinės situacijos vingių bei lūžių.

Lietuvos operos bičiulių draugija, veiklą pradėjusi prieš pusantų metų, vienija apie du šimtus operos mylėtojų, tarp kurių yra dirigentas Jonas Aleksa ir žymusis tenoras Virgilijus Noreika. Draugija, vadovaujama Vidmanto Zakarevičiaus, įsteigė „Kip-ro“ statulėlę, kurią praėjusi sezoną labiausiai pasižymėjusiam operos solistui ar solistei paskiria Lietuvos operos bičiulių draugija. Miniatiūrinę bronzos žymens statulėlę sukūrė draugijai priklausantis skulptorius Gediminas Jukūbonis, pasinaudodamas Kipri Petrauskui anksčiau sukurta savo paminkline skulptūra, pastatyta prie Lietuvos operos ir baleto teatro Vilniuje. Pirmasis „Kipras“ jau yra paskirtas ir Menininkų rūmose įteiktas Lietuvos operos primadonai Irenai Milkevičiūtei, pasaulinio garso sulaukusiam sopranui. Iškilme Menininkų rūmose baigta sol. I. Milkevičiūtės bei jos auklėtinio koncertu.

Du jauni Lietuvos baleto šokėjai balandžio 25 d. debiutavo P. Čaikovskio „Gulbių ežero“ pagrindiniuose vaidmenyse. Aštuoniolikmetė Nelė Beliakaitė Lietuvos operos ir baleto teatre Vilniuje atliko Odetos vaidmenį, devyniolikmetis Aurimas Paulauskas – princas Siegfriedas. Abu jie yra M. K. Čiurlionio meno mokyklos ir iš jos išaugusios Vilniaus baleto mokyklos auklėtiniai. N. Beliakaitė mokėsi pas pedagogę Ireną Požerienę ir Jolantą Vymerytę, O Lietuvos operos ir baleto teatre dirba su choreografiniu Lilijana Dišlere ir Jonu Katakiniu. 1994 m. pabaigoje ji dalyvavo tarptautiniame jaunųjų baleto šokėjų konkurse Paryžiuje ir buvo apdovanota konkurso diplomu. 1995 m. pradžioje ji laimė išbandę Šveicarijos Lozano tarptautiniame jaunųjų baleto šokėjų konkurse Didžiąją Maskvos teatrą, laimėdama III vietą. A. Paulauskas Vilniaus baleto mokykloje mokėsi pas pedagogus Nijolę Martison ir Danielių Kiršį. Operos ir baleto teatre jis, kaip ir N. Beliakaitė, yra pasirinkęs tuos pačius choreografus Joną Katakinią ir Lilijaną Dišlerę.

Rašytojo Konstantino Jasiukaitės (1882-1941) atminimas Panevėžyje šimtas penkioliktųjų gimimo metinių proga buvo pagerbtas skulptoriaus Alfredo Jurgio Pajudžio paminklinio medžio drožinio atidengimu velionės name, kuriame dabar gyvena jo dukra Eugenija Ramanauskienė su šeima. K. Jasiukaitis, gimęs Laboruose, dabartiniame Pakruojo rajone, mokėsi Linkuvoje, Mintaujos gimnazijoje. Šiauliuose jis gyveno viename kambaryje su Jonu Bilūnu, buvo pradėjęs rašyti vaidinimus, kitus prozas kūrinius. Jis taipgi keliavo po Vakarų Europą, 1909-1910 m. gyveno Capry saloje prie Napolio ir dirbo asmeniniu M. Gorkio sekretoriumi. Lietuvon grįžo 1912 m. Pasak filologės Albinos Saladūnaitės, tada jau daug ką matė kitokiomis akimis. Atsiminimuose „Raudonoji banga“ K. Jasiukaitis karčiai atsisveikino su buvusia artima socializmo ideologija ir rašytojo duona. Beveik visą likusį nepriklausomos Lietuvos laikotarpį gyveno Panevėžyje ir dirbo Ligonų kasos direktoriumi. V. Kst.

Viduryje leidinio „Akimirka kelionės dienorašty“ autorė A. VITKAUSKAITĖ-DUKYNIENĖ-LAUKŲ ŽOLĖ, dešinėje aktorė D. KAZRAGYTĖ, kairėje – dailininkai

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 62 milijonus dolerių

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind.2.25%	Asmeninės paskolas nuo 7.00%
180-364 d. term. ind.2.50%	
1 metų term. indėlius2.75%	Sutarties paskolas nuo 7.00%
2 metų term. indėlius3.75%	Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu
3 metų term. indėlius4.25%	1 metų5.25%
4 metų term. indėlius4.50%	2 metų6.25%
5 metų term. indėlius5.25%	3 metų6.75%
1 metų GIC-met. palūk.2.75%	4 metų7.00%
1 metų GIC-met. palūk.3.00%	5 metų7.50%
2 metų GIC-met. palūk.4.00%	Su keičiamu nuosimčiu
3 metų GIC-met. palūk.4.50%	1, 2, 3 metų4.95%
4 metų GIC-met. palūk.4.75%	
5 metų GIC-met. palūk.5.50%	
RRSP, RRIF ir OHSP2.00%	
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.3.00%	
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.4.00%	
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.4.50%	
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.4.75%	
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.5.50%	
Taupomąją sąskaitą2.00%	
Kasd. pal. taupymo sąsk.2.00%	
Kasd. pal. čekių sąsk.2.00%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.2.75%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai **"INTERAC" kortelė**

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

BVL ELECTRICAL ENGINEERING Licence E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

- ELEKTROS INSTALACIJAS
- VEŠINIMO SISTEMAS
- ŠALDYTVUVUS
- SKALBIMO MAŠINAS
- ELEKTRINES PLYTELES
- DŽIOVINTUVUS
- KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS

Skambinti Vytui tel. 200-8960 arba 236-9071, Toronto.
Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & HEATING

Taisau ir įvedu

- Centrines šildymo ir A/C sistemas
- Skalavimo mašinas, džiovintuvus
- Oro drėkintuvus (Humidifiers)
- Indų plovimo mašinas, viryklas
- Šaldymo sistemas, šaldytuvus

Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.
Skambinti R. Jareckui tel. 416 370-3539 arba 416 740-9650 Toronto (Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

ROYAL LEPAGE

Jeif norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

DRAUDA
Gyvybės – verslo – namų – automobilių – sveikatos – kelionių – pensijų (RRSP, RRIF)
Greitas ir tikslus patarnavimas. Skambinkite

JUOZUI EIMIUI RAMUI
tel. 239-7733

namų 766-5857 FAX 234-5187

CHOLKAN INSURANCE BROKERS LIMITED
3836 BLOOR ST. W., ETOBICOKE, ONTARIO M9B 1L1
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Parduodant ar perkant nekilnojamojo turto nuosavybę visais reikalais prašau kreiptis į

TEODORA STANULI
SĄŽININGAS IR GREITAS PATARNAVIMAS
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A9
(2 bloklai į vakarus nuo Lietuvių namų)
tel. 416 769-1616 FAX 416 769-1524

Specialios olimpiados slidinėjtojai su vadovais iš Lietuvos ir jų globėjais 1997 m. vasario mėn. Collingwood'e, Ont. Pirmoji eilė iš kairės: Aleksandras Augaitis ir Rūta Augaitienė iš Collingwood'o, Jadvytė Fabionavičiūtė ir Kristina Siciova iš Lietuvos, Lina Kuliavienė iš Toronto; antroji eilė iš kairės: Romas Siginevičius, Jonas Baltutis ir Angelė Bajorienė (vadovė) iš Lietuvos, Vida Juzukonytė iš Toronto ir Jonas Arbačiauskas (vadovas) iš Lietuvos. Visi sportininkai laimėjo po auksinį medalį, o abi mergaitės dar laimėjo ir sidabrą!

SPORTAS

Krepšinio sukaktis

Šiais metais sukanka 75 metai, kai Lietuvoje įvyko pirmosios oficialios krepšinio rungtynės Kaune 1922 m., bet jų žaidimai nebuvo laikomi oficialiomis rungtynėmis. Per 75 metus Lietuvos vyrai yra laimėję auksą Europos čempionate 1937 ir 1939 metais. 1986 m. Kauno "Žalgiris" iškovojo Tarpkontinentinę taurę. 1995 metais Lietuva laimėjo sidabrą Europos čempionate. 1992 m. ir 1996 m. vyrai laimėjo olimpinis bronzos medalius. Moterys yra laimėjusios sidabro medalius 1939 m. Europos čempionate.

Š. Marčiulionis tyliai pasitraukia

Anksčiau buvo spėjama, kad šie metai gali būti paskutiniai, kai Šarūnas Marčiulionis žais krepšinį NBA lygoje. Dienraštis "Denver Post" pranešė, kad balandžio 19 d. oficialiai baigė savo aštuonerių metų NBA karjerą. Jis buvo pirmas

lietuvis, patekęs į šią lygą, dalyvavo 380 rungtynių ir įmetė 4864 taškus. Ši sezono dėl operuotos kojos jis tegalėjo dalyvauti 17-jų rungtynių žaisdamas Denverio "Nuggets" komandoje.

"Phoenix Suns" klubo trenerio pav. D. Nelsonas, dirbęs su Lietuvos olimpine rinktinė, šitaip apibūdino Marčiulionį: "Magicas Johnsonas, Larry Birdas. Jūs girdėjote apie jų atsiveikimą. O štai čia mes turime vaikina, kuris savotiškai yra nuveikęs daugiau negu šie žaidėjai kartu sudėjus – ne JAV, o pasaulio mastu. Š. Marčiulionis suglumino sovietų mašiną, jis pakylėjo savo tėvynainius iki olimpinio medalių. Jis tai darė psichologiškai, finansiškai, fiziškai".

Toliau laikraštis prisimena, kai jis užmezgė ryšius su muzikine grupe "Grateful Dead". Netrukus iš jų gavo pirmą 5000 dol. čekį, vėliau – daugiau čekių. Pradėjo išmarginti marškinėlių prekybą. Po to, kai Lietuvos rinktinė nešiojo tuos marškinėlius Barcelonoje olimpinėse medalių įteikimo proga, tūkstautėi juos pirkto. Visą pelną Marčiulionis paskyrė labdarai, suteikęs medicinos pagalbą likimo nuskriaustiems

Lietuvos vaikams. Nelsonas sako: "Jis yra vienas tų filantropų, kurių tikroji paramos dalis atspindi tik 10%. Jūs likusios ašisbergo dalies tiesiog nematote".

Šiuo metu Vilniuje veikia jo vardo krepšinio mokykla, kurioje mokosi apie 600 vaikų. Taip pat jis yra Lietuvos krepšinio lygos pirmininkas. Pagal Marčiulionį krepšinis Lietuvoje keičiasi: "Krepšinis visada buvo Lietuvos pasipriešinimo Rusijai dalis. Dabar žmonėms politika nebeaktuali, reikia į krepšinį žiūrėti kaip į pramogą".

"Lietuvos ryto" žiniomis, atrodo, kad Marčiulionis vyks į San Diegą, Kaliforniją, kur studijuos tarptautinį verslą.

Svarbus pranešimas

Profesionali Toronto krepšinio komanda "Raptors" ir telefono bendrovė "Bell Canada" padeda Toronto apylinkėje įsteigti tarpusavio mišrias (berniukų ir mergaičių) lygas "House Leagues" vaikams tarp 7-13 metų amžiaus ("Bell Raptorball Youth Leagues"). Jie kviečia lietuvius sudaryti savo lygą, kurioje vaikai būtų suskirstomi į komandas, nepaisant kuriam lietuviškam klubui jie priklausytų. Aišku, jie kitokiose žaidynėse žaistų savuose klubuose. Tarp lapkričio 1 ir balandžio 15 kas savaitę įvyktų vienos valandos treniruotės ir vienos valandos žaidynės. Tai būtų gera aplinka jauniems išmokti žaisti krepšinį. Taip pat reikėtų ir trenerių, kurie vadovautų šioms komandoms.

Sumokėję \$25 registracijos mokesį vaikai gautų po marškinėlius (T-shirt) ir būtų apdrausti susižeidimo atveju. Jie taip pat turėtų progą stebėti vieną "Raptors" treniruotę. Lygą gautų kamuolius ir švilpukus bei treniravimo vadovėlius. Treneriams būtų surengtos dvi treniravimo pagrindų pamokos, kurias pravestų "Raptors" televizijos komentatorius lietuvis Leonas Rautinis. Tie, kurie norėtų, kad jų vaikai dalyvautų tokioje lygoje ir tie, kurie norėtų būti treneriais, prašome susisiekti su Stepu Ignatavičium, jn. 416 233-1375. Nuo jų atsiliepimų priklausys, ar lietuvių įstengs tokią lygą sudaryti. V.S.

Veiklos žinios

Tarptautinė lengvaatlečių federacija paskelbė 1996 m. pasaulio geriausių lengvaatlečių sąrašą, kurio pirmame dešimtuke yra ir du Lietuvos lengvaatlečiai: disko metikas V. Alekna 4-tas (67,82 m), septynkovinė V. Nazarovienė 6-ta (6451 tšk.). Šuolininkė N. Žilinskienė buvo 11-ta (196 m), ieties metikė R. Ramanauskaitė 15-ta (65,46 m), disko metikas V. Kidykas 17-tas (65,02 m).

Pasaulyje stalo teniso pirmenybėse Anglijoje dalyvavo 8 Lietuvos stalo tenisininkai. Moterų komandinėse varžybose lietuvaitės įveikė Armėniją 3:0 ir Angliją 3:1, bet pralaimėjo (3:0) vengrėms, (3:1) ukrainietėms ir (3:0) P. Korėjai. Lietuvaitės savo grupėje užėmė 4-tą vietą ir toliau varžėsi dėl 13-24 vietos. Čia susitiko su prancūzėmis ir laimėjo 3:1. Lietuvos vyrų rinktinė laimėjo prieš Azerbaidžaną, Bahreiną ir Kamerūną, o pralaimėjo Alžyriui ir Indonezijai.

Jolanta Polikevičiūtė Lietuvos dviratininkė Prancūzijoje vykusiose dviračių lenktynėse užėmė 3-čią vietą. A.S.

Skautų veikla

Kunig. Birutės dr-vės sueiga šaukiamą gegužės 27, 7.30 v.v. pas Daną Gudelytę, 107 Durie St. Viešnia iš Lietuvos kalbės apie vertingą gydymąsi augalų savybėmis. Visos skautininkės kviečiamos dalyvauti. K.

Queen Travel International Ltd ALGIS MEDELIS
133 Roncesvalles Ave., TORONTO, Ont. M6R 2L2 Tel. 416 531-4800

Oficiali Lietuvos avialinijos bilietų pardavimo agentūra Kanadoje
Kelionės į visus kraštus, visomis oro linijomis
Į Lietuvą: su AIR CANADA ir LAL – iš Toronto, Halifaxo, Otavos, Montrealio, Kalgario, Edmontono ir Vankuverio –
GARANTUOTAI GERIAUSIOS KAINOS
Iš Toronto, Montrealio, Otavos – su FINNAIR
Iš Toronto – su LUTHANSA, KLM, LOT
Skambinkite arba asmeniškai susitikite su manimi trečiadieniais tarp 11 val.ryto ir 6 val.vak. **Queen Travel** įstaigoje. ALGIS MEDELIS

MEDELIS CONSULTING
1407 Sarcee St., Oshawa, Ont. L1G 4N2
Tel. 1-905-436-9903 FAX 1-905-728-5745
ALGIS ar STEFA MEDELIAI
Visos paslaugos atskirai. Jūsų gimines iš Lietuvos, arba Jums skendant į Lietuvą. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. PER 7 DARBO DIENAS JŪSŲ GIMINĖMS LIETUVOJE TIESIAI Į RANKAS PERDUODAM AMERIKIETIŠKUS DOLERIUS. G A R A N T U O T A !

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA

AKTYVAI per 106 milijonus dolerių

MOKA:	IMA:
2.00% už 30-89 dienų term. indėlius	už asmenines paskolas nuo7.00%
2.25% už 90-179 dienų term. indėlius	už nekilnojamojo turto paskolas (mortgages):
2.50% už 180-364 dienų term. indėlius	su nekeičiamu nuosimčiu
2.75% už 1 m. term. indėlius	1 metų5.25%
3.75% už 2 m. term. indėlius	2 metų6.00%
4.25% už 3 m. term. indėlius	3 metų6.50%
4.50% už 4 m. term. indėlius	4 metų7.00%
5.25% už 5 m. term. indėlius	5 metų7.25% (fixed rate)
2.75% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
3.00% už 1 m. GIC invest. pažym.	
4.00% už 2 m. GIC invest. pažym.	
4.50% už 3 m. GIC invest. pažym.	
4.75% už 4 m. GIC invest. pažym.	
5.50% už 5 m. GIC invest. pažym.	
2.00% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	su keičiamu nuosimčiu
3.00% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	1, 2 ar 3 metų4.95%
4.00% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	
4.50% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
4.75% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.	
5.50% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.	
2.00% už OHSP (variable rate)	Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrėji mortgicijai.
2.00% už taupymo sąsk. (gyv.draud.)	
2.00% kasd. pal. čekių sąsk. nuo 50.000	
3.75% už JAV dol. 1 m. GIC	
2.75% už JAV dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)	

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

Nemokama narių gyvybės drauda (taupymos sąsk.) pagal santaupų dydį iki \$2,000.
Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas.
Gaunama kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. Nekilnojamojo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire transfer) į Lietuvą ir kitus kraštus.

KASOS VALANDOS

- Pirm., antr., trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:

Lietuvių Namuose – 1573 Bloor St. W., Toronto ON M6P 1A6
Telefonas: 416 532-1149
Etobicoke – 2975 Bloor St. W., Toronto ON M8X 1C8
Telefonas: 416 207-9239

PRINTING
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus. Priimanos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave., Toronto Ont., M8V 1R3
Savininkas Jurgis Kuliešius

Knygų rėykla **"SAMOGITIA"** meniška ir išsami knygų bei žurnalų.
A. Plėnys
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

Sutton GROUP

PAŽADU JUMS
24 valandų tarnybines paslaugas, greitą dėmesį, sąžiningumą, išsamią informaciją. Prašau skambinti šandien

tel. 416 236-6000
pirkimo ar pardavimo klausimais

sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

Į Lietuvą su Nordland Express

Siuntiniai laivu • Oro paštu

Pinigų perdavimas • Prekybiniai pervežimai

Nordland Express 1650 Bloor St. W., Toronto, Ontario, Canada M6P 4A8
Darbo valandos: Nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. iki 6 v.v.

Toronto 416 535-5000

Skrydžiai: North York 164 Willowdale Ave., North York, Ont. 416 222-4021
Hamilton Alfredas Zorkus 905 522-9966
London Jonas ir Marytė Narusevičiai 1055 Guildwood Blvd. 519 657-1751
Montreal Andrejs Vitols 105 56th Ave., Lachine 514 637-9102

Už Toronto ribų 1-800-561-3113

Kelionės į Lietuvą 1997!
 Kainos priklauso nuo oro linijos bei
 kelionės trukmės. Teiraukitės apie mūsų SUPER SAVING kainas.
 Sutvarkome išskvėtimus ir parūpiname draudas
 Organizuojame grupines ir individualias keliones laivais
 Skambinti **Audronei** tel. 416 255-8473,
 Faksas 416 252-8854
 Re. #02556148 Division of Scandinavian Travel Centre

**Prieš norėdami pirkti ar parduoti
 namus, kreipkitės į**
RUBY REAL ESTATE LTD., Broker
 27 John St., City of York, Ontario M9N 1J4
Tel. (416) 249-RUBY(7829)
Profesinis nekilnojamos nuosavybės reikalų tvarkymas
 SKAMBINKITE:
Victor E. Rudinskas, Chief Broker,
 B.Eng., M. Eng., P.Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.
 ARBA
Dr. Leona Rudinskas, Associate Broker
 Jūs galite sutaupyti už teisinį patarnavimą

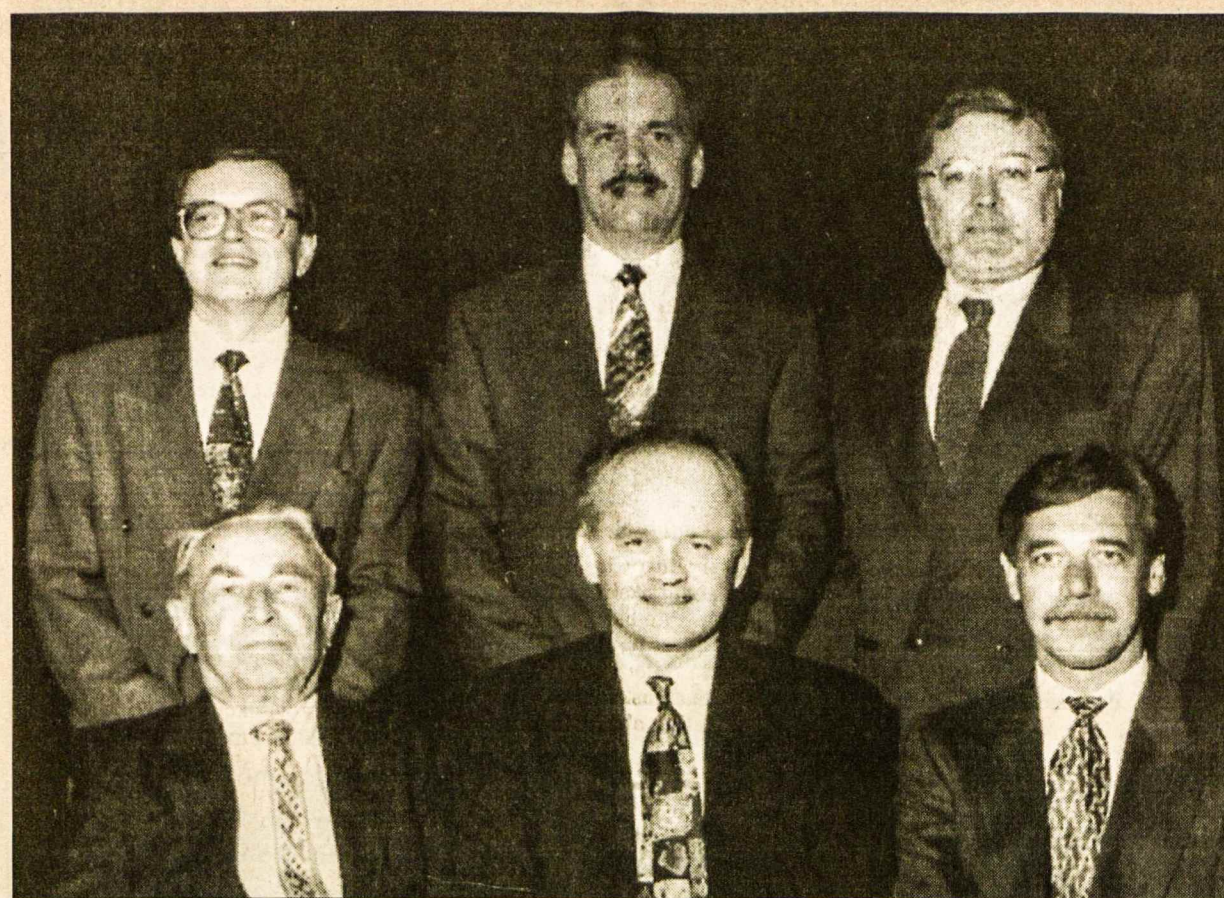
Perkat ar parduodat namą?
Patikėkit šį rūpestį man.
Aš jums sąžiningai patarnausiu.
Gintautas Tumosa
TEL. 416 769-1616
 E-mail: gintast@interlog.com
 Nemokamas namų įvertinimas
West Realty Inc., REALTOR®
 1678 Bloor Str. West, Toronto, Ont. M6P 1A9

Astra Travel & Services Inc.
 1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvių Namus į vakarus)
 Ontario, Canada, M6P 1A7
TEL: 416 538-1748 FAX: 416 538-4390
LIETUVIŠKAS kelionių biuras
 ♦ Patarnauja visais kelių klausimais
 ♦ Ypatingai geros kainos visomis oro linijomis
 ♦ Nebrangūs ir patikimi draudimai
 ♦ Idomūs maršrutai Lietuvoje
 ♦ Skubūs išskvėtimai
 ♦ Dokumentų vertinimas
 ♦ Pačios geriausios kainos atvykstančioms iš Lietuvos
 ♦ Nemokamas bilietų pristatymas į namus
 ♦ Toronto miesto ribose keleiviams, negalintiems apsilankyti mūsų įstaigoje, patarnaujame namuose
 ♦ Dažnai skraidančių dėmesiai – 14-tas bilietas nemokamai
 Birželio 8 dieną važiuokite su grupe, papigintos kainos, skrydis be nakvyinės, patogus persidėsimas. Sveikiname lėktuvio laimėtoją A. Civišką. Garantuojame sąžiningą patarnavimą!

Dr. DAIVA NORKIENĖ
ŠEIMOS GYDYTOJA
 Mielai priima naujus pacientus
(416) 767-7725
 2150 Bloor Street West (prie Runnymede), Toronto, Ontario M6S 4V7, Suite 205 (pirmame aukšte)

Juozas (Joseph) NORKUS
 Re/max West įstaigoje
 ilgiausiai dirbantis agentas.
 – 25 metų namų remonto patirtis.
 – Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patirtis.
 – Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.
RE/MAX West Realty Inc.
 1678 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A9
 Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel. 416 769-1616, namų – 416 532-5893
 Nemokamas namų įvertinimas

Royal Travels & Tours Inc.
 Daugiau kaip 15 metų kelionių patarnavimo praktika
SKUBU! SKUBU! 1997 M. VASAROS SKRYDŽIAI
Į VILNIŲ NUO \$699 – NEITIKIMA KAINA!
 • Geriausios kainos visame mieste • Didelis skrydžių ir draudos papigintimas pensininkams • Visi skrydžiai geromis ir patikimomis linijomis – Finnair, LAL, KLM, BA, AC ir Lufthansa • Taip pat mes patarnaujame išskvėtimų ir vizų gavimo reikaluose • Nemokamas bilietų pristatymas • Specialios kainos verslininkų (Business) kelionėms į Europą, Aziją, Australiją ir Šiaurės Ameriką.
SKAMBINKITE RIT TEL. 416 237-1767
 Livia pasiruošusi Jums kuo geriausiai patarnauti
 4204B Dundas St. W., Main Floor, Etobicoke, Ontario M9X 1Y6, FAX 416 237-9191

Toronto "Paramos" kredito kooperatyvo 1997 m. valdyba: sėdi (iš kairės) vicepirmininkas H. STEPAITIS, pirmininkas D. VAIDILA, sekretorius K. DRAUDVILA; stovi narys J. SLIVINSKAS, vedėjas L. ZUBRIC-KAS, išdininkas A. ŠILEIKA
 Nuotr. O. Burzdžiaus

Stiprėjanti lietuviška įstaiga

Sėkmingai baigusi metus, naujais nariais tapti kviečia visus

DALIA KULIEŠIENĖ
 Toronto kredito kooperatyvo "Parama" 44-tasis metinis narių susirinkimas įvyko 1997 m. balandžio 13 d., 3 v.p.p., Lietuvių Namų didžiojoje salėje. Dalyvių atvyko daugiau kaip 400. Po oficialaus atidarymo susirinkusieji tylos minute pagerbė 49 mirusius "Paramos" narius.

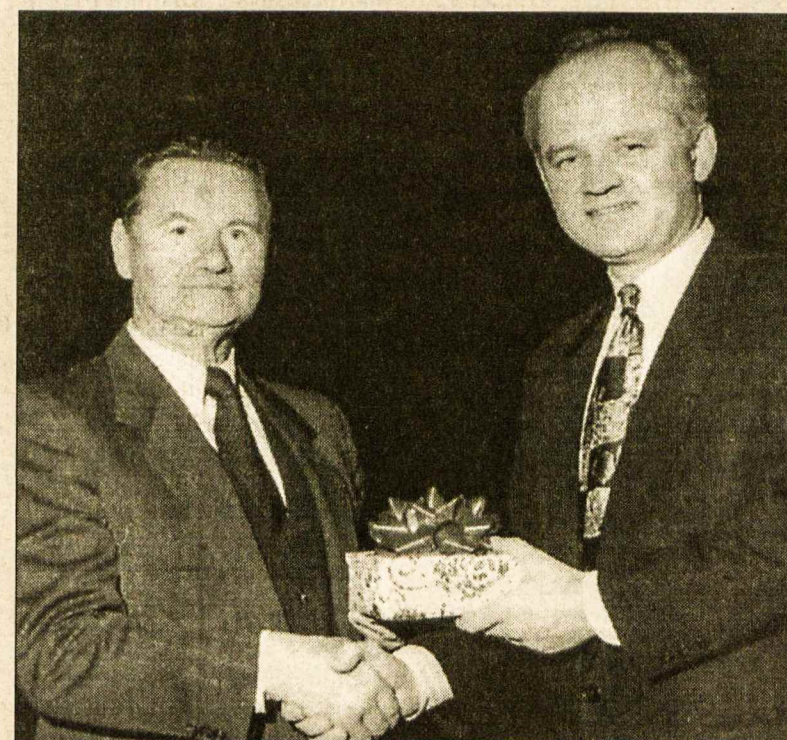
Susirinkimą pradėjo valdybos sekretorius Kęstutis Draudvila, pristatydamas paskutiniojo metinio narių susirinkimo protokolą. Po jo kalbės pirm. Dainius Vaidila trumpai apibūdino dabartinę ekonominę Kanados padėtį, kuri pamažu einanti pastovumo link ir keičianti vilčių šalies ūkio stiprėjimui. Dolerio vertė ir žemos palūkanos skatina nekilnojamo turto rinkos ir prekybos plėtrą, nors vis dar aukštas nedarbo rodiklis slopina pirkėjų pasitikėjimą. Tai atsispindi ir "Paramos" apyskaitoje. Palyginus su 1995-aisiais metais, asmeninių paskolų balansas yra sumažėjęs apie 200,000 dol., o nekilnojamo turto paskolų balansas beveik 2.5 milijono dolerių. Tačiau ir šiais, visiems nelengvais, laikais "Parama" toliau plečiasi bei stiprėja.

Praėjusiais metais apyvarta padidėjo 2.5 mln. dol. ir metų pabaigoje pasiekė 107 milijonus. Žymiai paaugo narių indėliai, kapitalinis turtas ir investicijos. Pelno atžvilgiu metai buvo sėkmingi. Norint sumažinti mokesčius valdžiai, valdybos sprendimu metų pabaigoje visiems nariams buvo išmokėta 4% dividendų ir grąžinta skolininkams 4% metinių palūkanų sumos. Priedo kiekvienam nariui paskirta po 25 dol. klientinių akcijų (Patronage Shares).

Pažymėtina, kad praėjusiais metais Toronto "Parama" įsigijo ir įrengė naują skyrių Bloor-Royal York gatvių rajone, kuris jau nuo š. m. sausio mėnesio pradėjo darbą. Abu skyriai sujungti tuo pačiu kompiuterių tinklu, tad visas finansines operacijas galima atlikti vienoje ar kitoje būstinėje, kur kam arčiau ar patogiau.

Narių aptarnavimo pagerinimui pernai nupirktą naują, pažėgesnę ir greitesnę kompiuterių sistemą, įvesti nauji patarnavimai. Tai – INTERAC debito kortelės, saugos dėžutės (Safety Deposit Boxes), įvairūs investavimo fondai (Ethical Funds) ir nekilnojamo turto paskolos iki 95% vertės.

Valdybos pirmininkas paskatino gausiau naudotis "Paramos" patarnavimais. Pagal atnaujintus įstatus, kooperatyvo

Toronto "Paramos" kredito kooperatyvo pirmininkas DAINIUS VAIDILA pasitraukiančiam iš pareigų ilgamečiam išdininkui ir buvusiam pirmininkui VYTAUTUI AUŠROTUI įteikia atsisveikinimo dovaną metinio susirinkimo proga
 Nuotr. O. Burzdžiaus

Kanados Lietuvių
Lithuanian Canadian
 1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

KL Fondo kapitalas daugiau kaip 2 milijonai dolerių yra neličiamas. Palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai Kanadoje ir Lietuvoje.
 Per 30 veiklos metų KLF paskyrė 1.3 milijonus dolerių lietuviškai kultūrai menui ir švietimui.
Testamentuose neužmirškite Kanados lietuvių fondo (Lithuanian-Canadian Foundation).
 Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.
REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Registruota masažo terapeutė
Ramona Girdauskaitė, B.Sc., R.M.T.
 20 High Park Blvd., Toronto.
Gydomasis masažas ("Craniosacral Therapy")
 Priima pacientus pagal susitarimą
Telefonas 416 536-5437
 Su gydytojo nurodymu dauguma privačių sveikatos draudos bendrovių (extended health care benefits) gydymą masažu padengia pilnai ar iš dalies.

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.
 1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)
 Mississauga, Ontario L5G 3H7 **Tel.: 905 271-7171**
 Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais
 1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7
 (Priešais Lietuvių Namus)
Tel.: 416 530-1070

Dantų gydytoja
ASTA E. GRINIS-VAIDILIENĖ, D.D.S.
 3101 Bloor Street West, Suite 308,
 Toronto, Ontario M8X 2W2
 (trys blokai į vakarus nuo Royal York)
Telefonas 416 237-1273

Dantų gydytojai
Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.
Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.
Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.
 (Orthodontist)
 2373 Bloor Street West **Telefonas**
 (Prie Jane St.) **416 763-5677**

Advokatas
VIKTORAS E. RUDINSKAS,
 B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A., P. Eng.
Tel. 416 240-0594
 27 John St., Second Floor
 Weston, Ontario M9N 1J4
 (arti Lawrence ir Weston Rd.)
 Lengvai pasiekiamas
 autobusu nr. 79 (Scarlett
 Road) nuo Runnymede
 požeminio stoties.

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE, JOHNSON
 2 Jane Street, Suite 500
 (Bloor ir Jane gatvių kampas)
 Toronto, Ontario M6S 4W3
Tel. 416 762-7393
Fax 416 762-0231

CHAMNEY • MC WILLIAMS • DRESHER
CMD Insurance Services
Dėl visu rūšių draudos Jūs galite kreiptis į Walter Dresher (Drešerį), taip pat naujos automobilų ir namų draudos reikalais; į Rimą Drešerienę kreiptis jau apdraustų automobilų ir namų reikalais ir į Ričardą Drešerį – dėl visų komercinių draudų.
 1945 Dundas St. E., Suite 215, Mississauga, Ontario, L4X 2T8
Tel. 905 624-4866, 1-800-665-3406
FAX 905 624-8238
Chamney McWilliams Inc.
Nekilnojamo turto įkainojimas – morkčių, mokesčių, turto ir kt. Kreiptis į Rick Drešerį tel. 416 233-3334
DRESHER Appraisal Ltd.
Nekilnojamas turtas. Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į Valterį ar Rick Drešerius
Tel. 416 233-3334
DRESHER Real Estate Ltd.

Patarnavimas - greitas ir tikslus!
 V. DAUGINIS – telefonai 416 762-4232, 905 822-7376
 Lilija Pacevičienė – telefonai 416 762-4232, 519 853-3652
 * GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
 * GYVYBĖS * KOMERCINĖ *
DRAUDA - INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
 2 Jane Street, Suite 204 (kampas Jane ir Bloor), Toronto, Ont. M6S 4W3
416 762-4232 FAX 416 762-5588

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
 1551 Bloor Street West,
 Toronto, Ont. M6P 1A5
 (prie Lietuvių Namų)
 Priima pacientus pagal
 susitarimą
Tel. 416 532-7115
Susitarus priima
pacientus ir vakarais

TORONTONT

Anapilio žinios

– Pavasarinė Kapinių lankymo diena bus gegužės 25, sekmadienį. Mišios bus kapinių koplyčioje 3 v. p.p. Autoaiškštėje bei kapinėse tvarką prižiūrės Toronto VI. Pūtvių kuopos šauliai. Autobusas kapinių lankymo pamaldoms važiuos nuo Islington požeminių traukinių stoties Anapilin 2.30 v.p.p., o nuo Anapilio atgal išvažiuos 5.30 v.p.p. Anapilio autobuselis tą sekmadienio rytą važiuos Anapilin į pamaldas įprasta sekmadienio tvarka.

– Anapilio moterų būrelis gegužės 25, Kapinių lankymo dieną, ruošia meno parodą lietuvių dailininkų iš Jurgio Račkaus rinkinio. Parodos atidarymas bus po 9.30 v.r. Mišių.

– Kapinių lankymo dienos pietūs gegužės 25, sekmadienį, bus ruošiami KKK moterų draugijos mūsų parapijos skyriaus Anapilio salėje. Pietauti bus galima išties dieną ir atsisavinti vynu arba alučiu.

– Pirmosios Komunijos iškilmes mūsų šventovėje bus birželio 1, sekmadienį, 9.30 v.r. Mišių metu. Paskutinė pamoka bus gegužės 25, sekmadienį, įprastu metu. Vaikučių apklausinėjimas, pirmoji išpažintis ir pasirušimas iškilmei bus gegužės 30, penktadienį, 6.30 v.v.

– Pradedant ateinančiuoju sekmadieniu, Wasagos Gerojo Ganytojo šventovėje sekmadieniais Mišios bus 11 v.r.

– Tuoktis ruošiasi: Jūratė Gaižytė su Paul G. Barry.

– Mišios gegužės 25, sekmadienį, 9.30 v.r. už Kausteklių ir Augaičių mirusius, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 11 v.r. už Gudų šeimos mirusius.

Lietuvių Namų žinios

– Sekmadienio, gegužės 18, popietėje dalyvavo 152 asmenys. Svečių knygoje pasirašė Inga Moisieviūtė iš Vilniaus, Aldona ir Jonas Norkai iš Hamiltono, Rasa ir Orin Levstein iš Berlyno, Vokietija. Pranešimus padarė ir su svečiais supažindino LN kultūros komisijos narys B. Stundžia.

– LN valdybos posėdis – gegužės 22, ketvirtadienį, 7 v.v.

– Pavasarinis bazaras (Side-walk Sale) įvyks birželio 7 d. Visi prašomi parinkti pardavimui įvairių daiktų. Atskiros organizacijos ar pavienios šeimos gali išsinuomoti stalus savo asmeniškam pardavimui. Krepštis į LN raštine 416 532-3311.

– Gegužės 25, sekmadienį, 1 v.p. p. yra šaukiamas LN vyrų būrelio susirinkimas. Bus aptariami gegužinės ir poilsio stovyklų reikalai. Negalintieji dalyvauti prašomi pranešti T. Stanuliui tel. 416 769-1616.

– Primename "Lokio" svetainės lankytojams, kad naudotųsi pasiūlymų bei pageidavimų dėžute. Laukiame naujų sumanymų.

– Aukos slaugos namams primamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siūsti tiesiog: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Nek. Prad. M. Marijos seselės aukojė: \$50 – dr. J.L. Yčai.

Anapilio vaikų darželiui aukojė: \$250 – Hamiltono kredito kooperatyvas "Talka".

Anapilio kulturo vėjui aukojė: \$20 – M. Karasiejiene (savo gimtadienio proga).

Anapilio muziejaus statybos vėjui aukojė: \$50 – T. Enskaitienė (a.a. Prano Enskaitio V mirties metinių proga).

Sv. Jono lietuvių kapinėms aukojė: \$100 – S. Rakšienė; \$50 – T. Enskaitienė (a.a. Prano Enskaitio V mirties metinių proga).

Vasario 16 gimnazijai aukojė: \$300 – KKK moterų draugijos Anapilio skyrius.

Krikščioniškojo gimdymo namams Kaune aukojė: \$500 – KKK moterų draugijos Anapilio skyrius.

Vaikų dienos centrums Kauno arkivyskupijoje aukojė: \$500 – N.N., KKK moterų draugijos Anapilio skyrius; \$50 – A. Petkevičienė.

Prisikėlimo parapijos žinios

– Sekminių šventė praėjo pakilio nuotaikoje, prie kurios prisidėjo altorių ir šventovės papuošimas gėlėmis ir žalumynais bei religinės sekcijos tai progai pagaminti ir iškabinti plakatai.

– Sekmadienio draugai – tai vaikučių iki 6 metų amžiaus sueiga, kuri vyks šį sekmadienį, gegužės 25, po 10.15 v.r. Mišių salės scenoje. Pageidaujama, kad vienas iš tėvų dalyvautų.

– Kapinių lankymo dieną, gegužės 25, parapijos kunigai šventina paminklus prieš 3 v.p.p. Mišias. Atskiros susitarimo nereikia. Užtenka prieiti prie bet kurio ten esančio kunigo ir paprašyti, kad paminklą pašventintų.

– Parapijos taryba išrinko prezidiumą: B. Čepaitienė – pirmininkė, S. Kimsa – vicepirmininkė – sekretorė; sekijų pirmininkai: J. Neimanienė – religinės, dr. J. Čuplinskienė – labdaros, V. Taseckas – visuomeninės, V. Pabrėžienė ir R. Grybiene – jaunų šeimų, V. Tamulaitis – ekonominės, J. Poškaus – rinkliavų, J. Neškaitis – stovyklų priežiūros.

– Pakrikštytas Nicholas, Anna (Szabo) ir Pauliaus Greičiūnų sūnus.

– Parapijos vaikų stovykloms "Kretingos" stovyklavietėje, Wasagoje, registracijos blankai gaunami parapijos raštineje. Stovyklų laikas – lietuviškai kalbantiems vaikams liepos 6-19 d.d., lietuviškai nekalbantiems lietuvių kilmės vaikams – liepos 20 - rugpjūčio 2 d.d.

– Mišios gegužės 25, sekmadienį: 8.15 v.r. už a.a. Petrą Pužą ir jo šeimos mirusius; 9.15 v.r. už a.a. Vytautą Buragą; 10.15 v.r. už gyvus ir mirusius motinas, už a.a. Eugeniją Smalenskienę, a.a. Juozą ir Konstanciją Černauskus; 11.30 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

– A. a. Juozo Lukoševičiaus atminimui pagerbti kovai su vėžio liga Lietuvoje aukojė: \$25 – M. Miceikienė; \$15 – B. K. Žutautai. Rėmėjų būrelis dėkoja. M.P.

– A. a. inž. Jono Kšivickio mirties metinių prisiminimui žmona Alina "Tėviškės žiburiams" aukojė \$100.

– Toronto lietuvių pensininkų klubas atsuntė "Tėviškės žiburiams" \$200 auką. Leidėjai nuoširdžiai dėkoja.

– A. a. Jurgio Gudinsko 5 metų mirties atminimui Ona ir Gediminas Melynai "Tėviškės žiburiams" aukojė \$200.

– A. a. muz. Stasio Gailevičiaus atminimui, užjausdami žmoną Hertą, dukrą Lialę Laurušaitienę, seserį Birutę Matulaitienę ir jų šeimas, Regina Bražukienė "Tėviškės žiburiams" aukojė \$40.

– Mielam dėdei a.a. Žanui Zentiniui mirus 1997 m. gegužės 13 d., nuoširdžiai užjausdami tetą Valeriją ir pusbroį Joną su šeima, velionies atminimui pagerbti Aldona ir Mečys Empakeriai "Tėviškės žiburiams" aukojė \$50.

– Balyš Vaisnoras a. a. Jono Zabulionio atminimui pagerbti, užjausdamas brolių Mykolą Zabulionį ir jo šeimą, "Tėviškės žiburiams" aukojė \$30; a. a. J. Drąsučio atminimui pagerbti, reikšdamas užuojautą velionies žmonai, "Tėviškės žiburiams" aukojė \$30.

– Šv. Jono lietuvių kapinių administracija visą gauna nusiskundimų, kad dingsta ypatingai gražūs vainikai ir pasodintos gražesnės gėlės. Kapinių administracija prašo visus, lankančius kapines, pastebėjus ką nors įtartino elgiantis kapinėse, skubiai pranešti kapinių administracijai.

– Kapų komisijos valdyba dėkoja p. Žemecienei už praėjusiais metais padovanotus kapinėms medelius iš jų medelyno. Beveik visi yra prigiję.

– Šv. Jono kapinių komisija

IESKOME auklės 1 mėn. amžiaus berniukui. Tel. 905 826-6725.

Moksleivių ateitininkų kursų, įvykusių 1996 m. rugpjūčio mėn. Wasagoje, Ont. dalyviai su vadovais kun. E. PUTRIMU ir GABIIJA PETRAUSKIENE (pirmoje eilėje dešinėje)

GEGUŽĖ – JAUNIMO VAJAUS MĖNUO

KVIEČIAME JAUNIMĄ IKI 16 METŲ AMŽIAUS TAPTI MŪSŲ KOOPERATYVO NARIAIS

♦ atidarę sąskaitą gausite 5 akcijas (šėrus) 25 dol. vertės ir 10 dol. indėlį taupomojoje sąskaitoje;

♦ kviečiame tėvelius atidaryti sąskaitas naujagimiams bet kada per visus metus.

Iš kooperatyvo gausite taip pat 5 akcijas (šėrus) ir 10 dol. indėlį taupomojoje sąskaitoje.

Kviečiame – ateikite ir atidarykite sąskaitas

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS TORONTE

Maloniai kviečiame dalyvauti

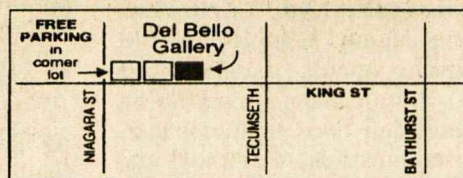
SNAIGĖS ŠILEIKIENĖS MENO PARODOS ATIDARYME,

birželio 5, ketvirtadienį, 6 – 8 v.v.

DEL BELLO GALLERY

788 King St. W., Toronto

416 504-2422

Kanados lietuvių muziejuje, Anapilyje,

NAUJA PARODA

"Kanados lietuvių archyve"

Kapinių lankymo dieną,
1997 m. gegužės 25

"Tėviškės žiburių" administracija kapų lankymo dieną, gegužės 25, sekmadienį, bus atidaryta po 9.30 v.r. Mišių iki 3 v.p.p.

Baltijos krašto kultūrinę popietę sekmadienį, gegužės 25, 3 v.p.p., rengia "University Settlement Music & Arts School" parodyti latvių, estų, lietuvių, suomių, švedų, lenkų ir rusų tradicijoms. Dalyvaus chorai, tautinių šokių grupės bei muzikantai. Įėjimas \$5 asmeniui, \$10 šeimai. Koncertas įvyks St. George the Martyr Church, 205 John St. (kampas Stephanie ir Mc Caul).

"Volungė", Toronto lietuvių choras, pakviesta atlikti pavasario koncertą kartu su vietiniu "Camerata" choru šeštadienį, gegužės 31, 8 v.v. St. Martin-in-the-Fields šventovėje, 151 Glenlake Ave. (viena gatvė į šiaurę nuo Bloor St. West ir rytus nuo Keele St.). Visi maloniai kviečiami pasiklausyti lietuvių bei kitų tautų kompozitorių kūrinių. Įėjimas – \$10; pensininkams – \$7. A.N.

J. Razma, Lietuvos respublikos seimo kancleris, birželio mėn. lankysis Kanadoje. Jo pageidavimu rengiamas susitikimas su Tėvynės sąjungos nariais birželio 3 d., antradienį, 7 v.v. Prisikėlimo parapijos Tėvė Bernardino kambaryje. Tėvynės sąjungos nariai, rėmėjai ir visuomenės kviečiami į šį susitikimą atsilankyti. Dr. M. Uleckienė

Kanados lietuvių bendruomenės krašto valdyba nuoširdžiai dėkoja Toronto lietuvių kredito kooperatyvui "Parama" už \$6000 auką, kuri padeda išlaikyti ir stiprinti lietuvių. KLB Inf.

Aukos Kanados lietuvių bendruomenės Vasario 16 proga Otavos apylinkėse: \$50 – Stasė Darnaitienė, \$25 – Viktoras Skilandziūnas; \$20 – R. O. Barisa, J. V. Danys, P. E. Jurgutis, G. S. Mitas, A. Šidlauskaitė; \$15 – V. Priščeponka; \$10 – J. K. Augaitis, J. A. Buivydas, L. J. Giriūnas, Ričardas Paukštaitis, V. V. Radzius, Ramutis Vilbikaitis, Birutė Vilčinskienė.

Punia Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ atlieka įvairiausių statybos-remonto darbus. Įvedame dujotiekius, oro ir vandens šildymo sistemas, atliekame visus elektros bei vandentiekio darbus, nusausiname rūsius, dengiame stogus ir t. t. Garantuojame gerą darbo kokybę. Skambinti Alvydai tel. 905 848-9628 416 609-5108 (pager).

ATLEKIU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemų įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas). Skambinti Algiui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783.

IŠNUOMOJAMAS 1 miegamasis butas arti High Park ir požeminių stoties. Tel. 416 767-4917.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

MONTREALQUE

Motinos Diena Aušros Vartų parapijoje gegužės 11 d. paminėta Mišiomis, kurias aukėjo kun. Kazimieras Ambrasas, SJ, ir pasakė puių, šiai progai pritaikytą pamokslą. Po pamaldų persikelta į parapijos salę, kur įeinančios motinos buvo papuoštos gėlytėmis. Čia programą pradėjo Dalija Gabrėnaitė. Ji pasveikino visus dalyvius ir paprašė tylos minutę pagerbti mirusias motinas. Šios dienos kalbėtoja Inga Giedrikienė trumpai aptarė Lietuvos motinų rūpesčius auklėjant dorus piliečius. Išeivijos lietuviams motinoms susidaro dideli sunkumai, kai svetima aplinka, televizija bei kompiuteriai nuosekliai perša neigiamą įtaką vaikams ir jaunimui.

Penki lituanistinės mokyklos mokinukai padėkdamavo po trumpą eilėraščių savo mąstyms. Moterų dainos vienetas "Aušra", akompanuojant muz. Aleksandriui Stankevičiui, padainavo penkis smagias dainas ir dar vieną, išprašytą

publikos. Minėjimas baigtas kavute.

Montrealio lituanistinė mokykla gegužės 10 d. užbaigė mokslo metus. Pabaigtųjų iškilmės įvyko Aušros Vartų parapijos salėje, į kurią susirinko ir mokinių tėvai. Pradžioje Joana Adamonytė, Inga Giedrikienė, Regina Kibirkštienė ir Arūnas Staškevičius įteikė savo mokiniams metinius pažymėjimus. Šiais metais mokyklą baigė tik vienas mokinys – Antanas Staškevičius.

Meninę programą pradėjo mąžieji mokiniai dainelėmis, vėliau jie prisijungė prie bendro choro. Po to buvo deklamacijos, vyresniųjų mokinių kanklių ir lūmdužių muzika. Linksmiausia daina ir muzika buvo "rock & roll" stiliumi – čia šoko visi mokiniai, įskaitant ir pačius mokytojus. Viskas baigta vaišėmis.

Kun. Kazimieras Ambrasas, SJ, prel. Jono Kučingio kvietimu, keletoms dienoms išskrido į Los Angeles, CA. B.S.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai – Automobilai – Prekyba – Atsakomybė
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 514 722-3545 FAX 514 722-3546
JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B.
PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 514 256-5355
Greitas ir tikslus pataravimas. Pasitavimas neįpareigoja apsidrausti.

LITAS

Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827

FAX: 766-1349

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

savaitraštis, didelio formato, 10 puslapių,
reguliari metinė prenumerata – \$40.00,
rėmėjo – \$50.00, garbės – \$60.00
(JAV-se amerikietiška)

Prašau siuntinėti "Tėviškės žiburius" ištisus metus šiam
NAUJAM skaitytojui (metinė prenumerata \$30.00)

Vardas, pavardė

Adresas

Siunčiu prenumeratą dol., auką dol.

Laikraščio adresas:

"Tėviškės žiburiai"

2185 Stavebank Rd., Mississauga,
Ontario, L5C 1T3, Canada

Norintiem susipažinti "Tėviškės žiburiai" siunčiami
nemokamai keletą savaičių. Prašome pranešti tokių asmenų
adresus. ADMINISTRACIJA

Aukos Kanados lietuvių fondui

Kanados lietuvių fondui aukojė: \$1,500 – Kredito kooperatyvas "Parama"; \$500 – V. White, R. Dornfeld, M. Lazdutas; \$300 – KLB Otavos apylinkė; \$250 – G. Klorikaitis, N. Liačus, P. Basys, R. Karasiejus, V. Plečkaitis, S. G. Norika, A. Kaminskis, J. Pargauskas, V. Volertas, A. D. Dickson, R. Sriubaitis, E. J. Bubnys, A. Stasevičius, V. Juraitis, K. Dubauskas, L. R. Garbaliuskas; \$60 – J. A. Lelis; \$50 – A. Gudžiūnas, J. Danėnas, J. Popikaitis, M. J. Astrauskas.

Aukos už mirusius: \$5,000 – P. Dalienės atminimui per S. Dalių, sūnus L. Klimaitis, \$220 už K. Čepų, \$170 – A. Česnuliene, \$75 – A. Kenstavičiū, A. Stalioni, \$20 – P. Jucevičienė. Palikimai: A. Urbaičio \$25,392 (82,232,11) ir P. Girdžiūno \$1,000. KL Fondas

Kanados lietuvių fondas pagal gautus prašymus iš Lietuvos paskyrė po \$1,000 – Kaišiadorių senelių namams, Lietuvos buvusių kalinių globos draugijai, Alytaus jaunimo stovyklai, Dvasinės pagalbos jaunimo centrui, Vilnios draugijai, Kalniaučiaus (Kaliningrado) liet. kalbos mokytojų draugijai, Sibiro tremtinių fondui; po \$750 – spau-

dai: "Rytas", "Lietuvių gados" (Gudijos lietuviams), "Voruota". \$600 – knygos "Lietuvos naikinimas ir kova 1940-1990 m." leidimui, po \$500 – Vilnios dr-jos Kauno skyriui, Paliepių prad. mokyklai, Kau-no dailės institutui, Kėdainių mokytojų švietimo centrui, Nemūnlio Radviliškio vidurinei mokyklai, "Lietuvių namai" – Vilniaus vid. mokykla, Suvalkų trikampio rėmimui, Moterų vienuolių konferencijai; \$400 – G. Procutai – Knygų siuntimui į Lietuvą; \$300 – evangelizacijos centrui "Gyvieji akmenys"; po \$200 – Prisikėlimo par. bibliotekai – knygų persiuntimui, L.P.K.T.S. Pavežėvių sk., spaudai: "Apžvalga", "Tremtinys", "Dienovis", "Žemaitija", "Žemaičių saulutė", "Šilalės naujienos", "Aušros alėja", "Kauno garsas", "Vilnia", "Pakruojo naujienos", ir "Juvenile Probation" Lietuvoje. Šie paskirstymai patvirtinti Fondo tarybos. KLF Taryba

2261 Bloor Street West,

Toronto, Ontario M6S 1N8

Visais namų pirkimo-pardavimo reikalais jus informuos ir maloniai patars

NIJOLĖ B. BATES
tel. 416 763-5161
(24 val. pager)

Nuoširdžiai sveikiname savo mylimą
mamytę ir močiutę

MARIJĄ KARASIEJIENĘ

gimtadienio proga,

linkėdami jai Aukščiausiojo palaimos,
sveikatos ir dar daug gražių dienų!

Su meile – vaikai ir vaikaičiai